

Gagauz Yeri Genel Üretmäk Müdürlüü

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

Bilim-metodika jurnalı
№ 3-4 (2024)

Komrat-2025

Redakțiya nasaatı:

Nataliya Kristeva – Gagauziyanın Genel Üretmək müdürlüün baş, hukuk bilimnerinda doktor

Redakțiya nasaatın azaları:

Mariya Uzun - Genel Üretmək müdürlüün dilleri ilerletmək bölümün başı,

Mariya Danadji - Kompyuter işi, Genel Üretmək müdürlüün baş uzmanı,

Evgeniya Yançoglo - Genel Üretmək müdürlüün dilleri ilerletmək bölümün baş uzmanı.

Bizim adresimiz: *Moldova Respublikasi, Gagauz Yeri, Komrat, Gavrilova sokaa, 48*
Tel. 0 (298) 2-27-48, **e-mail:** *uotag@yahoo@yahoo.com*

İÇENDEKİLÄR

Uşak başçası

Pavalaki Anna. «Zarzavatlıkta (zarzavat başçasında)» 4

Pavalaki Anna. «Şişirigaci dădu»13

Gargalık Viktoriya. «Meyva hem zarzavat iyerim»14

Gargalık Viktoriya. Kasım yortusu19

Kurdova Raisa. «Güz vakıdın baaşışları»21

Karaseeni Mariya. «İlkyaz kokusu»28

Kemençeji Anna. «Şen şartlar»35

Kemençeji Anna. «Yortu Kasım»38

Kemençeji Anna. Yortu Mardın 8.....42

Kemençeji Anna. Yortu «Paskellä»45

Kodjebaş Larisa. Yaşasın, Gagauziya!48

Patraman Olga. Tatilä gideriz53

Sobor Svetlana. «Ne datlı meyvalar hem zarzavatlar!»57

Kroytor Elena. Zooparkta62

* * *

Uşak başçası

Zibeli Anjela. İntelektual oyunu «Ne? Neredä? Nezaman?».....65

Griçenük Anna. «Gagauziya Avtonomiyanın 30-cu yıldönümünü için»67

Arabadji Anna. «Küçük daa evceezi» masalın dramatizasyonu.....68

Arabadji Anna. «Kasım yortusu»71

Kalak Valentina. Neylän uşak başçasına gideriz?86

Kalak Valentina. Benim paalı Gagauziyam91

Kalak Valentina. «Bän hem benim sevgili ayläm»94

Lüdmila Barladän. Benim ayläm. Subtema «Halk imekleri»97

Madjar Svetlana. Benim Gagauziyam.....103

Moşat Natalia. «Fizaaralık zanaatı gagauz dilindä, kullanarak gagauz dilin paralel öğrenmesini. Физкультурно – речевое занятие с интеграцией гагаузского языка».....105

Yaratıcılık denemeleri

Gargalık Viktoriya109

İvoglo Olga 111

Griçenük Anna 112

Kemençeji Anna113

Sobor Svetlana.....115

Çebanova Svetlana.....116

Anna PAVALAKİ

EÜK №6 «Gülüş» m.Komrat

gagauz dilindä üüredici II-ci did.uuru.

YDK:373.24

ZARZAVATLIKTA. ZARZAVAT BAŞÇASINDA.**Zanaatın teması: «Zarzavatlıkta (zarzavat başçasında)».****Kompetențiya birimneri:****1.6.** Gagauz dilinda işidilmiş kısa hem sada haberi temaya görä (şiirlar, türküler) annamaa, kendi kuşuluunu hem meraklını göstermaa.**2.2.** Sıradan temaya görä kısa hem sadä cümleleri modellerä görä kurmaa.**2.5.** Kısa hem sadä soruşları temaya görä üüredicinin yardımınan kurmaa.**3.4** Zanaatların çevresindä gagauz dilindä lafetmesinä kendi meraklını göstermää.**Operational neetleri (davaları). Zanaatın sonunda uşak yapabilir: N1:**Güz zamanını yazdırmaa**N2:**Aftanın günnerini sıralamaa**N3:** Zarzavatları adlamaa, resimnerda hem mulajlarda göstermaa; **N4:** Zarzavatların benizlerini, formalarını, büyüklüğünü söylemaa; **N5:** Şiiri: «Zarzavatlar» annamaa, sınışı dooru yapmaa.**N6:** Üüredicinin yardımınan temaya görä dialokta pay almaa (soruşlara cuvap etmaa hem soruş kurmaa)**N7:** Pay almaa didaktika oyunlarında;**N8:** Aktiv olmaa çemrek oyunlarında;**N9:** Horovodu «Var benda bir büyük başça» çalmaa hem göstermaa.**Komunikativ içindekileri:**• **Leksika/söz birimneri:** laana, suan, kartofi, morkva, patlacan, trup, zarzavat.• **Lingvistika fenomenneri:** Sesbirleşmeleri: e, ê.**İşlik:** toplamaa izin çal., I s.• **Komunikatiya (sözleşmāk/ lafetmak) modelleri:**

- Kim zarzavat toplêêr?
- Vika zarzavat toplêêr.
- Vika ne toplêêr?
- Vika zarzavat toplêêr.
- Sän ne yaprêsin? Ban zarzavat toplêêrim.
- Vanä ne yapêr? Vanä hıyar toplêêr.

Didaktika strategiyaları:• **metodlar hem teknikalar:** göstermāk, annatmak, konuşmak. soruş-cuvap, sözleşmāk, didaktika oyunları, artistik sözü, söz oyunu, sınış, tekrarlamak.• **organizatiya forması:** frontal; individual, çiftlerde iş, çevrede iş, grupalarda.• **didaktika materialları:** resimni kartoçkalar, mulājlar, sepetçik zarzavatlarlan, maskalar\kalpaklar: (morkva suan laana araba), kutular dolu ekinnan (3 kutu), kalemnar, sınışlan yapraklar, renkli yapraklar, smayliklar.• **didaktika resursları:** kompyuter, audio kolaylıkları, resimni kartoçkalar, slaytlar.**Kantarlamak strategiyaları: formativ kantarlaması** aazdan; kendi kendini kantarlamak smayliklärän.**Produktlar:** verbal hem nonverbal reaksiyası; kısa dialog kurmak, kısa hem saada soruşlar, şiir annatmak, türkü çalmak, obyektleri yazdırmak.**Bibliografiya:** Kurikulum; Gagauz dilindä kiyat-ANTEM; şiir hem türkü toplumu (kiyat, audio)

Etaplar	Üreducinin çalışması	Uşakların çalışması	Vakit	Didaktika strategiyaları		
				metodlar tehnikalar	hem organizațiya forması	didaktika materialları, resursları
AKLINA GETİRMÄK	-Selemneşmäk türküyän. Uyandık sabaalen biz, Güneşçik şılêr yalınız, Açalım gözlerimizi, Verelim selemimizi. (M.Paçi)	Uşaklar çalêrlar türküyü.	1 min.	Sözleşmäk	Frontal (uşaklar çevredä)	Audio
	Tekrarlamak yıl zamannarını, afta günnerini, renkleri.	Uşaklar cuvap ederlar üreducinin soruşlarına	2 min.			
	Tekrarlamak güz nişannarını türkünün yardımınan. Yaamurlar yaayêr Lüzgärlär eser Yapraklar fışrdêr Hem erä düşer.	Uşaklar söyleerlar hareketleri yapracukların yardımınan. barabar hem göstererlar	1 min.	Soruş-cuvap Annatmak	Individual frontal (uşaklar çevredä)	
Dikatin çekmesi.						

	-Ütredici açıklêr koyulmuş neetleeri hem nesoy sürpriz onnarı bekleer. Didaktiki oyunu: «Tam kim geldi hem ne getirdi» Uşaklar, bizä musaafirlää kim geldi? - UŞAKLAR Güz altın, güz zengin, ne bizä sän getirdin? -Zaman hayır olsun uşaklar. Getirdim siza güz bereketini. (Güz geldi da getirdi bir sepetçik) Uşaklar, bu sepetçiik bütüli. Bakalım, ne var sepetçiin içindä? Orada zarzavat var. (muläjlar) – -Güz isteer kalmaa bizim zanaatımızda, da	Uşaklar tanıyêrlar kim geldi masaafrilää Uşaklar musaafiri karşılêêrlar, selämnêêrlar hem tekrarlıêêrlar Izarzavatları.	1 min. 2 min.	Soruş-cuvap	Frontal (erä oturêrlar) İndividual Frontal (skemnelerdä oturêrlar) Frontal	Audio Renli yapraklar Sepetçik zarzavatlarl an.
--	--	---	-----------------------------	--------------------	---	---

	bakmaa bilgilerinizi hem becermeklerinizi gag.dilindä.					
MAANAYI REALIZE ETMÄK	Eni lafların demonstratıyası. D/O: «Avaz» Üüredici çıkarêr sepettän da gösterer zarzavatlari. (laana, kartofi, biber, suan, morkva) uşaklar avaz gibi tekrarläêr.	-Uşaklar dikatlı sesleerlärlafların dooru sölemesini, bakêrlar, tekrarlärlar üüredicinin aardına.	2min.	Göstermäk Sözleşmäk	Frontal	Zarzavat muläjlari
	- Kartoçkalarlan iş. D/O: «Tanı angı zarzavat kaybeldi» (üüredici sorer uşaklar cuvap eder)	-Uşaklar çalışêrlar üüredicinin sınışına görä.	2min.	Soruş-cuvap	İndividual frontal	Kartoçkalar iş
	- Fizaaralık: «Muzikli hareketlärlar» https://www.youtube.com/watch?v=Mitl_C5BS7Q&list=RDMitl_C5BS7Q&start_radio=1	Uşaklar tırkiya görä yapêrlar hareketleri.	1min.	Sözleşmäk	Frontal	Audio
	1. Sınışı: Seslayın hem tekrarlayın, tutun		3min.	Göstermäk		

	aklınızda bu lafları (eni lafların seslemesi üüredicinin yardımınan hem CD)				Ekran slaytlarlan
	-Trup yakıcı. Kırmızı patlacañ olmuş. Hıyar datlı hem onda çok vitamin var.	2 min.	Annatmak	Frontal, individual (erdä oturêrlar)	
	2. Sınış: «Bul da annat»	2min.	Sözleşmäk Soruş-cuvap		
	D/O: «Tanı nişanından» Kırmızı tombarlak olmuş datlı- patlacañ. Eşıl oval datlı-hıyar. Pembä tombarlak yakıcı- trup.	1 min.		individual	Kutular ekinnan, mulajlar
	3. Sınıs. <u>Çalışma mnemotablıtaya görä.</u>	2min.		individual Frontal	
	<u>Parmak oyunu:</u> «Zarzavat aylesi»	1min.	Soruş-cuvap		Mnemo-

	Bakın bizdä parmaklardan - faydalı bir aylä Hadi durma sän da söla benimnä, benimnä: Biber parmak, biber parmak, neredesin? Bän burdayim, bän burdayim, bän burdayim. Laana parmak, laana parmak, neredesin? Bän burdayim, bän burdayim, bän burdayim. Suan parmak, suan parmak, neredesin? Bän burdayim, bän burdayim, bän burdayim. Morkva parmak, morkva parmak, neredesin? Bän burdayim, bän burdayim, bän burdayim. Hıyar parmak, hıyar parmak, neredesin? Te o bän, te o bän, Sizä seläm! D/O: «Şiirda işidilmiş	yardımınnan uşaklar çalıştırêrlar parmaklarını.	1min.	Annatmak	Individual	tablita
		Uşaklar praktik işini	2min.	Sözleşmək	Frontal	Küçük parmak resimnar zarzavatlarl an

	zarzavatları çevreye alın».	yapêrlar. zarzavatı alêrlar.	İşidilmiş çevreya	1 min.	individual	Kalemnar, sınışlan yapraklar
	<u>Sîir: «Zarzavatlar».</u> (T. Marinoglu) Başçada büüyer biber: Kırmızı, eşil, sarı, Onnarı, kim çii iyer, Taa kaavi saalıkları. Daladım bân hıyarı, O körpa hem şıralı, Pek acı var başçaazı, İmeyasin oncaazı					
	<u>Gezi başçava trennân:</u> Bir saa baktım, Bir sola baktım, Yukarı baktım, Aşaa baktım, Lokomotiv yaptım: Çuh- çuh- çuh https://www.youtube.com/watch?v=E50eFZmu-5E	Uşaklar giderlar trennan, türkû çalarak.		5 min.		
	<u>4.Sınış:</u> «Ekрана bakın hem	Uşaklar kurêrlar dialog			Soruş - cuvap	

	dialog kurun» Ömek: - Kim başçada var? - Niku ne yapêr? - Hıyar toplêêr. - Nıyarlar nesoy? - Hıyarlar datlı. .Sınıs: «Toplêêrız bereketi» - Varvara al sepedi, topla hıyarları. Varvara ne toplêêr? Kim hıyar toplêêr? - Varvara hıyar toplêêr. - Vana ne toplêêr? - Vana patlacan topleer. - Kim patlacan toplêêr? - Vana patlacan topleer. -Vanä sän ne yaprêsin? Ban patlacan toplêêrum. - Varvara ne yapêr? - Varvara hıyar toplêêr.					Audio Ekran Sepetlär, muläjlar Frontal Individual Frontal Sözleşmäk Çiftlerdä iş 3 min.
--	---	--	--	--	--	--

REFLEKSİ YA KANTARL AMAK	-Çemrek oyunu. «Zarzavat başçasında». Atlayalım, hoplayalım, Başçadan zarzavatları biz toplayalım. -Uşaklar dikkat edin, bekçi dädu geler-hızlı saklanalım. - Horovod türküsü «Var benda bir büük başça» (çalmaa hem göstermaa)	Atlêêrlar hem sölerlär lafları. Bir uşaa üüredici örtör biyaz hasaylan-sakléêr (uşaklar tanıyêrlar angı uşak saklandı).	2min.	Sözleşmāk	Frontal	Biyaz hasa Maskalar kalpaklar: laana, morkva, suan, araba, sepet. Smayliklär
	Zanaata çıkış yapılar.Üüredici kantarlêêr uşakların cuvaplarını verbal hem nonverbal - smayliklerin yardımınan. Zanaatın sonu!	Uşaklar tüküyü çalêrlar.	1min.	Sözleşmāk	Frontal	
		-Herbir uşak kableder smaylik. -Uşaklar şükür ederlär	1min.	Sözleşmāk	İndividual	
		Uşaklar üürediciylän Saalıcaklaşêêrlar.		Soruş-cuvap		

EÜK №6 «Gülüş» m. Komrat
Terbiedici-üüredici
Pavalaki Anna
УДК:373.24

Parmak oyunu: «Şişirigaci dädu» (saymaa var nasıl onadan, uşakların yaşlarına görä diişer).

Neet: üüretmaa uşakları saymaa hem tıfraları tanımaa.

Şişirigaci dädu, şişirigaci dädu, **(baş parmaklarını oynadêrlar)**

Kaç şişirigan var?

Beş.(üüredici gösterer tıfrayı) Birliktä sayalım ozaman **(birär-birär parmaklarını oynadêrlar 5 kerä)**

1, 2, 3, 4, 5

Şişirigaci dädu, şişirigaci dädu, **(baş parmaklarını oynadêrlar)**

Kaç şişirigan var?

Dört. Hadi şişirelim ozaman. **(göstererlär nicä şişirerlär şişirigaları 4 kerä)**

1, 2, 3, 4

Şişirigaci dadu, şişirigaci dadu, **(baş parmaklarını oynadêrlar)**

Kaç şişirigan var?

Üç. Hadi patladalım ozaman **(urêrlar 3 kerä auçlarına sayarak)**

1, 2, 3

Şişirigaci dädu, şişirigaci dädu, **(baş parmaklarını oynadêrlar)**

Kaç şişirigan var?

İki. Hadi uçurdalım ozaman. **(kollarını havada sallêrlar 2 kerä)**

1, 2

Şişirigaci dädu şişirigaci dädu **(baş parmaklarını oynadêrlar)**

Kaç şişirigan var?

Bir. Salverelim ozaman. **(bir elini sallêrlar)**

Gargalık Viktoriya
Gagauz dili üüredicisi,
EÜK, Avdarma küü
YDK:373.24

Tematika birimi: Ne datlı meyvalar hem zarzavatlar!
Zanaatın teması: „Meyva hem zarzavat iyerim”

Kompetençiya birimneri:

- 1.2 Temaya görä kısa cümlelerdä predmetlerin adlarını tanımaa hem söylemää.
- 2.2 Üüredicinin yardımınnan temaya görä kısa hem sadä cümleleri modelleri söylemää.
- 3.1.Zanaatın süresindä gagauz dilindä kısa hem sadä, türküleri, oynunnarı başa çıkarmaa.

Zanaatın neetleri:

- Zanaatın sonunda uşak yapabilir:
- N1. Zarzavatların hem meyvaların adlarını söyleer.
 - N2.Bereketin rengini hem daadını yazdırêr.
 - N3. Modelä görä kısa hem saadä cümleleri kurêr.
 - N4. Dialogta pay alêr.
 - N5.Didaktika oynunnarında pay alêr.

İçindekiliin birimneri:

Leksika birimneri:	Lingvistika fenomenneri:	Komunikaçiya (sözleşmäk) modelleri:
Datlı Yakıcı Sepet imää	Adlıklar hem nişannıklar barabar kullanılması. -alma datlı. İşlik imää birinci üzdä. Soruş cümlä.	Predmetleri yazdırmaa: Alma datlı. Alma kırmızı. İnformaçiya istemää, cuvap vermää: -sendä ne var? -bendä var alma. -sän ne yiersin? - bän iyerim morkva.

Didaktika strategiyaları:

Formalar: frontal, individual, çiftlerdä.

Metodlar hem teknikalar: Artistik sözü , Sürpriz momendi, Didaktik oynunnarı : “ Büülü torbacık”, “Bul da sakla”, Kendi kendinä masaj,Parmak gimnastikası, dialog, sınış:”Kaç meyva var?” , cümlä kurmak.
Didaktika materialları: Büülü torbacık, kartocka, resim.

Kantarlamak strategiyaları:

Formativ kantarlaması: sözdän kantarlamak.

Metodlar hem teknikalar: sözleşmäk, didaktika oynunnarı, sınış, avtokantarlamak.

Produktlar:verbal hem non verbal tekstlerä hem instruktçiyaya dooru reakçiya göstermäk, kısa hem saadä dialogları annamak, oyun oynamak.
Bibliografiya: Kiyat “Niku hem Länka gagauz dilini üürenerlär”,Metodologiya gidı, Kurikulum, Yıllık proekt

Etaplar	Zanaatın çevresi	Didaktika strategiyaları		
		metodlar tehnikalar	hem organizațiya forması	didaktika resursları
AKLINA GETİRMÄK	Sabaa hayır olsun uşaklar ya bakın bizä bütün musafirlär gelmişlär, hadin biz onnarlan selemneşelim : Sabaa hayır olsun deyelim. Uyandık sabaalen biz, Güneşik şılêer yalınız. Açalım gözlerimizi, Verelim selemmizi. Ellerimizi uzaltalım. Da üüsek kaldıralım. Gülümseeriz bir birinä, Hayır olsun hepsinä. Ayaktarmızı uralım. Sora biraz atlayalım . Şenneneriz sevineriz, Sabayı biz kaarşılêriz.	Artistik sözü	Frontal	Muzika
MAANAYI REALIZE ETMÄK	Uşak başçasına gelärkän bän buldum bir boş sepet. Sepettä ne yapışık var? Yapracıklar. -Neçin burada bu yapracıklar? -Nesoy bizdä yıl zamani? -Ne olêr güzün? Her bir yapracıkta bizä deyni hazırılı sınışlar.	Sürpriz momendi Dikatlıynı çekmäk	Individual	Bütülü sepetçik .

Sınıfları çözelim, sepedi dolduralım.				
1. Didaktika oyunu:Büülü torbacik:Bu ne hem nesoy söläyin. -Bu bir alma, alma kırmızı, tatlı. -Bu bir armut, armut sarı, tatlı.	Didaktik oyunu	Individual	Büülü torbacik meyva zarzavat	
2. Didaktika oyunu: Bul da sakla. (Uşakların önündä durêr kartoçka bereketlän. Üüredici söleer bereketi, uşak bulup elinnän saklêr.) Meyvalar hem zarzavatlar çok faydalı bizä deyni. Onnarda çok vitamin var. Saahlymız olsun deyni onu läüzim koruyalım.	Did.oyunu	Individual Çiftlerdä	Resimni kartoçka Muzıka	
3. Kendi kendinä masaj. Ellerimizi severiz hemdä yısıdêriz. Suratımız ı sicaamızızlan biz yıkêriz. Greblalar çekerlär kötü düşünmekleri, Kulaklarımızı severiz aşaa hem ükaarı, Önä doru çekeriz, aşaa doru çekeriz. Parmaklarımızlan yanaklara gideriz. Yanaklarımızı yuurêriz ani şışsinnär, Ani gözälcä-gözälcä gülsännär. Buazımızı severiz, aşaa doru çekeriz. Gözälcä dinneneriz hemdä şenneneriz.	Kendi kendinä masaj.	Frontal individual		
4. Çiftlerdä iş: Sorun hem cevap verin: Sendä ne var?				

	5. Parmak gimnastikası Başçada. Tä gittik biz başçaya, (auçlarımızı açeriz, kapêriz.) Zarzavat var orada. (kapalı ümuruklarımızı sallêeriz) Morkva, laana, patlacan, (parmakları birär-birär açeriz) Bereketi toplıycam (auçlarımızı açeriz, kapêriz.) Vitaminneri iyecez (seveeriz üüremizi) Saahlıklı da büüyecez. (ellerimizi ükaarı kaldırêriz) 6. Sınış: Sepettä kaç meyva var? (her bir uşaan önündä durêr resim. Uşak sayer sepettä kaç meyva var.) 7. Sınış: cümlä kur. Sän ne yersin sölä.	Dialog	Çiftlerdä Individual Individual Individual	Kartoçka Resim Kartoçka
REFLEKSİ YA	Oyun Başçada. Var bizdä büük başça, Morkva büüyer orada. Te bölä genişlii, Te bölä üüseklîi. <i>Morkva, morkva gel bizä, Da çeket sän oynamaa. Şen oyna, şen oyna, Sepet içinä atla.</i> Var bizdä büük başça,	Oyun	Frontal Individual	Muzika Zarzavat şapkası

Gargalık Viktoriya
Gagauz dili üüredicisi,
EÜK, Avdarma küü
YDK:373.24

Kasım yortusu

Muz 1 Giriş: hazırlamak grupa.

Muz.2

Bir vakıt varmış bir vakıt yokmuş, küüyün birindä bir genç çocuk yaşayarmış. Aadıymış onun İvançu. Gelmiş güz, İvançu yollanêr Oglana koyunnarını evä almaa.

Kasım gagauzlarda – Nataşa
 Büük gözäl yortu!
 Ayoğlu bu adeti
 Halkım korudu!
 Çobannar koyunnarı
 Evlerä daadêr,
 Güzün çışkin yaamuru
 Bereket adêr!

Kasımın büün 8, Nastä
 Anılmış yortu geldi.
 Bereket getirdi ,
 Hayvannar evä geldi.
 Dädu dün teklif etti,
 Bir baaşış olur dedi.
 Her yili bu yortuda,
 Koyunnar gelir evä.

-Gideyim bän Oglana, koyunnarı alım evä. Vadim

Muz.3

-zaman hayır olsun Oglan. Vadim
 -zaman hayır olsun İvançu. Petä
 -güz geldi, Geldim koyunnarı evä almaa. Vadim
 -her yıl gelersiniz biraz para getirersiniz . bän biraz sıkıldım. Olsa beni biraz şennendiräsiniz. Petä
 İvançu düşüner.... ne yapım.? ne yapım.? Ya unukaları çaarım.....
 -unukalar!.. unukalar!..

-Biz geldik dädu.

Vanä .

Çevizlär artık toplu,
 Baalı çuvallar dolu!
 Kasımdan ötää dooru
 Salt bereketi koru!

Türkü «Yaamurcuk». Muz.4

1.Güzün çok yaamur yaayêr, erceezi yımışadêr.

Ne gözäl onu yıslêr, herercii gölcäz olêr.

Refren: Pat – pat – pat, pat – pat – pat!

Duruk yaamurcuk, ya, bak!

Üüsek ellerini uzalt.

2.Lüzgercik bizä geldi, aaçları çıplak braktı.

Saurdu yaprakları, dolaya birdän daattı.

Refren: Pat – pat – pat, pat – pat – pat!

Duruk yaamurcuk, ya, bak!

Pat – pat – pat, pat – pat – pat!

Üüsek ellerini uzalt.

-Beendin mi Oglan?
 -Pek beendim , ama olsa taa bişey...
 unukalar!.. unukalar!..

-Biz geldik dădu.
 Güz geldi Daşa .
 Güz geldi biză,
 Sarardı başça.
 Yapraklar aaçta
 Altına benzăr.

Kısaldı günnăr,
 Yaamurcuk damnêêr.
 Şeremet lüzgăr
 Yapracii koolêêr.

Türkü: Yapracıklar **muz.5**
 Aaçlarda yaprakları, lüzgerlăr daattı,
 Yapraklar sarı uçer, altın güz geldi
 Refren:
 Yapracıklar, altıncıklar, gözăl uçêrsınız,
 Yapracıklar, altıncıklar, eră düşersiniz.
 Aaçları kăr çir-çıplak, güz birdăn braktı,
 Onnarın yapraklarını dolaya daattı.
 Refren:

 Şiir kămil çoban.
 Bizim komuşu-
 Saygılı adam,
 Bütün dolayda
 En kăămil çoban
 Kuşak belindă,
 Kalpaa kıvırcık
 Kamçı belindă,
 Ayaanda çarık..

Oyun : Çoban **muz.6**

-Beendin mi Oglan?
 -Pek beendim , ama olsa taa bişey...
 unukalar!.. unukalar!..
 -Biz geldik dădu.
 Bereket da toplandı,
 Şaraplar da kaynadı.
 Fırında ördek pişer,
 Ateştä imăk kaynêêr.
 Gagauzlar toplanêr
 Da gözăl oyun oynêêr.

Oyun: **muz 7**

-Pek gözăl oynadınız, hem dă türkü çaldınız. Biraz da bân sizi şennendirim.

Oyun kuzular: **muz.8**

V.M. Yortumuz bizim bitti hepsi Dmitrileri ayoş gününăn kutlêrız. Bütün gagauziyanın yaşayannarına da saalık hem usluluk dileriz.

Kurdova Raisa
EÜK №1, Kîpcak küü
gagauz dilinda terbiyecici-üüredici
YDK:373.24

“Güz vakıdın baaşıları”.

Grupa: Hazırlık grupa.

Predmet: söz ilerletmesi.

Zanaatın tipi: integrir.

Kompetențiya birimneri:

- 1.1 Gagauz dilindä ayırı hem lafta, tek hem grupada spețifika seslerini tanımaa, kısa cümledä lafları annamaa.
- 1.5 Jestlän gösterilän, açık hem annaşılı sölenmiş selemneşmeyä, soruşa, sadä hem kısa instruktıyaya reaktıyayı göstermää.
- 2.2 Sıradan temaya görä kısa hem sadä cümleleri modellerä görä kurmaa.
- 2.3 Elemetlerin yardımınnan yada onnarsız, dolayımızdan obyektlerin adını söylemää, sıralamaa, saymaa, yazdırmaa.
- 2.6 Kısa hem sadä dialoglarda havezlän pay almaa.
- 3.1 Gagauz kulturasından türküleri çalmaa.
- 3.4 Gagauz dilinä kendi meraklını göstermää.

Zanaatın neetleri:

Zanaatın sonunda uşak yapabiler:

N1: sözündä eni leksika birimnerini tanıyêr;

N2: türlü intonaşıyayı kullanarak, modelä görä cümlä kurêr;

N3: üüredicinin instruktıyalarını annêr;

N4: didaktika çalışmasının zamanında aktiv pay alêr.

Operațional daavalar:

1. Selänneşmektä açık söylemää sesleri laflarda, laflara görä göstermää sınışıları;
2. Açıklamaa bilgileri güz vakıdı için , “Yıldız patlaması” metoduna görä;
3. Cuvap etmää soruşlara dolu cuvaplan (cümlä 3-4laftan);
4. Sıralamaa dooru afta günnerini;
5. Yazdırmaa güz vakıdın nışannarını;
6. Bellietmää neredän toplanêr bereket;
7. Açıklamaa eni lafın maanasını “tarla”;
8. Becerekli aykırlamaa köprüyü, angısı götürer büülü tarlaya;
9. Meraklandırmaa uşakları, Güzün oynunnarınnnan;
10. Tanımaa hem becerekli düzmää meyvaları “Piramida” metoduna görä;
11. Becerekli kurmaa cümlä resimnerä görä;
12. Êmoşıyalı hem duygulu çalmaa fizaralı;
13. Tanımaa meyveyı yada eşillii yazdırarak onnarı;
14. Kurmaa dialog üürediciynän da annatmaa beendii meyva için “İntervyu” metoduna görä;
15. Tanımaa , angı payı eşiliin inyer “Diagrama Vena ” metoduna görä;
16. Êmoşıyalı hem duygulu çalmaa hem oynamaa horu türküsünü “Var bizdä bir büyük başça”;
17. Becerekli intervyu metoduna görä yapmaa zanaata çıkış;
18. Havezlän karşılamaa Güzü, da kabul etmää ondan baaşış.

17. Becerekli intervyu metoduna görä yapmaa zanaata çıkış;
18. Havezläñ karşılamaa Güzü, da kabul etmää ondan baası.

Etaplar.	Aradaki davalar.	Üredecinin çalışması.	Uşakların çalışması.	Metodlar.	Zanaatın forması.	Material.
Grupanın organizaçı-yası.	A1		Uyandık sabaalän biz Güneşçik şılêêr yalnız. Açalım gözlerimizi Verelim selämmizi. Ellerimizi uzadalım Hem üüsek kaldıralım Gütümseyelim bir-birinä Hayırlı olsun hepsinä. Ayaklarımızı uralım Sora bilä atlayalım Şenneneriz, sevineriz Sabaayı biz karşılarız. -İsläa, saalıkl....	Üredecinin sözü Artistik sözü	Kollektiv	Noutbuk, türkü
Tekrarlamak	A2 A3	-Sabaa hayır olsun uşaklar! -Nesoy sizin keyfiniz? Metod “Yıldız patlaması” <i>Maavi yıldız- Nesoy şindi bizdä yıl zamanı?</i> <i>Biyaz yıldız- Kaç yıl zamanı var bir yılda?</i> <i>Kırmızı yıldız- Ne yaayêr güzün?</i> <i>Eşil yıldız- Neredä büüyêr meyvalar hem eşilliklär?</i> <i>Sarı yıldız- Kim uçêr sıcak taraflara?</i> Şindi tekrarlayalım afta günnerin adlarını.	-Şindi yıl zamanı- güz. -Bir yılda dört yıl zamanı. -Güzün yaayêr yaamur. -Meyvalar hem eşilliklär büüyêr meyvalıkta hem başçada. -Kuşlar uçêrlar sıcak taraflara. -Pazertesi, Salı, Çarşamba, Perşembä, Cuma, Cümertesi, Pazar.	Soruş-cuwap	Frontal	Yıldızlar 5 renktä

	A4	1.Kaç gün bir aftada var? 2.Kaç işlemäk günü var? 3.Kaç dinnenmäk günü var? 4.Sıralayın işlemäk günnerin adlarını. 5.Nesoy gün bütün? -Uşaklar , ya kaldırın ellerini kim beener güz zamanını? -Resımcää görä kur bir annatma “Güz zamanı”.	-7gün bir aftada var. -5 işlemäk günü var. -2 dinnenmäk günü var. -pazertesi, salı, çarşamba, perşembä, cumaa. -bütün perşembä. Bän beenerim güz zamanını, neçin ki herersi gözäl, sarı. İnsan toplêêr bereket. Kuşlar uçêrlar sıcak taraflara. Günnär kısâlêrlar, gecelär da uzêrlar. Yapraklar düşêrlär erä aaçlardan. Güzün yaamurlar yaayêr. Kalın rubaları giyeriz.		Renkli yapraklar, angısında yazılı afta günneri, tabla.
	A5			Soruş- cevap	
	A6	Bütün biz sizinnän lafedeciz güzün baaşırları için.Olun dikat! Güzün insan toplêêr berekedi. Güz zengin bereketlän. –Neredä insan bereket toplêêr? -Meyvalıktan ne biz toplêêrız? -Aullardan ne toplêêrız? -Ama var taa bir er, neredän insan toplêêr bereket. Ona denyer tarla. Peydalanêr ekranda tarla ekinnän. Heresi başak ekinnän. -Bu ne? -Bu ne? Bu berekedi toplêêr insan kombaynalarlan, trakturlarlan.	-Meyvalıktan, aullardan. -Meyvaları. -Eşillikleri. -Hepsi uşaklar tekrarlêrlar.	Gözletmäk Soruş- cevap	Frontal Frontal Ektranda resim tarla.
	A7				

Sürpriz momendi	A8	Şindi sizi teklif ederim geçelim bir bütülü tarlaya. Ama o tarlada biz toplamaycız bereket, orada dinneneciz. İsteersiniz mi? Ama geçmää o tarlaya deyni derin bir çukur var, angısının üstündä bir daracacık köprü var. Biz läüzüm dikat olalım, da düşmeylim. Geçeriz birär –birär bizim tarlamıza. -Uşaklar, nicä bän annadım bu tarlada biz toplaycız diil bereket , ama dinneneciz. -Ya bakın burayı, kim daatmış bu yapracıkları? Gelyer telefon sesi. -Zaman hayır olsun, benim paalı hem akıllı dostlarım! Siz elbetki tanıdınız kim bän, dooru mu? Dooru uşaklar, bän güz. Bän işittim nicä siz gözäl lafedersiniz gagauz dilindä. Çok-çok işlar bilersiniz güz zamanı için. Bän sizä deyni hazırladım bir-kaç oyun. Oynanrı daattım tarlaya. Buyurun da oynayın. Zanaatın sonunda kabul edeciniz baaşış bendän. -Ne gözäl lafetti güz bizimnän. Dooru mu? Hadi çekedelim!	-Bu papşoy. -Bu goroh.	Güz yaprakları
		A9		
		İlk sınış (Moor yaprak)		Güz vakıdın sesi telefonan

Metod “Piramida” Ne büüyer meyvalıkta?	A10	-“Ne büüyer meyvalıkta?” 1.Bul meyvayı, angısının kabı pek çetin. 2.Ayır iki meyva, angısı eşil renktä? 3.Bul üç meyva, angısında var çekerdek. 4.Sırala nesoy dört imäk var nicä yapmaa meyvalardan.	-ceviz -alma , armut -şefteli, erik, zerzeli -kompot, bal, kurutma, meyva suyu.	Soruş-cuvap gözletmäk	individual	Meyvalar- lan kartoç- kalar, magnit, tafta.
Oyun “Resimä görä kur cümлә”.	A11	İkinci sınış (Sarı yaprak) “Resimä görä kur cümлә”.	1.Länkada 4 morkuli var. 2.Nikuda 8 alma var. 3.Doynada 5 erik var. 4.Kristidä 10 kartofi var. 5.Mihaelada 9 salata var.	Soruş- cuvap	individual	Resimni kartoç- kalar.
Fizaralık: “Yaamurlar yaayêr”.	A12	Fizaralık: “Yaamurlar yaayêr” Yaamurlar yaayêr. Lüzgerlär eseer. Yapraklar fişirdêr, Hem erä düşeer. Güz zamanı te bölä geçer.	Uşaklar laflara görä yapêrlar sınışları.	Soruş- cuvap	individual	Renkli yapraklar, türkü
Oyun “Tanı meyvayı yada eşilli”	A13	Üçüncü sınış (Kırmızı yaprak) “Tanı meyvayı yada eşilli”.			kollektiv	Meyva hem eşillik maskaları

			Uşaan kafasına giidiriler meyva yada eşillik, kalan uşaklar olêlar ona yardımcı tanımaa onu yazdırarak.	Gözletmäk Soruş-cuvap	individual	Mikrofon, sarı hem eşil renktä yıldızlar
Oyun “Bütülü mikrofon”.	A14	Dördüncü sınış (Eşil yaprak) İntervyu - “Angi meyvaları beenersin?”	-Üiredici- uşak alêr intervyu temaya görä. a) -Dışarda hava nesoy? -Dışarda bütün.... -Almalar nesoy? -Almalar tatlı. -Angi meyvaları beenersin? -Bän armut beenerim. b) –Dışarda hava nesoy? -Hava bütün.... -Armutlar nesoy? -Armutlar olmuş. -Angi meyvaları sän beenersin? -Bän zerezeli beenerim.			
Metod diagrama Venna “Neresi inyer?”	A15	Beşinci sınış (Turumcu yaprak) “Neresi inyer?” Bulmaa eşilliin , angi payı inyer.	Aşakı payı inyer Yukarkı payı inyer Yukarkı da aşakı da payları inyer.	Soruş-cuvap	individual	İki çevrä yaprak-tan, resimni kartoçka lar meyvalar- lan, eşilliklär- län

Horu “Var bizdə bir büyük başça”	A16	<i>Altıncı sınıf. (Kırmızı yaprak)</i> Türktü “Var bizdə bir büyük başça”	Uşaklar çalêr hem oynêrlar horu.			Maska eşıllıklâr-lân
Çıkış	A17	-Ne için biz bütün lafettik, uşaklar? Uryêrlar kapuya. Gıryer güz, da getirer sepedi meyvaylan.	-Topladık bereket. -Saa olasin Güz! Biz bu vitaminneri iyeciz , da saalıklı olacız.	Soruş-cuvap	İndividual	Mikrofon
Uşakların kantarlan-ması.	A18	Herbir uşaa veriler meyva.			Üüredici-nin sözü	Sepet meyvalar-lan

Karasenî Mariya,
2-nci didaktik kategoriyası.
Kongaz küüyün 4-ncü uşak başçası
YDK:373.24

«İlkyaz kokusu»

Grupa: hazırlık

Tema: «İlkyaz kokusu»

Subtema: «Yolcunun büülü arşını»

Kompetenţiya birimneri:

- 1.4. İşidilmiş informaţiyanın (haber) içindekiliini aazdan belliedili resimnän baalaştırmaa.
- 2.2 Sıradan temaya görä kısa hem sadä cümleleri modellerä görä kurmaa.
- 2.5 Kısa hem sadä soruşları temaya görä üüredicinin yardımınnan kurmaa.
- 2.6 Kısa hem sadä dialoglarda temaya hem etiket kurallarına görä havezlän payalmaa.
- 3.1 Gagauz kulturasından kısa hem sadä şiirleri, türküleri, halk oyunlarını annatmaa.
- 3.4. Zanaatların çevresindä gagauz dilindä lafetmesinä kendi meraklını göstermää.

Operaţional neetlär:

- A1 -annatmaa bayrak hem gerb için;
- A2 -demekli annatmaa şiirleri, çalmaa türküleri;
- A3 – tanımaa anılmış adamı patredä görä;
- A4 – açıklamaa kendi bakışını;
- A5 – seslemää biri birini;
- A6 – kullanmaa yalpak lafları;
- A7 – annatmaa T. Zanetin yaratma yolu için;
- A8 – yazdırmaa gagauzların adetlerini, yortularını.

Didaktika strategiyaları:

a) Metodlar: demonstratiya, konuşmak, didaktika oyunu, artistik lafı, sınış, problematizatiya, gözletmäk, şiir, türkü, bilmeycä, soruş-cuvap konuşması, ezberi okumak.

b) Kullanılan tedarikler: kompyuter, arşın, kilim, pala, ev avadannıkları, Moldovanın kartası, resimnär devletin simvolikasınnan, disk gimnan, magnitofon, slaydlar Gagauziyanın anılmış erlerinnän, gagauzların yaşamasından momentlerinnän, gagauz halk rubalarının h.b.

c) Organizatiya forması: frontal, individual, büyük hem küçük gruplada.

Bibliografiya:

1. Baboglu N.İ. , Baboglu İ.İ. «Gagauzça-rusça hem rusça-gagauzça şkola sözlüü» -Kiş.:Ştiinta., 1993.-365s.
2. Vlah P. «Susak taa dünnää kurulmasından» - Kiş.: S.n., 2003.- 176s.
3. «Gagauz dili hem literaturası» №1(9), red.: Stoyanov N., Balova V.- Komrat, 2001.-64s.
4. Bulgar S, Kuroglu S, Stoletneya A. Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri: 1-2 klaslara deyni üürenmäk kiyadı.1 pay/ Min. Educaţiei şi Tineretului al Rep.Moldova. – Ch.: Univers Pedagogic, 2007.- 72 s.
5. Marinoglu T. Okumak kiyadı birinci klasta dış okumakları için /Moldova Respublikanın BÜB mektubu.- Ch.:Lumina, 1992. – 175 s.
6. Vasilioglu K. Vatanım – Bucak. Şiir toplumu. – Ch.: Ştiinta,2003. – 100 s.
7. Çemortan S. Literatura sabaalıkları uşak başçalarında: Hazırlanma başçaların terbiyeciykalarına deyni. Çevirdi rus dilindän N.Baboglu. – Kiş.: Lumina, 1990.- 180 s.

8. Gagauzça-rusça-romunca sözlük. P.Çebotar, İ.Dron.- Kiş.:Pontos, 2002.- 737s.

9. Жуковская Р.И., Виноградова Н.Ф., Козлова С.А. «Родной край»- Москва: «Просвещение», - 1990.-175с.

10. Островская Л.Ф. «Беседы с родителями о нравственном воспитании дошкольника». Книга для воспитателя детского сада.- Москва: «Просвещение», 1987.- 144с.

11. «Воспитание нравственных чувств у старших дошкольников» . Книга для воспитателя детского сада. Под ред.: А.М. Виноградовой. – 2-е изд., испр. И доп. – М.: Просвещение, 1989. – 96с.

12. Акименко В.М. «Новые педагогические технологии», 2015

13. Реент Н.А. «Система комплексных занятий в подготовительной группе» 2012г.

Zanaatın örüyüşü

Etaplar	Üreducinin çalışması	Uşakların çalışması	Metodlar, kolaylıklar	Forması
Organizatiy a	-Sabaa hayır olsun, uşaklar hem paalı musaafirlär! Kongaza buyurun! Sizä dost bän olurum, Kol-kola tutunalım Yarı çevrä yapalım!	- Hayır olsun! - Zaman hayır olsun!- Deerim bän Vatanıma. Zaman hayır olsun!- Deerim bän sevgili musaafirlerä. Zaman hayır olsun!- Danışêrım bän bütün dünneeya! Biz yaşêêrız birliktä, birliktä hem şenniktä!	Üreducinin sözü Oyun	Kolektiv
Neetlärlän tanışmak	- Ne ii sabaa büün bizdä! Uşaklar, büünkü zanaatımızı biz büün geçirecez diil hergünkü formada, ama yapacez onu dernek gibi. (Uşaklar oturêrlar yarı çevredä, herbirin elindä işi var.) Bizdä büün var kolaylık buluşmaa hem konuşmaa Gagauziyanın saygılı adamnarınnan. Onuştan, uşaklar, biz büünkü zanaatımızda läázım gösterelim bilgilerimizi hem becermeklerimizi, olun kuşku!	Selämi alêrlar.		Kolektiv
Surpriz momenti			Soruş-cuwap konuşması	
Tekrarlamak	Girer bir yolcu, elindä bir arşın, lafeder arşınnan. Y-Nereyi sän beni genä getirdin, benim arşıncım! Bakınêr, verer hepsinä seläm.	Sesleerlär yolcuyu.		Frontal

Konuşmak	Y-Bän, uşaklar, pek çok erlerdä gezdim, çok devletlär gördüm. Bu taraflarda seftäyim, yolcu gibi geldim sizä musaafirlää. İsteerim sizinnän taa yakın tanışmaa. Benim adım Todi. Nesoy devlettä bulunêrım, hiç ta bilmeerim! Bekim yardım edeceyniz bana? T – Hoş geldiniz, bay-Todi! E nesoy avadannık o sizin elinizdä? meraklı işä benzeer! Y – Ehe-hee! O benim taa malimdän kaldı bana, bu avadannaa ARŞIN deerlär! Ama en meraklıydır, ani benim bu arşınım büülü: o var nasıl geçirsin türlü vakıtlara! Te onun hatırınnan e bän sizä etiştım! T- Kapumuz bizim herkerä açık Yolcuya sevineriz, Karşı ona çıkêrız. Oturun da soluklanın! Bizim da uşaklar sizä yardımcı olaceklar. T- Nesoy Respublikada biz yaşêêrız? Y- Moldova nesoy?			Kolektiv
Kaaviletmak	- Ne uygun Vatan için söleer Kosti Vasilioglu şiirindä ‘Vatansız’. - E sizä deyni, uşaklar, ne o Vatan? Y- Neredä bulunêr Gagauziya e? Gagauziya için şiir bilersiniz mi? - Nesoy halklar yaşêêrlar Gagauziyada?	- Biz yaşêêrız Respublika Moldovada. - Moldova güneşli, gözäl, büyük, zengin Annadêrlar Kosti Vasilioglunun şiirini ‘Vatansız’ - Vatan-er, neredä biz duuduk, - Vatan-er, neredä ilk lafi ‘mamu’ söledik, - Vatan-er, neredä biz ilk adımnarımızı yaptık... - Gagauziya bulunêr Moldovanın üülen tarafında. - Annadêrlar şiirleri kızlar. - Gagauziyada yaşêêrlar moldovannar, gagauzlar, ruslar,türklär, bulgarlar, çingenelär.... Hepsi çocuklar, koyup ellerini güüsünä, emin gibi annadêrlar Güllü	şiir Soruş-cuvap konuşması Üüredicinin sözü Gözletmäk	Frontal Kolektiv

Çıkış	- Uşaklar, e siz angı halktansınız? Y- Annadım artık, ani bulunêrım Moldovada, Gagauziyada, e angı küüdâyım bân e, osa kasaba mı burada? - Ne meraklı adı küüyün! Neredân çekiler bu ad? Y- Ya arşınım benim, uşaklara yardım edelim: İplicak, sân iplicak, Uzun iplicak! Arşına sarıl, İlerki vakıda bizi getir, Kongazın legendasını göster! T- Canabiniz oturun, buyurun da siiredin bizim küüyün legendasını, angısını göstereceklâr bizim uşaklar! Kongaz küüyün legendası. Türkü T. Zanetin şiirinä ,Kongaz’ Y- Ne sevdim bân bu türküyü! Kim yazdı busoy gözâl lafları? Y- Kim bu adam e? - Dooru, uşaklar, bu nasaatlar çok yardım olêrlar yaşamakta! T- Ne meraklı derneemiz geçer! Ama olaydı makar bir-iki kıpımcaa ilerki vakıda dönmää da görmää, nesoy yaşarmışlar! Y- Siz unuttunuz, ani benim arşınım büülü! Ya, arşınım, yardım et bizim uşaklara! Tekrarlayım benim ardıma büülü lafları: İplicak, sân iplicak, Uzun iplicak! Arşına sarıl, Yılları geeri çevir, İlerki vakıda bizi getir! (Açılêr perdä da hepsi uşaklar ‘düşer’ bir içeri ilerkiycasına donaklı. İçerdä çorbacıyka	Karanfilin şiirini ‘Gagauzum bân’. - Biz bulunêrız Kongaz küüyündä. Uşakların birkaçı gösterer legendayı, kalanı da siirederlar. Çalêrlar türküyü. - Bu lafları yazdı T. Zanet. - Gagauziyanın, Kongazın bir anılmış adamı. T.Zanet- yazıcı, poet, dramaturg, akademik. Onun adına koyuldu Kongazın liteyi. Tekrarlêêrlar yolcunun ardına.	Artistik	Frontal
			Soruş-cuwap konuşması	
			Artistik	
			Soruş-cuwap konuşması	

yapaa dider.) Çorbacıyka karşılêêr musaafirleri: Ç- Zaman hayır olsun, uşaklar! Hoş geldiniz evimizä! T- Hayır olsun, çorbacıyka!Ey, ne meraklı içeriniz donaklı! Ya bakın, uşaklar, nelär var burada! Konuşmak ev avadannıkları için. T-Biz annadık, ani herbir insanın raadı yokmuş! E neylän uşaklarınız zanaatlanarmış e? Ç- Yardım ederlär bizä ev işlerini yapmaa! Ama bizim gagauz insanımız çok adet hem yortu bakêr, te yortulara hazırlanêrız hepsimiz bilä! Siz adetlerimizi kaybetmediniz mi, yortuları bakêrsınız mı? T- Yortuları sayêrız hem bakêrız! Nesoy yortuları biz bakêrız, uşaklar? -E nesoy yortuya biz şimdi hazırlanêrız? -Dooru, bu en büyük yortuların biriydir, ne maanası var bu yortunun? - Ne türlü biz yortuya hazırlanêrız? T-Ya, bay-Todi, genä arşına danışalım, geçirsin bizi masala ‘Altın yımırta’. İplicak, sän iplicak, Uzun iplicak! Arşına sarıl, Yılları çevir, Masala bizi getir! İnstenirovka ‘Altın yımırta’. -Uşaklar, nesoy temaları biz бүün açıkladık? - Angı dildä lafettik? -Ana dilimiz için çok gözäl sözlär var... Terbiedici teklif eder hepsi yortunun payalannarını gagauz oynusuna.	Selemleşerlär çorbacıykaylan. Cuvap ederlär terbiedicinin soruşlarına, adlêêrlar avadannıkları hem onnarın lăâzımnını. - Hederlez, Kasım, Survaki, Hêy-hêy... - Paskelleya. Açıklêêrlar yortunun maanasını. Göstererlär masalı. Yapılêr çıkışlar dilin paası için hem maanası için. 2 uşak annadêr şişrleri ‘Ana dilim’ Uşaklar masalı ‘Altın yımırta’ göstererlär.		
--	---	--	--

EKLENTİ

Masal «Altın yımırta»

Babu: - Däduuu, ya kalk hızlıca!

Dädu: - Ne oldu mari? Ne ayılar mı geldi? Bän dinnenärdim, gel burayı!

Babu: - Däducuum, ya bak naşey bän gösterecäm sana! Kurniktä bir yımırta buldum, tekir taucak yımirtlamış!

Dädu: - Da ne burada var mari? Yımırta görümlü, koca yımırta!

Babu: - Yımırta altın bee, ya bak! Bak, dädu, kâr yanêr, kör eder gözlerimi! Ey, ne kismetliyiz biz!

Dädu: - Altım mı? Halizdäm mi? Şaşılacak iş! Ehe-hee! Biz seninnän zengin olacez! Bölä büyük yımırta yoktur gördüyüm, ihtiarım artık!

Babu: - Sän sakın, kimsey görmesin, birinä da göstermä. Al da hızlı kitlä onu sandık içinä!

Kim sa urêr kapuya.

Babu: - Yok kimsey evdä!

Dädu: - Çık hayada da kitlä kapuyu, paliyi da kolver boşta kaçınsın!

Babu: - Dädo, otur da seslä ne bän söyleyecam sana! Cumaya kasabaya gidecäm, orada panayır var! Zengin orada çok var! Bän o zengin adamnara yımartayı satacam, çok param olacak! Alacam panayırdan gözäl- gözäl fistannar, türlü çiçeklü çemberlär, bir-iki yalabıklı sumka, üüsek ökçeli emeni, da gezecäm te bölä! (*gösterer*) Dolabımı rubaylan dolduracam!

Dädu: - Naşey sän lafedersin, babo! Gözelinka masaldan! Düzünecek bana türlü partallara! Modnıy olmaa isteer! Vazgeç! Diil läüzım o rubalık sana! Otur da seslä, ne bän isteerim yapmaa! Bizim bu bordeyin erindä 3 katlan bir ev düzmää!

Babu: - Bak sän ihtiyar däduyu! Ya sän vazgeç! Yaşêêrız biz diil taa prost başkasından, neçin bizä o 3 katlan ev? Boyar mı isteersin olmaa?

Dädu: - Bän annamadım, kim burada saabi: bän mi osa sän mi! Ver o yımartayı bana! (*Dartışêrlar, kaçırêrlar yımartayı da o kırılêr*)

Babu: - Of, of, yımırta düştü, düştü da kırıldı! Hazır yımartayı kırdık! (*aalêêr*) Hepsi boşuna, nelär istedim almaa! Modnıy babu olamayacam!

Dädu: - Hiç aalama, babucuum! Yımırta kırıldı, istemeklär da bitti! Bizim tekir taucak taa çok yımırta yımirtlayacak! Paskellä yaklaşêr, yımirtaları boyaciiz da uşaklara baaşlayacez!

Babu: - Dooru, dädo, zenginnik bizä şından sora diil läüzım, ko Allaa versin bizä da, uşaklara da saalık, uygunnuk, birliktä yaşamaa! Paskellä da paska yapaciiz, yımırta boyaciiz da hepsi uşaklara vereciiz! Kalın saalicaklan!

Kongaz küüyün legendası

Çok vakıtlar geeri Balkan tarafından aylelär taligalarlan aararmışlar er, neredä çekettireceklär eni yaşamak. Gidä-gidä, etişmişlär Bucak taraflarına, neredä herersi tolokalıkmış. Bir günü durgunêrlar aylelär üülen ekmeeni imää.

Adam-boba:

- Hiç uslanmêêr canımız,
Genä tä yoldayız biz.
Yaşamak yolda pek bet,
Halkımız aarêêr kismet.

Ya çökelim birazçık,
Dinnensin bu beygircik.
Bu derenin boyunda
Güneşin da altında.

Karı – ana: - Bân döşeyecâm hasırı,
Daadacam boşçaları.

Adam-boba: - Ne gözäl burada erlär,
Geniş uçsuz meralar,
Yakında geçer derä,
Gür-güneş akêr erä!

Karı – ana: - Bakın! Göklerdä kazlar!
Kazlar getirer kismet,
Topraa gözäl bereket!

Uşaklar: - Kon, kaz! Kon, kaz! Kon, kaz!

Karı – ana: - Haliz hem da kondular!
Neredä kazlar konêr,
Dereya da daaldılar!
Uygun yaşamak gider

Adam-boba: - Bu toprak tavlu, sıcak,
Olalım bu erlerdä konak!

Çocuk: Göklerdän indi çok kaz, küüyümüz oldu Kongaz!

Kızçaaz: Buyurun, dostlar, Kongaza, bizim paalı küüyümüzä!

Hepsi: Kongazda biz şen yaşêêrız,
Kongazdan selâm yollêêrız!
Hem çalêrız, hem oynêêrız,
Gül gibi biz açılêrız!

Kemençeji A.T.
Üüredici- terbiiedici gagauz dilindä
Erkenki üüretim kurumu
8-ci ateş böcaa, mun.Komrat
YDK:373.24

«Şen startlar»

Grupa- Hazırlık A .

Tema:- «Şen startlar!»

Neetlär:

1. Göstermää, nicä saalıkı yaşamayı götürmää.
2. Üüretmää sevmää sportu.
3. Pay almaa konkurslarda.
4. Terbietmää duygu kendi arkadaşlarına
5. Terbietmää sevda fizika kulturasına, sporta.

Tedarlıklar:

1. Uşaklara deyni êblemalar herbir komandaya, toplar, küçük topçaazlar, çemberlär, 3 kartofi, kaşık, konuslar.

Sport salonu yortuya deyni düzülü, öter muzika, uşaklar adımnayarak sport salonuna girerlär.

Terbiiedici: - Zaman hayır olsun, uşaklar, musaafırlär! Hoş geldiniz bizim meropriyatıyamıza. Uşaklar Gagauziyanın hem Moldovanın gimnalarını çalêrlar.

Tarafım

I

Tarafım, sän tarafım,
 Ne gözülsin, korafım:
 Çok cömertsin sän, topraam,
 Gagauz Erim, Bucaam!

Refren:

Gagauziya — hoşluum,
 Çok sevin, koru dostluu,
 Bayraanı üüsek kaldır,
 Sän benim paalı halkım!

Limba noastră

Limba noastră-i o comoară
 În adîncuri înfundată,
 Un şirag de piatră rară
 Pe moşie revărsată.

Limba noastră-i foc, ce arde
 Într-un neam, ce fără veste
 S-a trezit din somn de moarte,
 Ca viteazul din poveste.
 Uşaklar şiir annadêrlar bobalar için.

1 uşak: Kim saabaylän erken uyanêr
 Kim aylä için düşüner
 Pek ii - o adam
 O benim bobam.

2 uşak: Çok işleer bizim boba
 Kazanêr bizä para
 Gecä-gündüz işleyecek.
 Ayleyi doyuracak.

3 uşak: Boba tokadı açtı,
 Beni tez kucakladı.
 Sora yanaamı öptü,
 Bana- ekinä koktu.

4 uşak: İkimiz bilä oynêêrız,
 Barabar işçääz yapêrız.
 Aramızda yok prostluk,
 Salt sevgi hem da dostluk.

5 uşak: Bobamı bän büün kutlêêrım,
 Üzünä onun bakêrım.
 Sän boba en ii bendä,
 Bän dä ii olacam sendä.

Kızlar: Paalı bobalar!
Sizi pek severiz,
Gözäl türkü
Baaşlmaa isteeriz.

Türkü: «Boba»

1. Benim bobam pek paalı,
O yalpak hem akıllı.
Çok nasaat bana verer
Üürektän beni sever.

Refren:

Seni boba kutlayacam,
Saalık kuvet, adayacam.
Herzaman ol sän girgin,
Yaaşayasın taa çok yıl.

2. Elleri onun kaavi
İşini yapêr kâmil.
Sevinerim bobama,
Benzemää isteerim ona.

Refren:

Seni boba kutlayacam,
Saalık kuvet, adayacam.
Herzaman ol sän girgin,
Yaşayasın taa çok yıl.

Terbiedici: Bobalara benzemää deyni lääzım olacek kendi becermeklerinizi, kuvedinizi gösteräsiniz. Geldi vakit çeketmää yarışmakları. İlkän yapalım sizinnän bir gimnastika sopalarlan. Uşaklar alın sopaları da yapın benimnän barabar sınışları.

1. Sopaları aldık ellerimizä.
 - Sopalar önümüzä, yısıdêrız!
 - Sopaları yukarı, aşaa! Parmakların üstünä konêrız! **10 kerä.**
 - Sopaları yukarı, soram kafanın ardına! **10 kerä.**
 - Sopaları önünä, soram oturêrız! **10 kerä.**
 - Sopaları yukarı, erä koyêrız. Elleri yukarı. **10 kerä.**

Saa olun uşaklar. Sopaları toplêêrız.

Dizileriz sıraya

1. Dizileriz sıraya da gideriz dolaya,
Çökelim da kalkalım, ellerimizi uralım.
2. Ayaklarımız şen oynêêr, nicä top gibi atlêê,
Çevireriz kafayı, doorudêrız enseyi.
3. Erimizdä biz döneriz, çevredä gözäl oynêêrız,
Adımnêêrız ileri, sora da iki geeri.

Terbiedici: Büün bizdä yaraşaceklar 3 komanda: Karşlayınız!

1. «Yıldızçıklar» 2. «Güneşçiklär» 3. «Topçaazlar»

«Yıldızçıklar»- bir adım ileri, saa tarafa bir iki, gideriz.

«Güneşçiklär» - bir adım ileri, saa tarafa bir iki, gideriz.

«Topçaazlar» - bir adım ileri, saa tarafa bir iki, gideriz.

Tanışın komandaların kapitannarınnan.

1. Komanda «Yıldızçıklar»- kapitan- Patraman Roma, bizim deviz:

- *Biz çemrek hem kaavi,
Herzaman gidecez ileri!*

2. Komanda «Güneşçiklär»- kapitan- Skrelä Egor, bizim deviz:

- *Biz güneşçiklär
En kaavi uçacıklar!*

3. Komanda « **Topçaazlar**»- **kapitan- Varban Timur**, bizim deviz:

- *Dostlukta yaraşacez,
İlk eri kazanacez.*

İsteerim tanıştırma komandaları bizim jüriylän:

1. Kıssa M.G. -uşak başçasının önderecisi ,
2. Andrieş M.V.- uşak başçasının metodisti ,
3. Sırbu O.D. -terbiedici uşak başçasında.

Terbiedici: Bizim jüri kuşku siiredecek komandaların ardına, da notalayacak onnarı.

Komandalar yarışmaa hazırsınız mı?

Uşaklar: HAZIRIZ.

1-ci Estafeta: «Topu ver».

Estafetanın kuralları: Pay alêrlar 3 komanda. Uşaklar topu biri- birinä vererlär kafanın yukarsında ileri sincircik gibi, soram da geeri sincircik gibi. Enseer o komanda kim ilk bitircik topu vermää

2-ci Estafeta: «Yıllancık»

Estafetanın kuralları: Sport salonunda dizili konuslar.

Uşaklar birär-birär yılan gibi konusların dolayında kaçêrlar, da soram läüzım hızlı gelsinnär alsınнар öbür uşaa ,soram alêrlar ölä hepsi uşakları da kaçêrlar. Olun dikkat, benim signalımdan sora çekederiz yaraşmayı.

3-cü Estafeta: «Ayakların arasında toplan atlamak»

Estafetanın kuralları: Uşaklar läüzım ayakların arasında topu tutarak atlasın konusakadar, da soram geeri kaçsın , versin hızlı topu öbür uşaa.

4-cü Estafeta: «Kartofi kaşıkt»

Estafetanın kuralları:Uşaklar payedili 3 komandaya. Uşaklara veriler bir kaşık hem kartofi. Onnar läüzım hızlı kartofiyi alsınнар da kaşıklan getirsinнар.Enseer o komanda kim taa hızlı gelecek erinä.

Terbiedici: Olun dikkat, benim signalımdan sora çekederiz yarışmayı.

5-ci Estafeta: «Kaçmak çuvalan»

Estafetanın kuralları: Uşaklar üç komandaya dizili. Herbir komandaya veriler çuval. Uşaklar läüzım giisinnär çuvalı da hızlı atlasınнар. Soram geeri hızlı dönsünnär.

6-cı Estafeta «Yapıştır topçaazları».

Estafetanın kuralları: Uşaklar üç komandada durêrlar. Çember (obruç) skotçlu. Uşaklar birär- birär giderlär da läüzım hızlı sıbıtsınнар küçük topçaazları , onnar läüzım yapışsınнар çemberä. Enser o komanda kim hızlı topçaazları yapıştırıracak.

7-ci Estafeta: Şen maymuncuk.

Estafetanın kuralları: Uşaklar dizili 3 komandaya . Onnarın önündä 15 metra ötää koyulu konuslar.

Uşaklar ellerinä giyerlär kauç da çekederlär gezmää konusa kadar da soram geeri giderlär.

7-ci Estafeta: «Güneşçik» Uşaklar dizili 3 komandaya. Uşaklar läüzım gimnastika sopalarından düzsünnär güneşçiin okçaazlarını, çemberlerin yanına koysınнар. Enseer o komanda kim taa hızlı hem dooru okçaazları düzeceklär.

Konkurs «En hızlı boba» Konkurstä pay alêrlar 3 boba. Onnar läüzım hızlı

1. Hızlı şişirigayı şişirsinnär.
2. Kim taa hızlı karofiyi paklayacak hem onu durayacak .
3. Kim taa hızlı kendi uşaanı giderecek, ama hepsi rubalar tersinä.

Terbiedici: Ama şimdi sıra geldi jürilerä laf vermää. Nesoy komandalar er kazandılar.Bizim jüri uşaklara verecek medali.

Laf veriler jüriya.

Büün biz gördük, nicä uşaklar bizim çemrek, kaavi. Hepsi uşaklar medali kabledelär. Pay aldınız için hepsinä saa ol deerim!

Kemençeji A.T.
Üredici- terbiyeci gagauz dilindä:
Erkenki üretim kurumu 8-ci
«Ateş Böcää», mun.Komrat
УДК:373.24

«Yortu Kasım»

Payalannar: Hazırlık grupa, analar- bobalar.

Kompetențiya birimneri:

- 1.1. Kısa, açık hem annaşılı söylenmiş, sıradan informațiyanın maanasını annamaa.
- 2.6. Etiket kurallarını kullanarak, sıradan sözleşmâk temalarına görä kısa hem sadä dialoglarda meraklan pay almaa.
- 2.8. Temaya görä informațiyanın diişilmesine gagauz dilindä meraklını göstermää.
- 3.1. Halkın kultura elementlerini türküler, şiirleri, simvolları, personajları, adetä baalı yortuları tanımaa.
- 3.2. Gagauz kultasından halk tekstlerini, oyunlarını annatmaa hem kullanmaa.

Produktlar:

Şiir annatmak

Türkü çalmak

Gagauz halk oyunlarında pay almaa

Paalılıklar:

1. Gagauz dilindä öğrenmâk hem sözleşmâk proşesinä meraklını göstermää.
2. Sözleşmâk proşesindä pay almaa, kendisini serbest duymaa.
3. Halk kultasının zenginliinä hatır hem saygı duymaa.

Zal yortuya deyni gözäl donaklı. Muzika öter, uşaklar yapracıklar elindä oynayarak salona girerlär. Oynêrlar, yarım çevrä yapêrlar.

Üredici: Zaman hayır olsun uşaklar, paalı analar- bobalar hem musaafırlär. Hoş geldiniz Kasım yortusuna. Kasım ayın 8- indä heryıl gagauzlar bakêrlar en sevgili yortuyu- Kasım- Ay Dmitri gününü. Bu yoru nişannêr bereket toplamasını, Yaz zamanının bitmesini da sayılêr kışın çeketmesini. Çobannar koyunnarı evä daadêrlar.

**Güz çiçekleri sendi,
 Koyunnar kırdan geldi.
 Kasım gününü yapêrız
 Hem kışa hazırlanêrız.**

1. Kasım, Kasım yortusu,
 Sarı aacın kuytusı.
 Dönüşer altın yaprak,
 Kilimä döner toprak. **Vlada J.**
2. Cevizlär artık toplu,
 Baalı çuvallar dolu!
 Kasımdan ötää dooru
 Salt bereketi koru! **İlüşa M.**
3. Bereket olsun kırdı,
 Ko arpa, booday büüsün,
 Saman dolu, ahırda
 Ko kuzucuklar duusun! **Miron.**

4. Un da var, arpa da var,
Var oloy, booday da var!
Bolluktan tüterambar
Yaa, istärsän, kışın kaar! **Alisa D.**

5. Bu yortu dedelerdän,
Onnar bizi üüredän.
Gagauzlar toplansın
Kasım gününü yapsın. **Milana**

Türkü «Bucaktan kızlar»

1. Bucaktan kızlar,türkücü onnar
Sesleri gözäl, sevin onnarı.
Bölä bizdä gagauzlar,
Bucaktan kızlar!

2. Ne gözäl Bucak senin kızların,
Çocuklar kıvrak, sevin onnarı.
Bölä bizdä gagauzlar,
Bucaktan kızlar!

3. Burada senin kısmetin bekleer
Aarasan onu, o senin olur.
Bölä bizdä gagauzlar,
Bucaktan kızlar!

Kasım Yortusu

1. Kasım- evelki yortu!
Kraa örttü kırdı otu,
Az vakıt kaldı kışa,
Sürülär gitti kışlaa! **Maşa Ç.**

2. Klisedä insan çokluk,
Sofrada imek- bolluk.
Kurban getirsin kısmet,
Saalıcak hem selemet! **Saşa K.**

1. Kasım geldi,kış geldi,
Koyunnar evä geldi.
Dinnener insan, toprak,
Çalmalarda- bel hem orak. **Maşa D.**

2. Yapaa vermiş koyunnar,
Maliciim çorap örer.
Uyumuşlar kuvannar,
Hepsi ilkyazı bekleer. **Daşa T.**

Kasım günü duası

1. Kasım günü duası
Korusun halkımızı!
Kışın bol kaarcaaz yaasın,
İi örtsün tarlamızı! **Maksim K.**

2. Bereket olsun kırdı,
Ko arpa, booday büüsün,
Saman dolu, ahırdı
Ko kuzucuklar duusun! **Dima M.**

Çırtmalarda çalmak.

1-ci uşak:

Güz geldi Moldovaya.
İnsana – kısmet.
Kırlarda, bayırlarda
Pek büyük bereket. (**Gorelko P.**)

2- ci uşak:

Daa heptän siireklendi:
Herersı yaprak.
Er kilim gibi oldu.
Ne gözäl, ya bak. (**Gagauz K.**)

3-cü uşak:

Kısaldı günnär,
Yaamurcık damnêêr.
Şeremet lüzgär,
Yapracı koolêêr. (**Kınalı M.**)

4- cü uşak:

Güz geldi bizä,
Sarardı başça.
Yapraklar aaçta
Altına benzär. (**Daşa B.**)

Türkü «Yapracıklar»

1. Aaçlarda yaprakları lüzgerlär daattı,
Yapraklar sarı uçêr, altın güz geldi.

Refren:

Yapracıklar- altıncıklar,gözäl uçêrsınız,
Yapracıklar- altıncıklar, erä düşersiniz.

2. Aaçları kâr çır- çıplak, güz birdän braktı.
Onnarın yapraklarını dolaya daattı.

Refren:

Yapracıklar- altıncıklar,gözäl uçêrsınız,
Yapracıklar- altıncıklar, erä düşersiniz.

İnştenirovka «Bereket sepetleri»

İlkin şoför çıkêr, maşına dolu zarzavatlan hem
meyvaylan. Şoförün ardından hepsi uşaklar barbar
çikêrlar da peetlerini annadarak meyvaları hem
zarzavatlari ayırêrlar sepetlerä koyêrlar. Bitkidä
hepsi iiler. Uşaklar şamarlarını urêrlar.

Terbiedici:

- Yapın yol, şoför gelir,
Ne bizä o getirer?
Zarzavat hem çok meyva,
Hıyar, patlacan, ayva.
Ya, toplanın uşaklar,
Bakalım burda ne var?

Ne olêr, söläyin tez?
 Karışmış biber, kirez.
 Şindi biz ayıracaz
 Sepetlerä dizecez.
 İlk meyva- o patalcın,
 Saa sepedä- koyacan.

Zarzavat o sayılêr,
 Başçadan da toplanêr,
 İra, ya sän şeremet,
 Annat bizä bir peet.

1. – **Kırmızı hem pek sulu,
 Eşil kökendä dolu.
 Güz gelincä, toplayacan
 Başçada sän patlacın.** İra F.

Terbiedici:

- Denis,yap bana iilik,
 Aara çitendä erik.
 Açan onu bulacan,
 Sol sepedä koyacan.
 Meyvaya görä var şiir,
 Ya, annat, makarki bir.

2. – **Aacı biraz salladım,
 Meyva hızlı topladım.
 Sepedim çıktı delik,
 Herersi oldu erik.** Denis N.

Terbiedici:

- Jenä, çitendä bulsana
 Katlanmış dokuz kat laana.
 Sol tarafa koyacan,
 Bir da peet söyleycän.

3. – **Rubası var çok katlı,
 Açan çii, o diil tath.
 İsläa pişmiş, baksana,
 Fırında lokmaylan laana.** Jenä A.

Terbiedici:

- Milana, bul küpeleri,
 Onnar ufak, diil iiri.
 Çiteni dibädän eş,
 Bir buldun, bir taa bir eş.
 Sepedä kirezi at,
 Bir dâ şiir bizä annat.

4. **Küpelerini beeneriz,
 Auç dolusu iyeriz,
 Topla onnarı sän tez
 Meyvanın adı kirez.** Milana S.

Terbiedici:

- Jora, sän dâ etiştir,
 Sol sepedä erleştir.
 Bak, ne var taa zarzavat,
 Bir küçük peetçääz kıvrat.

5. **Bän eşilim hem uzun,
 Yanında olsun tuzluun.
 Genç beener,sever ihtâr,
 Aulda büüyêr hıyar.** Jora S.

Terbiedici:

-Nadä, bul meyvaları,
 Sepedä koy onnarı.
 Hem annat bizä bir şiir.
 Var sa meyvadan bişey.

6. **İkindän o pek eşil,
 Kamaşêr ondan dişim.
 Turuncu hem da çilli,
 Bu meyva- o zerdeli.** Nadä Ç.

Terbiedici:

- Ayırdık biz bereket,
 Bizdä oldu iki sepet.
 Hepsî eri- erindä.
 Soruş yok hiç birindä.
 Küçüktän bölä büüyêriz,
 Zarzavat, meyva iyeriz,
 Vitamin çok iyecän,
 Taa hızlı sän büüyecän!

Oyun Kirağa avası

Türkü «Yaamurcuk»

1. Güzün çok yaamur yaayêêr, erceezi
 yımışadêr.
 Ne gözäl onu yıslêêr, herercii gölcääz olêr.

Refren:

**Pat- pat- pat, pat- pat- pat!
 Duruk yaamurcuk, ya bak!
 Pat- pat- pat, pat- pat- pat!
 Üšek ellerini uzalt.**

2. Lüzgercik bizä geldi, aaçları çıplak braktı.
 Saurdu yaprakları, dolaya birdän daattı.

Refren:

3. Güz zamanı çok gözäl, yaamurcuk göktän
 dökâr.

Bereket bizä verer, evimizä getirer.

Refren:

**Oyun uşaklarlan. «Dolayla gölceezi kauçlarlan
 hem çadraklan»**
 Oyunun kuralı: Uşaklar pay edili 2 komandaya.

Erdä maket göläöz. Signala görä uşaklar läözüm hızlı giisinnär kauçları, alsınnar çadrayı da dolaylasınnar gölceezi. Kim taa hızlı dolaylayacak gölceezi o komanda da enseer.

Orkestr

Oyun analarlan- bobalarlan «Trup» Oyunun kuralı: Pay alêrlar 2 komanda 6 ana- boba. Dädu, babu, Juçka, unuka, kedi hem sıçan. İki skemnedä oturêr uşaklar Trup maska kafalarında. Oyunu çeketiler dädu. Signala görä o kaçêr trupa dolaylêr onu, soram döner alêr babuyu, onnar tutulu kaçêrlar dolaylêrlar trupu. Soram alêrlar unukayı, kaçêrlar trupu dolaylêrlar. Bitkidä çıkarêrlar trupu. Enseer o komanda kim taa hızlı trupu çıkaracak.

Master klas

Daşa B. mamusu gösterer nicä gagauzlar turşu kurêrlar.

Maşanın Ç. mamusu gösterer, nicä kıvırma yapmaa.

Oyun «Kadınca»

Ya, dostlar, toplanalım,

Büük bir horu oynayalım!

«Kasım» yortusunu oynêêrız,

Horu

Üüredici- terbiyeci

Gagauz dilindä: Kemeñeji A.T.

Muzika öndercisi: Telpis V.G.

EÜK 8-ci «Ateş Böcää», mun. Komrat

YDK:373.24

Yortu Mardın 8**Grupa-** Bük.**Kompetenñiya birimneri:**

1.4. İşidilmiş kısa cümledä verili nişannarın yardımınnan hem da onnarsız, konkret informañıyanın / haberin maanasını annamaa.

2.2. Kısa informañıyayı, şiirleri, türküleri tekrarlamaa.

2.6. Etiket kurallarını kullanarak, sıradn sözleşmäk temalarına görä kısa hem sadä dialoglarda meraklan pay almaa.

3.1. Halkın kultura elementlerini/ türküleri, şiirleri, çalmaa, oynamaa.

Paallıqlar:

Gagauz dilindä üürenmäk hem sözleşmäk proñesinä meraklını göstermää.

Sözleşmäk proñesindä pay almaa, kendisini sebest duymaa.

Halk kulturasının zenginliñine hatır hem saygı duymaa.

Tedarıqlar/ Atributlar: Çiçeklär- laalelär. Kırmızı hem biyaz iplär, maskalar suuk hem sıcak, dalcaaz martacıkların asılı. Maskalar rus dilindä inştenirovkaya deyni. Uşakların çırtmaları. Hepsı kızlara çember, çiçeklär, kartondan yapılı bombonilär, iki süpürgä, iki plita imää yapmaa deyni, iki kukla, iki lülka, iki peşkir, mamuların baaşıqları.

Zal yortuya deyni hazırlı, gözäl donaklı. Uşakların ellerindä çiçeklär laalelär. Onnar oynayarak muzika salonuna girerlär. Öter muzika Vals.

Üüredici: - Zaman hayır olsun uşaklar, paalı analar- bobalar hem musaafirlär. Hoş geldiniz yortuya.

- Kim eri eşiletti?

Kim çiçek çok getirdi?

Neçin geldilär kuşlar?

Seslän doldular kırlar?

Hepsı uşaklar:

- İlkyaz, ilkyaz dolaya geldi!

Gözellik o getirdi!

Uşaklar demekli şiirlerini annadêêrlar.

1. İlkyazın kuşlar çalêr,

Uyanêr dünnää.

Yortumuz bizi çaarêr,

Bu şannı günä. **Saşa K.**

2. Mart ayın bütün sekizi

Dünneyi yortu kaplêêr.

Mamucuum gülümsedi

Baaşıqlı bendän alêr. **İra F.**

3. Benim paalı anam

Seni severim bän.

Sendän bän bireri gitmäm

Sana yaşamamı verecäm. **Jora S.**

4. Elleri onun yalpak

Bakışı sudan da pak.

Kıırmayı açan yazêr.

Yanakları kızarêr.

O sever, takazalêr,

Teknedä bizi yıkêêr.

Uyudêr, uyandırêr

Nezaman o dinnener? **Maşa Ç.**

5. Bu sabaa kendim kalktım,

Kıırmaklık hızlı yaptım.

Sora yıkadım çanak,

Mamuya verdim yanak. **Vadim K.**

6. Pek gözäl yortu geldi,

Mamuyu sevindirdi.

Çok çiçek o kableder

Hem da kısmetli güler. **Daşa B.**

7. Mardın sekizi geldi,

Biz sizi kutlêêrız.

Kızlara, analara

Çok çiçek baaşlêêrız. **Denis N.**

Türkü: «Mamu»

Mamusu bizi büüder

Yolumuzda koruyêêr.

Mamu ilk laf öter ,

O buna pek seviner.

Allahtan kalmış erdä

Mamu olsun dünnedä.

Uşaklar şiirleri demekli annadêêrlar.

8. Sekizi Mardın geldi

İçeri sevinç girdi.

Mamuyu kutlêêrız biz
Sık düüler pek üüremiz. **İra K.**
Başçada biz bulunêrız,
Mamuları biüün kutlêêrız.
Bilin büün dünnedä,
Mamu en gözäl bendä! **Miron K.**

Mamu, Mamu Mamucuum,
Bän seni severim.
Bän senin bir tomrucaan,
Başçada büüyërim! **Karina G.**

Mamucuum beni sever,
Tatlılık bana verir!
Bän dä açan büüyecäm,
Bomboni ona verecäm! **Jenä A.**

Gözäl kokêr içërsi,
Doldu çiçek herërsi.
Hepsi mamuyu kutlêêr
Hem saalık ona dileer. **Daşa T.**

Bän bilerim dünnedä,
En ii Mamu o bendä.
Bän ona haliz benzeerim,
Hem da hek onu özlerim. **İlüşa M.**

Kaç kerä, saydın mı sän,
Mamu deersin bir gündä?
Biz annêêrız küçüktän
En paalı o dünnedä. **İra G.**

Mamunun ko elindä
Senmesin hiç çiçeklär
Hem şafklı gözlerindä
Süünmesin sevinmeklär. **Vlada J.**

Legenda Martacık için

Personajlar: avtor, martacık, suuk, sıcak.

Didaktika materialları: kırmızı hem biyaz
iplär, resimnär suuk hem sıcak havaylan, bir
dalcaaz martacıklarlan.

Avtor: İnsanda bölä bir adet var: ilkyazın ilk
günündä uşaklar kollarına martacık baalêêrlar.
Kär büüklär dä. Da taşıyêrlar onu bütün ay.
Martacıkları taşıyêrlar bütün ay. Martacıkları
yapêrlar ipliktän, ipek ipliklerindän- biyaz hem
kırmızı. Gösterer, nicä iplik lääzım olsun, örerlär,
kıvradêrlar bir biyaz, bir da kırmızı iplik biri-
birinä da olêr biyaz- kırmızı, kırmızı- biyaz, alaca,
da o kıvradılmış ipli kollarına baalêêrız martacık-
mart ayın adına görä. Alıp ipleri elinä, gösterer

nicä martacık yapılêr. Martacık yapêrlar güüsünä
dä tutturmaa – kıvradılmış ipliklerin uçlarında
püskülcük brakarak.

Evellär bizim insan martacıkları boynularında,
ayaklarında da taşıyardı. Martacık taşımaa o bir
adet, da onu biz tutêrız pek çoktan. Onun için
sölener legendalarda.

Martacık, uzadıp ellerini havaya dooru, sansın
yalvararak, danışêr Sıcaa- güneşä.

Martacık: Sıcak, seni çaarêrım! Gel artık
insannara. İnsan daarsıdı bu suuk havalara!

Kulisaların ardından lafeder Sıcak. Sıcak o bir
çocucak sarı kostümnan giimni, yada kafasında
güneş maskası var.

Sıcak: Hemen yola çıkêrım, bekläyiniz!

Sıcak, yavaş- yavaş adımnayarak, çıkêr ştenaya.

Avtor: Sıcak yolda karşı gelir Suuklan, angısı
hep istemääzmiş insannardan gitmää.

Kulisalardan çıkêr Suuk. Çocucak giimni
maaviylän, buzu, suuk havayı hem fena lüzgeri
gösterän. Suuklan Sıcak ştenada buluşêrlar.

Suuk: Sän nereryi yollandın, ba, Sıcak? (Çok
üfkeli).

Sıcak: Şen lafeder. İnsannar beni çaarêrlar,
bekleerlär dä tä onnarı yısıtmaa gideerim!

Suuk Taa üfkeli. Olmaz bu iş. Bän topraktan
gitmäm, kendi erimi sana vermäm!

Avtor: Da ozamn Sıcaklan Suuk başlêêrlar
dartışmaa, cenk ederlär. Ama sonundan Sıcak hep
okadar enseer enseer.

Suuklan Sıcak dartışêrlar. İşidiler bir darsıklı
melodiya.

Ondan sora her ilkyaz mart ayın 1-dä insan
martacık baalêêr koluna, biri- birinä baaşlêêr hem
da söleer.

Hepsi uşaklar barabar sölerlär.

- Martacının kutluca olsun!

Her mart ayın bitkisindä, martacıkları
çözärmişlär kollarından da leleklerä atarmışlar,
ki ileriya da getirsinär sıcak ilkyazı hem kısmet
insana. Martacının iki rengi gösterärmiş: biyazı-
can güzelliini hem temizliini; kırmızısı da – günün
kıştan kurtulmasını.

Gösterer, nicä martacıkları var nasıl leleklerä
atmaa yada aaçların dallarına asmaa. Sora hepsi
uşaklar, ştenaya çıkıp, bir sıraya konêrlar. Ştenanın
da ortasına İlkyaz, Martacık, Suuk hem Sıcak
çıkêrlar. Hepsi barabar siiredicilerä iilerlär.

Uşaklar şiirläri demekli annadêrlar.

9. Benim kakum pek kıvrak
Saçında gezmiş tarak.

Boncukları sedefân,
Küpeleri altından.
Te aldı o şiridi
Örücüktür peliini ,
Açık aaz bân kaldım
Şiridi bana taktı. **Maşa D.**

Mamuyu bân karşılêırım,
Kalbimdân çiçek baaşlêırım.
Mamucuum sevinecek,
Yanacımı öpecek. **Maksim K.**

Kim bizä düşüner ?
Gecä hem gündüz
O paalı bu dünnedä
Bizim mamumuz! **Milana S.**

Türkü «Güneş»

1. Güneş yısıdêr bizim erceezi
Uzaktan bakêr sarı benizi.
Duruk havada gülümseer bizä
Sevinmää ona olsun dünnedä.

2. Hava bozulêr, güneş saklanêr
Bulut toplanêr, yaamurcuk yaayêr.
Göktä da kuşak, nicä bir köprü
Büüyün, küçüün yalabêr üzü.

3. Güneşçik bizä her sabaa duuêr
Biricik heptân yukarda durêr.
Yalpak gözleri, boyu tombarlak.

Oyun Polka.

Çırtmada çalmak. Maşa Ç., İra F.

Oyun « Kadınca »

1. **Oyun «Baala kıza çember».** Çocuklar oynêrlar.

Oyunda pay alêrlar – 3 çocuk. Herbir çocuun önündä, skemnedä kız oturêr. Signala görä çocuklar läâzım çemberi kızlara baalasınнар. Kim taa hızlı

hem dooru baalayacak çemberi, o da enseer.

2. Oyun «Mamuya topla çiçekleri» (2 komanda).

Oyunun kuralı: Uşaklar dizilerlär iki komandaya. Salonun öbür tarafında başçada büüeyer çiçeklär. Uşaklar läâzım hızlı koparsınнар birär çiçek da koysunnar sepedä. Enseer o komanda kim hızlı çiçekleri sepedä koyacaklar.

3. Oyun mamularlan: Kim taa çok hem hızlı mamuya bomboni getirecek.

Oyunun kuralı. Pay alêr 3 mamu kendi uşaklarınнан. Mamular skemnelerdä oturêrlar. Sepettä hazırlı bombonilär var. Uşaklar läâzım signala görä hızlı getirsinnär bir bomboni da öpsünnär mamuların yanaklarını. Enseer o uşak, kim taa çok bomboni mamuya getirdi. Bitkidä hepsi barabar sayêrlar kaç bomboni getierdilär.

4. Oyun «Bobalara deyni».

İki tazik rubalarlan, iki süpürgä, iki plita imää yapmaa deyni, iki lülka uşaklarlan.

Bobalar läâzım hızlı yapsınнар o işleri ne söleer üüredici:

1. Süpüreriz!
2. Uşaa sallêrız!
3. İmää yapêrız!
4. Rubaları yıkêrız!
5. Uşaa sallêrız!
6. İmää yapêrız!
7. Süpüreriz!
8. Uşaa sallêrız!
9. Rubaları yıkêrız!
10. İmää yapêrız!
11. Uşaa sallêrız!
12. Süpüreriz!
13. Rubaları yıkêrız!
14. İmää yapêrız!

Oyun «Mokoneaskê»

Mamulara baaşışları daatmak.

Kemençeji A.T.
Üüredici gagauz dilindä
Muzika öndercisi Telpis V.G.
EÜK, 8-ci «Ateş Böcää»,
mun. Komrat
УДК:373.24

Yortu «Paskellä»

Grupa: Büük.

Kultura daalması: Yortu Paskellä.

Speşifika kompetenşiyaları:

3.2. Gagauz halkın folklorundan elementlerini(türkülär,şiiirlär,tradişiyalarlan, yortular h.b.) tanımaa.

3.1. Gagauz kulturasından kısa hem sadä hem sadä şiiirleri, türküleri, halk oyunlarını annatmaa.

2.7. Gagauz dilindä temaya görä informaşıyanın diişilmesine meraklını göstermää.

Zanaatın neetleri:

N1: Paskellä için,halk adetleri hem yortular işin sölesin, şiiirleri hem türküleri gagauz dilindä sölesin;

N2: inştenirovkada pay alsın,

N3:temaya görä boyalı yımirtaları renklerä görä dooru koysun;

N4: halk oyunlarını/dansları oynasın;

Üüretmäk strategiyaları:

formalar:frontal, individual, çiftlerdä.

Metodlar/tehnikalar:soruş-cuvap, artistik sözü, didaktik oyunu,annatmak, gözletmäk.

Materiallar:Herbir uşaa yapılı mum, sofra düzülü paskaylan, boyalı yımirtalar, inştenirovkaya deyni atributlar hem kostümnar, oynunara deyni paraliyalar, resimni kartoçkalar.

Notalamak strategiyaları:

-aazdan notalamak

-lafetmäk, kendibaşına notalamak.

Produktlar: verbal hem nonverbal cuvaplaar, sözleşmeklär modellerä görä.

Zal yortuya deyni gözäl düzülü. Öter çannarın sesleri, uşaklar mumnar elindä girerlär muzika salonuna. Üüredici kendi laflarını demekli söleer.

Üüredici:

- Zaman hayır olsun uşaklar hem paalı musaafirlär. Hoş geldiniz bizim Paskellä yortumuza!

Uşaklar demekli şiiir annadêrlar.

1. Paskellä kırmızı geldi,

Bizä paskacık verdi

Hem boyalı yımırta.

Sıcak ilkyaz sokakta. **Maşa Ç.**

2. Mamu paça kaynadêr

Hem da biber doldurêr.

Geldi bizä büyük hafta,

Biz boyêrız yımırta. **Jora S.**

3. Paska fırında pişer

Dalda yaprak eşerer.

Büük Paskellä yortusu,

Gözäl paska kokusu. **Petä G.**

Türkü Paskellä

1. Büük sevinmelik bizdä
Paskellä geldi bizä.

Refren:

Türkülär hem oynunnar
Hem gözäl tatlı laflar.

2. Paskellä geldi bizä
Pek gözäl, sıcak günnär.

Refren:

Türkülär hem oynunnar
Hem gözäl tatlı laflar.

3. Fidannar çiçek açêr
Kuşçaazlar türkü çalêr.

Refren:

Türkülär hem oynunnar
Hem gözäl tatlı laflar.

4.- Hristos dirildi!
Göklär haberleer.
- Hakına dirildi!
İnsan tekrarlêr. **Saşa K.**

5. Kuşçaazlar uçêr,
Güneş seviner,
Kapuya urêr,
Büük Yortu geler! **Daşa B.**

6. Yımırta kırmızı,
Pişmiş paskalar.
Paklêr canımızı
Bu Paskellelär! **Vlada J.**

7. Bän erkencä kalktım,
Dışarı hızlı kaçtım.
Orada koku büülü-
Masa paskaylan dolu. **Maksim K.**

Oyun: «Renklerä görä dooru koy yımirtaları». Oyunun kuralı: Uşaklar läüzüm dooru yapıştırsınar yımirtaları renklerleä görä.

Şiirlär:

8. Sepetlär büün dolu
Boyalı yımırta
Bän bunu bekledim
Pek çok gün hem afta. **Milana**
5. - Hristos dirildi!
- Akına dirildi!

Bu yortu bizlerä
Allahtan verildi. **Karina**

4. Paskalar gözäl pişti,
İmeelär da etişti.
Kırmızı, pembä, sarı
Yımirtalar boyalı. **Vadim**

5. Sevinmeliin koyusu-
Büük Paskellä yortusu.
Yortu kutluca olsun,
Sofralar imek dolsun! **İlüşa**
Maşa Ç. Paskellä için annadêr.
Gagauzlar bakêrlar hem koruyêrlar
tradişiyalarını. Paskellä büük halk yortusu.
Kliseyâ insan gider paskaları hem yımirtaları
okutmaa. Biri- birinä selâm vererlär: « Hristos
dirildi! Akına dirildi!

Üüredici: Paskellä o bir gözäl yortu. Angısına
insan pek hazırlanêr. İçerleri süpürer, herersi
pak läüzüm olsun. İnsan kliseyâ gider. Klisedän
geldiİNän bütün ayleylän, hısımnarlan ekmek
imäâ oturêrlar. Komuşular evdän- evä erleştirmä
vererlär. Bir parça paska hem boyalı yımırta.

Komuşuyka eleştirmilän geler.
- Hristos dirildi! Komuşuyka!
- Akına dirildi! Komuşuyka!
- Hadi, geç buyur içeri.
- Getirdim eleştirmä.
- Saa ol, komuşuyka!
- Buyur, al benim dâ eleştirmäâ.

Türkü**« İsus Hristos»**

1. İlkyazın hava döner,
Şılêr güneşçik sıcak.
Süüt aaçları eşerer,
Gözäl renkli tabiat.

Refren

İsus Hristos dirildi,
Göklerdän bizä indi.
Akına o dirildi,
Sevinmelik getirdi

2. İnsan orucu tutêr,
Duva eder Allaha.
Büük günâ hazırlanêr,
Paskellä yortusuna.

Refren

İsus Hristos dirildi,
Göklerdän bizä indi.
Akına o dirildi,
Sevinmelik getirdi

3. Paska fırında pişer,
Bu ayozlu günnerdä.
Yımirtalar boyanêr,
Seviner bütün dünnä.

Oyun: «Bul yımirtayı». Oyunun kuralı:
Alınêr 3 paraliya. Bir paraliyanın altına saklanêr
yımırta. Ama uşak gözlerini yuumêr. Uşak lâázım
bulsun yada göstêrsin o paraliyayı, angısında saklı
yımırta.

İnştenirovka masala «**Tekir Taucak**»

1. Daşa T.- avtor.
2. Vlada J.- avtor.
3. Daşa B. – tekir taucak.
4. Krişük V.- babu.
5. Jora S. – dädu.
6. Vadim K.- sıçan.

Masal «Tekir Taucak»

Masal, masal patladı
Masal küpü çatladı,
Bir masal küptän
Şen, şen atladı. **Miron K.**

1. Avtor: Daşa T.

Bir vakıtlar varmış, bir vakıtlar yokmuş.
Yaşarmış bir babuylan, bir dädu. Varmış onnarın
bir tekir taucakları. Günün birindä yımirtlamış
o taucak. Yımirtlamış taucak yımırta. Ama onun
yımirtası diilmiş, nicä başka taukların gibi. Ama
altındanmış.

2. Avtor: Vlada J.

Dädu düümüş, düümüş- kıramamış. Babu
düümüş, düümüş- kıramamış. Bir da sıçan
kaçarak geçärkän, kuyrunu saurtmuş, yımirtaya
ilişmiş, erä düşürmüş, da o kırılmış.

Dädu aalayarmış. Babu aalayarmış. Tauk kıt-
kıdaklayarmış:

Tauk: Daşa B.

Aalama, dädu! Aalama, babu! Bän
yımirtlayacam sizä başka bir yımırta. Diil altın,
ama başka yımirtalar gibi.

Oyun «**Kadınca**»

Türkü «Güneş»

1. Güneş yısıdêr bizim erceezi
Uzaktan bakêr sarı benizi.
Duruk havada gülümseer bizä
Sevinmää ona olsun dünnedä.

2. Hava bozulêr, güneş saklanêr
Bulut toplanêr, yaamurcuk yaayêr.
Göktä da kuşak, nicä bir köprü
Büüyün, küçüün yalabêr üzü.

3. Güneşçik bizä her sabaa duuêr
Biricik heptän yukarda durêr.
Yalpak gözleri, boyu tombarlak.

Oyun «Dooru sepedä say yımirtaları».
Oyunun kuralı: Uşaklar tıfralara görä lâázım
saysınnnar da dooru koysınnnar yımirtaları.

Horovod «Bakınız siz bizä».

1. Bakınız siz bizä
Paska pişirciiz sizä.
Yımırta hem da un
Hem da birazçık ta süt.

2. Bakınız siz bizä
Paska pişirciiz sizä.
Hamuru yuracez
Paskaları yapacez.

3. Bakınız siz bizä
Paska pişirciiz sizä.
Yortuda konuşız
Paskaylan da kutlıcız.
Yortuda konuşız
Paskaylan da kutlıcız.
Oyun «Mokoneaska»

Kodjebaş Larisa

Üüredici-terbiedici gagauz hem romın dilinda

Kıpçak küyünün 4 EÜK R.T.Erdoganın adına,

2 didaktik kategoriyası

codjebas.larisa@gagauzia.edu.md

УДК:373.24

Yaşasın, Gagauziya!!!Hazırlık grupasında kultura dalması: Yaşasın, Gagauziya!!!

Kompetențiya birimneri:

1.4 İşidilmiş kısa cümleda verili nişannarın yardımınnan hem da onnarsız , konkret informațiyanın (haberini) maanasını annamaa;

2.5 Sıradan sözleşmak temalarına göre kısa soruşlar kurmaa

2.7 Elementlerin yardımınnan yada onnarsız kendisi için , dolayımız için informatiya vermaa;

3.4 Zanaatların çevresinde gagauz dilina , halk kultura aspektlerine kendi meraklını göstermaa;

Zanaatın neetleri;

N1: uşakları yortuylan tanıştırmaa , Gagauziyanın istoriyasınnan, adetlârlân , angıları baalı bu käämil yortuylan;

N2: halkımıza, tarafımıza, halk adetlerinâ sevda terbietmää

N3: uşakların gözâl lafetmesini ana dilindâ ilerletmää .

N4: şiirleri hem türkûleri üüretmää demekli okumaa ;

N5: kendi duuma erinâ sevda terbietmää

Giriş. Hazırlık grupasından kızlar –

ETNO-REPUBLİK DANS -MOLDOVA

Buna ziua ,dragi oaspeți.Bine ați venit la sârbătoarea noastră de azi.

Zaman hayır olsun, sevgili uşaklar , saygılı musaafırlar. Hoş geldiniz bizim yortumuza.

-Kim bana söyleyecek , angı respublikada biz yaşéérız ?

-Dooru, biz yaşéérız Moldova Respublikasında. Gagauziyada.

Şiirlar Moldova hem Gagauziya için.

Țara mea e roșul care
 A stropit țărâna gliei
 Ca să crească galben spicul,
 Cerul azuriu să fie!

Aici imi este țara
 Și limba mea și graiul,
 Aici imi este mama,
 Aici imi este raiul!

În țara mea frumoasă,
 Cu dealuri și câmpii,
 În țara mea Moldova,
 Cu multe bucurii.

Ay, Bucaam, Bucaam,
 Dannarın pembâ.
 Kısmetliyim bân
 Ki duudum bîrda.

Bayraamız gözâl parlêêr,
 Üç türlü renktâ.
 Üç yıldız onda durêr-
 Olun birliktâ.

Gagauz Yeri benim
 Vatanım , duuma evim.
 Burada duumuş dedâm,
 Onun için hodulum bân!

Karagöz Bucak,
 Al beni kucak
 Săn benim tarlam,
 Bân - ongun başak.

Herbir adamın
 Var ana yeri.
 Ondan yok gözâl
 Kâr senin gibi.

- E siz bilersiniz mi nesoy yortu büün? (Gagauz Erin Kurulması)
- Dooru uşaklar, Dekabri ayın23-nda bütün Gagauziya kutléér duuma gününü Gagauziyanın 28-ci yıldönümünü.
- Uşaklar, kim bilir Moldovanın başkasabasını? (Moldovanın başkasabası Kişinev)
- Ya Gagauziyanın başkasabası? (Gagauziyanın başkasabası-Komrat)
- Bravo! Ya söyleyin, kaç dolay var Gagauziyada? (Gagauziyada üç dolay var)
- Ya sıralayalım onnarı: Valkaneş,Çadır,Komrat.
- Dooru,uşaklar. Super! Bu üç dolay için biz sizinnan bir türkü çalacez.

M.Paçinin türküsü “Gagauziyam benim” -hazırl.gr.

Sevinerim bân, duudum bu erdä,
Nerdä pak soluk hem paalı dostluk,
Burda bulunêr, Vatanım benim .
Bucak tarafım - «Gagauz Yerim»!

Refren:

Gagauziyam benim - üç zengin dolay eri:
Valkaneş, Çadır, Komrat, dolaylar gözâl kırnak.

Uzun yollar sän, geçtin tarafım,
Çok zorluk çektin, ama batmadın,
Yıl-yıldan çetin hem kaavi durdun,
Şükür Allaha, ayaa sän kalktın.

-Bilersiniz mi siz, angı milletlär Moldovada- Gagauziyada yaşêêrlar?(Gagauziyada yaşêêrlar moldovannar, gagauzlar, ruslar, bolgarlar h.b.) Büün bizim yortumuzda bu milletlerin halk giyimnerini da göreciz. Teklifederim siiredelim bu kısa gösteriyi.(Uşaklar , halk rubalarının giimni çıkêrlar da bir gösteri yapêrlar.)

Giiyim gösterisi.

Moldovannar: La mulți ani, Gagauzia!
Gagauzlar: Yaşasin, Gagauziya!
Ruslar: С праздником, Гагаузия!
Bolgarlar: Честит рожден ден, Гагаузия!
Saa olasınız, kızlar hem çocuklar.
Ukrainnar: Зи святом, Гагаузия!
Türklar: Çok yaşa, Gagauziya!
Çingenelar: Те авен бахталє, Гагаузия!

Bân isteerim söylemää sizä, ani bu milletlär hepsicii yaşêêrlar birliktä hem dostlukta. Annaşêrlar biri-birinnän pek islää. Bunu biz göreciz Dramatizatiyada , angısını Hazırlık grupası bizä hazırladı .

Dramatizatiya “Büülü güz trubu”

Dramatizatiyaa giriş

Yoktur bişey taa paalı,
Dostluktan taa maanalı.
Hepsimiz toplanalım,
Büük bir oyun kuralım.
Hepsi-hepsi insannar,
Dünnedä yaşayannar.
Gagauz,türk, moldovan,
Rus,bolgar, azerbacan...
Hem başka devletlerdän,
Bizim dostlar bütün erdän.
Bu dünnedä biz insannarız
Hepsimiz iy kardaşlarız.

Er zaman annaşalım
Hem sık sık buluşalım
Bu oyunu bila oynarız,
Yaşamayı gözâl yaparız.

Dramatizatiya “Büülü güz trubu”

Bir vakıtlar varmış, bir vakıtlar yokmuş, eer olmaymış, hiç söylenmeyciimiş. Moldovada , Gagauziya Avtonomiyasında yaşarmışlar türlü milletlär. Yaşaarmışlar onnar -gagauz, moldovan, bolgar birliktä hem dostlukta. Da te bir gün moldovan dädu-Moş Martine televizorda görmüş bir reklama-eni AYFON da o da istemiş ölä telefon. Ne yapsın? Karar verer denizä gitmäâ-altın balıcaa tutmaa. Sade o var nicä ona yardım etsin. Toplanêr da çıkêr o yola. (Muzika-Trenul Chişinau-Bucureşti)

Moldovan-Vai, ce ridiche uriaşa! Şi , ce sa fac cu ea? (çeker trubu çeker, ama çıkaramêêr) Nu o pot face singur. Ajutooor! Yardım edin!

Bu vakıt geçärmiş ruska -baba Katea музыка Бабка Ежка(ellerindä ayna da o aynaya bakıp-bakıp tekrarlêêr)

Ruska-Свет мой зеркальце , скажи, да всю правду доложи... ООО.Moş Martine , ne oldu ba?

Moldovan- Eee.Ya bak.Yolun ortasında büümüş. Onu mutlaka lâázım çıkarmaa buradan.Bütün küüyü var nicä doyurmaa.

Ruska-Çekil,dädo! Bän onu yalnız da çıkaracam.(Çeker,çeker,ama çıkaramêr.)

Moldovan-Dur,dur,bilä savaşalım çekmäâ.(Çekerlär,çekerlär.ama çıkaramêêrlar)

Ruska-Yok,yok, bölä olmaycêk.Ya dur bän unukama sesedeyim. Länka mari,Länka-Dünnä gözeli, taa uyuycan mı? Gel da yardım et bizä.

Länka-Ne ma male? Ne baarêrsın sabaayın köründä? Uykumu hiç alamadım.

Ruska-Kızım, yardım etsänä bizä şu trubu çıkaralım.

Länka-Male, male,ölä gözäl bir düş görärdim.Hadi çekelim. (çekerlar,çekerlar ,ama çıkaramêêrlar) Durun, boşuna paralanmayın. Bän türk arkadaşımı çaaracam. (Telefondan çaarêr arkadaşını-muzikaTarkan Du-Du)!!!!!!! , Seläm, nâbêrsın? Bizä senin yardımın lâázım.

Türk- Gün aydın, arkadaşlar! Sizä hemen yardım ederim.(Çek,çek,sandal)... Yok. Bu iş bölä olmaz. Ya bän komşu bolgarkayı çarêym. Gergana, Komşuyka.Çıksana bizä yardıma. (Сто мерседесов...muzikasında girer bolgar)

Bolgar-Трябва да поможем на кумшиите . Şindi biz yardımedeciz, güz trubunu çekeviz.

(Dostlar trubu çekerlär, çekerlär, çekerlär,çekerlär da çıkarerlar.)

Avtor: Ta böla taa bir kerä biz göreriz , ani sade birliktä hem dostlukta bir büyük işi var nicä başa çıkarmaa.

Uşaklar, ya söläyin bana, angı dillerdä lafederlär Gagauziyada.(romınca, gagauzça, rusça) Tutun aklınızda, ani bizim devlet dilimiz-Romın dili,ana dilimiz- gagauz dilidir . Biz lâázım üürenelim onu, lafedelim gagauz dilindä hem koruyalım onu, ani hiç kaybelmesin bu dünnedä.

Bän gagauzum! Sevinerim,
Sölärkän şen bu lafları.
Bän gagauzça lafederim,
Candan severim halkları.
Sana, dilim, pek sevdalıyım,
Seni taşıyêrım üreemdä,
Ana Erim, sana baalıyım,
Sän aklımda hem içimdä!

Mihail Paçinin türküsü "Ana dilim" büyük gr.

Kim taa hızlı söylecek, biz neredä yaşêêrız ?(Gagauziyada) Taa nesoy deerlär bu yerlerä? (Bucak) Biz küüdä mi osa kasabada mı yaşêêrız? (Küüdä)Bizim küüyümüzün adı? (Kıpçak)
Siz sevinersiniz mi ,ani duudunuz hem yaşêêrsınız burada?

Benim Kıpçaam.

Benim paalı Kıpçaam,
Seni severim bän.
Pek çok zengin topraan
Hem da çok ii insan.

Benim gözül Kıpçaam,
Duygu dolu ürääm.
Burda duumuşum bän,
Burda da yaşaycam.

Türkü Bucak hem Kıpçak için-hazırlık gr.

Ana tarafım
Biz yasêrız burada
Gözäl eşil dolayda
Dolayın adı Bucak
Küüyümüz bizim Kıpçak

Kıpçakta benim duumam
Yanımda anam, bobam
İlk adım birda yaptım .
Ana topraamı sevdim

Bucaamız bizim zengin,
Insannarımız girgin.
Pek çok yıllar yaşasın
Gagauziyam benim!

Kıpçakta benim duumam
Yanımda anam, bobam
İlk adım birda yaptım .
Ana topraamı sevdim

İsteersiniz mi görmää nicä gagauz aylesindä bir kış avşamı geçer?

Tataroglo Vika mamusunnan, malisinnän hem kızkardaşınnan barabar bizä deyni kısa bir gösteri hazırladılar.

Dramatizațiya “KOLADA”-Tataroglo Vika aylesinnän

KOLADA:

Gagauz aylesinda bir avşam. Dışarda kaarcaaz yaayeer, uşaklar kümbet üstünda oynéérlar. Aylenin küçük kızı mamusuna yaklaştı da sordu:

Vika:Mamo, sölesana bana neçin öla oya kolada geler.

Mamu: Eee, kızım! O iraktan geler. Laazım geçsin dokuz daa, dokuz dera. Ama derelerde köprü yok, da kolada, suya duşüp. var nica buulsun. O bekleer hepsi derelär donsunnar da buzun üstünden geçecek.

Vika: Annadım. Ama neçin insan oruç tuter?

Mamu: Necinki insanın içi laazım biraz paklansın yaalı mancalardan. Ko isinnär biraz kartoficik. fasülecik, çukundur, suan da sora, oruç açıldıynan, öbür mancalar da insana taa datlı görüneceklär.

Mali: Ama oruçlar, kızım, diil sade imäk için: oruçlarda insannar, düşünüp, vazgeçerlär günahlı işlerdän, düşünörlär Allaha ilik yapmaa, zararlardan korunmaa, kliseyâ giderlär, duva ederlär, ani dünnedä usluluk, bereket hem saalık olsun. Herkezi lääzım çalışsın diil sade kendisinä, ama düşünsün sakatlara da, yoksullara da, bişeylän onnara da yardım etmää.

Vika: Male, al bizi da kliseyâ pazara.

Mali: İslää,benim gözäl hem akıllı unukacıklarım, alacam.

Avtor: Ertesi sabaa hava suuktu, çok kaar yaadı. Kristina geldi şkolaya da kafadarlarına dedi:

Kristina: Te şimdi artık derelär dondular, kolada tez gelecek, biz laazım kamçıları, çannarı, fişkannarı hazırlayalım, survaki hem «hêy-hey gezmää deyni. Ama büyük batûlar kolada geca gezeceklär.Ne gözäl bu kış yortuları!

Gagauz Halk Oyunu “Kadınca”

Patraman Olga Alekseevna
Erkenki Üretim Kurumu:
7 – ci “Süüt aacı”, m. Komrat,
YDK:373.24

Tatilä gideriz.

Grupa: Hazırlık

Tematika birimi: Hoşça, uşak başçası!

Zanaatın teması: Tatilä gideriz.

Kompetențiya birimneri:

Speşifika kompetențiyası 1. Aazdan türlü sözleşmäk situaşiyalarında kısa hem sadä informaşiyayı kabul etmäk, kendi dikatlını, meraklını gagauz dilinä üürenmäk proşesindä göstermäk.

1.2 Temaya görä kısa cümlelerdä dolayımızda predmetlerin adlarını tanımaa hem açık söylemää.

1.4 İşidilmiş informaşiyanın (haber) içindekiliini aazdan belliedili resimnän baalaştırmaa.

Speşifika kompetențiyası 2. Aazdan kısa informaşiyayı hazırlamak, türlü verbal hem nonverbal sözleşmäk kontekstlerindä kendi davranışını göstereräk.

2.2 Sıradan temaya görä kısa hem sadä cümleleri modelä görä kurmaa.

2.4 Kendi için yada dolayımızdan obiyektleri için kısa cuvapları kurmaa.

Speşifika kompetențiyası 3. Gagauz dilinin kultasını annamak, onun halk zengininiä saygı hem meraklık göstermäk.

3.4 Zanaatın çevresindä gagauz dilindä lafetmesinä meraklını göstermää.

Zanaatın operaşional neetleri:

Operaşional neetleri. Zanaatın sonunda uşak yapabiler:

O1: afta günneri tanıyer hem onarın adını söyleer;

O2: işidilmiş lafları belliedili resimnän baalaştırêr;

O3: işidilmiş verbal hem nonverbal tekstin annamasına reaksiya gösterer;

O4: soruşları Kim? Ne? Nesoy? Neredä? Ne yapêr? kurêr hem onnara cuvap verer;

O5: sayıya görä läüzımnı tıfrayı kafestä yazêêr;

O₆: shemaya görä kısa cümleri kurêr;

O₇: kendi için mnemotablişaya gärrä annadêr;

Didaktika strateşiyaları:

- **formalar:** frontal, individual, çiftlerdä.

- **-metodlar hem teknikalar:** artistik sözü , sürpriz momendi, audio kolaylıkları, gözletmäk, didaktik oynunnarı: “Kim evdä yaşêêr?”, “Kim ne iyer?”, ”Oyuncak neredä?”, “Kaç yaşında?”.

- **didaktika kolaylıkları:** duraklar (znaklar): durak – evcecik, durak – restoran, durak – oyuncak tükäni, durak – uşak başçası; oyuncaklar: beygir, sıncap, tob, kub, uçak, kukla, maşına, maymun, kurba; mnemoshema “Ne içmää”, mnemotablişta “Bän hem benim ayläm”; kartoçkalar: Anna, Länka, Dan, Aleks, alma, armut, patlaca, yımirta, supa, piktograma – imää; soruşlar: Kim? Ne? Nesoy? Neredä? Ne yapêr?

- **tehnika kolaylıkları:** televizor, kompyuter, dinamikalar

Kantarlamak strateşiyaları:

- **formativ kantarlaması:** sözdän kantarlamak.

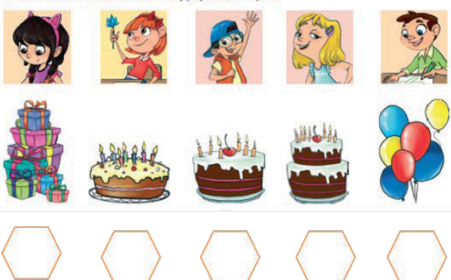
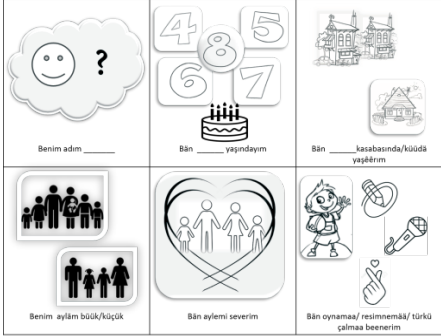
- **metodlar hem teknikalar:** sözleşmäk, didaktika oynunnarı, sınış, avtokantarlamak.

Produktlar: verbal hem nonverbal tekstlerä hem instruşiyaya dooru reaksiya göstermäk, kısa hem saadä dialogları annamak, oynunnara katılmak, türkü çalmak.

Bibliografiya: Kiyat “Niku hem Länka gagauz dilini üürenerlär”, Kurikulum, Metodologiya gidi, Gagauz dili didaktika teklifleri EÜK deyni.

Etaplar	Zanaatın çevresi	Didaktika strategiyları		
		metodlar hem teknikalar	organizaşıya forması	didaktika resursları
AKLIN A GETİR MÄK	Sabaa hayır olsun uşaklar ya bakın bizä büün musafirlär gelmişlär, selemneşelim onnarlan : <i>Türkü: “Uyandık sabaylän biz” Mihayıl Paçı</i> - Çevredä sayêrız uşakları. (Kaç kız? Kaç çocuk? Kaç uşak uşak başçasında var?) - Hafta günneri getirtmäk aklına. - Kaç gün haftada var? - Büün angı günü? Hava durumunu annatmak oyuna görä “Var - yok” - Yaamur var mı? Güneş var mı? Kaar var mı? Lüzgär var mı? Biz büün tatilä transportlan gideceez. Angı transportları siz bilersiniz. - Geldi vakıt gezinmää, Lääzim avtobusa pinmää. Avtobusa girmää deyni, Sölä sän adını Oyun: “Benim adım...”	Artistik sözü Soruş-cuvap Didaktik oyun Didaktik oyun	Barabar Frontal İndividual Frontal	Muzika Panao “Bän buradayım”
MAAN AYI REALI ZE ETMÄ K	8. Avtobusta gezinmäk. <i>Tekerlek avtobusta döner, dön-döner, dön-döner.</i> <i>Uşaklar avtobusa piner, pin-piner.</i> <i>Skemnelerdä uslu oturup, gül-güler, seviner.</i> <i>Bütün gün avtobuslan geziner, gez-gezer.</i> <i>Tekerlek avtobusta zıb-zıb, zıb-zıb, zıb-zıb, zıb-zıb, zıb.</i> İlk duraa “Evceceik” - Nesoy evlär var? (büüklü, üsekli, katlı) Resimä görä yazdırêrlar evleri. - Pençerä aşırı bakêrız, kim evdä yaşêêr söleeriz. Çizgi mulfilmi “Kim evdä yaşêêr?” siiretmäk da bütün cümläylän ev hayvannar için cuvap etmäk. Örnek: İnek evdä yaşêêr. Koyun evdä yaşêêr. h.b. 9. Avtobusta gezinmäk. <i>Yaamurcuk yaayêr şıp-şıp-şıp, şıp-şıp-şıp.</i> <i>Uşaklar da türkücük çalêr, hep çalêr, şen çalêr.</i> <i>Lä-lä-lä -lä - türkü çalêr, şen çalêr.</i>	Türkü çalmak Lafetmäk Çizgi mulfilm Türkü çalmak	Barabar Frontal Barabar Barabar	https://x-minus.me/track/348658/%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%81 Znak “Evceceik” Televizor https://x-minus.me/track/348658/%D0%B0%D0%B2%D1%82%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%81

	<i>Ol dikat avtobus ses verer, bip-bip-bip, bip – bip-bip.</i> İkinci duraa “Restoran” 1) - Dikatlai seslä, kim ne içer sölä. Mnemoshemaya gögä uşaklar söleerlär rim hem ne içer. (Komandada kızlar hem çocuklar biri birinä soruş koyêrlar, da cuvap ederlar) Örnek: - Kızıkardeş ne içer? - Kızıkardeş süüt içer. 2) - Dikatlai seslä, kim ne iyer cümledä göster. Üüredicin sözünä görä kartoçkalardan hem piktogramadan “imäa” uşaklar cümlä kurêrlar. Örnek: Anna alma ier. Dan yımırta ier. Doyna patlacan ier. Aleks armut iyer. 10. Avtobusta gezinmäk. <i>Uşaklar da hep tekrar eder bip-bip-bip. Tekerlek avtobusta döner, dön-döner, dön-döner.</i> <i>Uşaklar avtobuslan gider, gid-gider. Tekerlek avtobusta döner, dön-döner, dön-döner.</i> <i>Uşaklar avtobuslan gider, uzaa gider.</i> Üçüncü duraa “Oyuncak tükäni” - Tükändä nesoy oyuncaklar var? Oyun: “Oyuncak neredä?”	Dialog Sınış Türkü çalmak Dialog Artistik sözü	İndividual Komanda da İndividual Barabar Çiftlerdä Barabar İndividual	Znak “Restoran” Mnemoshema “Ne içer?” kartoçkal ar: Anna, Länka, Dan, Aleks, alma, armut, patlacan, yımırta, supa, piktogram a – imäa https://x-minus.me/track/348658/%D0%B0%D0%B2%D1%82 Znak „Oyuncak tükäni”
--	--	---	--	--

	Kullanıp ardlafları: üstündä, altında, önündä, ardında, uşaklar sölerlär neredä bulunêr oyuncak. Örnek: - Dima, sincap neredä? - Sincap masa üstündä. 11. Yayan gezinmäk. Uz sıraylan biz gideriz, Oynama da çekederiz. Uşaklar kuşku sesleer, Ayıcık gibi gezer. (Uşaklar hayvannara imitațiya yapêrlar) Dördüncü duraa “Uşak başçası” 1. Sınış “Kim hem kaç yaşında?” Bakıp resimää, uşaklar predmetleri sayêrlar. Nnişannêrlar kaç yaşında personaj, läüzımnı tıfrayı kafestä yazarak. 2. Resimnerä bakın. Kim hem kaç yaşında, söläyin? 2. Mnemotablițaya görä kendi için annatmak. Benim adım Bän edi yaşındayım. Komrat kasabasında yaşêêrım. Aylâm büük. Aylemi severim. Bän oynamaa, türkü çalmaa beenerim.	Sınış		 oyuncaklar Individual Mp3- ayı gezer, tilki gezer, yabancı gezer, kurba atlêêr. Znak Kiyat “Niku hem Länka gagauz dilini üürener” s.28 Mnemota blița
REFLE KSIYA	- Büün biz nereyi gittik? - Zanaatta siz ne beendiniz yapmaa? Üüredici herbir uşaa medalonu “En akıllı” verer.	Lafetmäk	Frontal	Medalyon

Sobor Svetlana Konstantinovna
terb./üüred. gagauz dilindä
Kongaz küüyün EÜK № 1 «Garmoniya»
YDK:373.24

«Ne datlı meyvalar hem zarzavatlar!»

Grupa: Büük

Tematik birimi: «Ne datlı meyvalar hem zarzavatlar!»

Zanaatın teması: «Meyva başçasında»

Kompetențiya birimneri:

1.4.İşidilmiş informațiyanın (haber) içindekiliini aazdan belliedili resimnän baalaştırmaa.

1.5.Annaşılı sölenän hem jestlän gösterilän, üürediciylän verbal hem nonverbal sadä hem kısa selemneşmeyä, soruşa, instrykțiya reaktıyayı göstermää.

2.2 Sıradan temaya görä kısa hem sadä cümleleri modellerä görä kurmaa.

2.3Renklerä hem büyüklüünä görä bizim dolayımızdan cannı tabiatın obyektlerini aazdan sıralamaa, yazdırmaa.

3.4. Zanaatların çevresindä gagauz dilindä lafetmesinä kendi meraklını göstermää.

Zanaatın neetleri:

N1 - selemneşmää, kendi kefini söylemää;

N2 - bilmeycä tanımaa;

N3 - soruşlara cuvap etmää;

N4 - yıl zamanını adlamaa, resimnerdä göstermää;

N5 - renkleri tanımaa;

N8 - güz nişannarını söylemää;

N9 – meyvaları aklında tutmaa;

N10 – dialogta pay almaa.

Komunikativ içindekileri:

Sözlük: meyvalık, meyva, alma, armut, erik, zerdeli, sepet, toplamaa.

Lingvistika fenomenneri: Ses [l]

Sözleşmük/ lafetmük örnekleri:

-Sendä ne var?	-Sendä kaç alma var?
-Bendä bir alma var.	-Bendä beş alma var.
-Bu alma nesoy?	-Däduda ne var?
-Bu alma kırmızı, tatlı.	-Däduda beş sarı armut var.

Didaktika strategiyaları:

1. zanaatın forması: frontal, çiftlerdä, individual.

2. metodlar hem teknikalar: sözleşmük, annatmak, söz oyunu, çevrä oyunu, didaktika oyunu, göstermäk, sınış, tekrarlamak.

3. didaktika kolaylıkları: kartoçkalar, resimnär, muläjlar.

Kantarlamak strategiyaları:

1. formativ kantarlaması;

2. metodlar hem teknikalar: soruşlar, lafetmük (konuşmak), kendini kantarlamak.

Produktlar: verbal hem nonverbal reaktıyası, kısa hem sadä soruşlar, modelä görä sözleşmük, dialoga katılmak.

Bibliografiya: Kurrikulum, «Türkü hem şiir Toplumu».

Üörenmāk profesinin önderilmesi	Kuşlar sıcak erlerä uçêrlar... Nezaman bu olêr? - Dooru, uşaklar. Şindi bizdä yıl zamanı güz. - Gösterin bana angı resimnerdä güz, da söläyin bana ne güzün olêr. Oyun «Ne güzün olêr?» - Şindi biz sayılmaklan ayraciüz bir uşak, angısı bizä güz için annadacek. Yapracık uçer – uçer, Oynamaa bizi çaarêr, Yapracık döner – döner, Seslemäâ seni isteer. Mnemoshema «Güz» - Hadi biraz dinneneciz, sora genä işleyeciz. Fizaralık «Güz yaprakları» Güz geldi, yaprakları boyadı: Mor, kırmızı, turuncu hem sarı. Lüzgär hızlanêr, yaprakları döndürer. Mor, kırmızı, turuncu hem sarı. Lüzgär yavaşêr, yapraklar sa düşer. Mor, kırmızı, turuncu hem sarı. -Ya bakın, uşaklar, bu resimä. Nică düşünersiniz, angı yıl zamanı birada resimni? -Dooru, güz. Söläyin bana kim bu resimdä var?	Uşaklar läüzümni resimneri bulêrlar, da ne olêr güzün söleêrlar. Güz için annadêrlar. Terbiediciylân barabar fizaralın yapêrlar, lafları söleêrlar. -Güz. -Länka hem Niku. Uşaklar terbiedicinin ardına tekrarlêrlar.	Resimnêrlân işlemāk D/o Sayılmak Mnemo-shemaylan işlemāk Fizaralık	Resimnêr güz için Mnemo-shema «Güz» Büülü torbacık Mulâjlar	Frontal, individual İndividual Frontal Frontal Frontal İndividual	Becermecleri dooru soruşları annamaa, cuvap vernäâ, dooru cumleleri düzmäâ kontrol etmäâ. Dooru lafların sölenmesini kontrol etmäâ. Eni lafların kullanmasını kontrol etmäâ. Dooru lafların sölenmesini kontrol etmäâ.
---------------------------------------	---	--	--	--	---	---

Kantarla-mak	-Länka hem Niku bulunêrlar meyvalıkta. Meyvalık – o bir er, neredä meyva açları büüyêrlär. Meyva açlarında sa büüyêr meyvalar. Bütün biz sizinnän meyvaları aklımızğa getireciz hem üüreneciz. Oyun: «Büülü torbacık» <i>Terbiedci meyvaları birär-birär çıkarêr, da uşaklara göstêrer.</i> Oyun: «Meyvayı dooru bul» <i>Terbiedci teklif eder uşakları birär-birär masaya, angısında meyvalar bulunêrlar, da söleer onnara angı meyvayı alsınnar elinä. Bundan sora soruş koyêr:</i> -Sendä ne var? -Nesoy renktä bu armut? -Şindi biz sizinnän göstêreciz, nicä alma läüzüm toplamaa. Fizaralık «Almalar» Aaçlarda büüyêr alma, Yıkarda onnar, ya bak! Biz onnarı toplayacız, 1, 2, 3, 4, 5, 6, Sepedä da koyacız, 1, 2, 3, 4, 5, 6. Topladık mı? Topladık! -Uşaklar, yaklaşın masaya, da alın birär kartoçka. Biz sizinnä oynayacız, biri-birimizä soruş koyacız.	Uşaklar terbiediciyi sesleerlär, soruşlara cuvap vererlär. -Bendä bir armut var. Armut sarı. Terbiediciylän barabar fizaralı yapêrlar, lafları söleerlär. Çevredä biri- birinä soruş koyêrlar. Barabar cümlä kurêrlar. Ayleyi, sayyı,renkleri tekrarlerlar.	Fizaralık Çevrä oyunu Dialog Mnemo- shemaylan işlemäk	Kartoçkalar Mnemo- shema «Kindä ne var?»	Frontal Çevredä Çiftlerdä iş Frontal İndividual İndividual	Dialogta pay almasını kontrol etmää. Dooru cümlelerin kurulmasını kontrol etmää.
--------------	--	--	--	--	---	--

Zanaatın sonu	Oyun-dialog çevredä «Sendä ne var?» <i>Örnek: -Sendä ne var?</i> <i>-Bendä bir alma var.</i> - Ya bakın, uşaklar, Nikunun da aylesindä hepsindä meyvalar var. Şindi biz barabar üüreneciz, ne onnarda var. Mnemoshema «Kimdä ne var?» <i>Örnek: Däduda beş sarı armut var.</i> <i>Mamuda on kırmızı alma var.</i> -Uşaklar, tuttunuz mu aklınızda meyvaları? Şindi hepsicii birär birär taftaya yaklaşacak, da beendii meyvayı bana gösterecek hem söyleyecek.	-Bän alma severim.	Kantarlamak	Smayliklər	Frontal	Uşakların cevaplarını kontrol etməə.
-----------------------------	--	---------------------------	--------------------	-------------------	----------------	---

Kroytor Elena P.
6 – ci EÜK , “Altın anatarcık”,
m. Çadır – Lunga
УДК:373.24

«Zooparkta»

Grupa: Hazırlık grupa №2.

Kurucusu: Kroytor E. P.

Çalışmanın bölümneri: söz ilerlemesi gagauz dilindä.

Proektin teması: «Beendiim zanaatlar».

Günün teması: «Zooparkta».

Kompetențiya birimi.

- 1.1 Kısa, açık hem annaşılı söylenmiş, sıradan informațiyanın maanasını annamaa.
- 2.4. Kendin için yada dolayımızdan obyektleri için kısa cevapları kurmaa.
- 3.3. Gagauz dilindä spețifikä normalarını (selemneshmäk, kendini tanıştırmak modelleri, sevinmelik duyguları) kullanmaa.

Operațional davaları.

1. Verermää cevap soruşlara temaya “Hayvannar” sadä cümlälärlän kartoçkaların yardımınan.
2. Düzmää kısa cümlä, nışannıkların yardımınan kartoçkalara görä.
3. Düzmää sadä cümlä, bakarak resimä “Kim ne yapêr?”
4. Sölemää hem göstermää lafları fizaralıkta.
5. Düzmää dialog, modellärä görä kartoçkaların yardımınan.

Didaktik strategiyalar. Metodlar:

- Görüm (göstermäk resim, ilüstratiya, kartoçka)
- Söz metodu (soruş – cevap, şiir)
- Oyun metodu (didaktik oyun, söz)
- Araştırmak metodu (pretmeleri gözletmäk, obyektleri gözletmäk.)
- Kantarlamak metodu (metetmäk, sürpriz yapmak, uşakların kerdı – kendini hem biri – birini kantarlamak)

Üretim kolaylıkları: Şiir “Sabaa hayır olsun!”, şiir “Biz dili şen üüreneriz”, kartoçkalar, 2 büyük resim, tafta, magnit, şiir “Güneşçik”, smaylik, marker.

Organizațiya formaları: frontal, individual, çiftlerdä.

Sözlük: kurbaa.

Bibliografiya:

- Куррикулум по воспитанию детей раннего и дошкольного возраста (1-7 лет) в Республике Молдова / А. Болбочану, С. Чемортан, Е. Корой, В. Ботнар, ..., М-во образования и молодежи Республики Молдова, Институт педагогических наук – 2007г.
- Пособия для воспитателей «1001 идея по качественному раннему воспитанию». Кишинёв 2010г.
- «Стандарты обучения и развития детей от рождения до 7 лет». Кишинёв 2013г.
- «Niku hem Länka gagauz dilini üürenerlar» / A. Stoletneya, A. Barbăneagră, L. Cucu, A. Zavadschi,; Kişinêu; 2016y.
- «Niku hem Länka gagauz dilini üürenerlar» / A. Stoletneya, I. Cimpoeş-Belanciuc, L. Cucu, A. Barbăneagră, A. Zavadschi,; Kişinêu; 2020y.
- S.Z. Koca; İ.D.Bankova “Gagauzça – rusça üürenmäk tematika sözlüü”. Komrat, 2017.
- «Niku hem Länka gagauz dilini üürenerlar. Sınış tefterleri. Öncä A1.3 uuru» / A. Stoletneya, I. Cimpoeş-Belanciuc, O. Patraman. Kişinêu; 2022y.
- «Nikuylan hem Länkaylan gagauz dilini üüreneriz. Sınış tefterleri. Öncä A1.1 uuru» / A. Stoletneya, I. Cimpoeş-Belanciuc, L. Cucu, Kişinöv; 2023y.

Etaplar	Zanaatın sıralı	Metodlar	Tedarıqlar	Zanaatın forması	Kantarlamak
1. Selömnäşmak.	- Zaman hayır olsun! (Zaman hayır olsun, çocuklar! Zaman hayır olsun, kızcaazlar! Zaman hayır olsun, bizim musafirlör!)	Konuş		Frontal	Hepsi uşaklar selömnäşêrlar.
2. Lafetmäk yıl zamanı için.	- Nesoy yıl zamanı bizdä şindi? (Yıl zamanı – ilkyaz.) - Nesoy ilkyaz ayları bilersiniz? (İlkyaz ayları: mart, aprel, may.) - Nesoy ilkyaz dişilmeklerini bilersiniz? (Güneş yısıdêr; kaar yeriêr; yaamur yaayêr; çiçeklär açêrlar) - Nesoy hava dışarda? (Dışarda serin.) - Nesoy bütün gün? (Bütün perşembä.) - Dooru. Pek iislää, maşallar.	Konuş	Resim	Frontal, individual.	g.17
3. Lafetmäk kedi için.	-Bän bu sabaa açan geldim, buldum bir kiyat, okuyäcäm onu sizä. Orada var bilmeycä, sesläyin onu: “Pek baarêr, o bıyıklı, Var sivri turnakları. İçerdä yatêr siirek Hem sıçan ondan korkêr.” -Kim o? (Kedi) (Kimsa urêr kapuya.) -Bakaciz, kim bizä geldi? (geldi kedicik) - Zaman hayır olsun, kedicik! (Zaman hayır olsun, uşaklar!)	Bilmeycä Sürpriz momendi	Konvert; kiyat. Yımsak oyuncak	Frontal, individual.	g.18
4. Oyun “Evdä; daada”	- Uşaklar, bendä var çok dost. Tanıyn onnarı. Nesoy ev hayvannarı bilersiniz? (Kedi, köpek, beygir, inek, koyun, keçi, domuz.) - Nesoy ev kuşları bilersiniz? (Horoz, tauk, ördek, kaaz, pipi.) - Nesoy yaban hayvannarı bilersiniz? (Ayl, yabanı, tilki, tauşam, kirpi, sincap.) - Dooru. Pek iislää.	Oyun-shema “Salkım”. Soruş-cuvap	Resimnär	Frontal, individual.	g.23

5.Oyun “Zooparkta”	- Uşaklar, biz sizinnän zooparka geldik. Nesoy hayvannarı zooparktan bilersiniz? (Zebra, maymun, aslan, kaplan, fil.) -Dooru. Pek iislää.	Soruş-cuvap	Kartočka	Frontal, individual	g.17
6.Dinnenmäk “Güneşçik”	-Şirdi biz sizinnän biraz dinneneziz: “Güneşçik sabaylän uyanmış Gerilmiş, gülümseymiş. Açan o yamurçuklan yıkanmış Bulutçuklan silinmiş Taa da pek gülümseymiş.”	Şiir		Frontal.	g.16
7. Oyun “Say, nekadar?”	- Bu resimdä var çok hayvan zooparkta, läüzim onnarı saymaa, sölemää nekadar hayvar var kafestä. - Kafestä kaç papagal var? (7 papagal var) - Kafestä kaç kaplan var? (4 kaplan var) - Kafestä kaç tilki var? (3 tilki var) - Kafestä kaç yabanı var? (2 yabanı var) - Kafestä kaç aslan var? (5 aslan var) - Kafestä kaç ayı var? (6 ayı var) - Zooparkta kaç zebra var? (2 zebra var) - Zooparkta kaç maymun var? (8 maymun var) - Zooparkta kaç fil var? (1 fil var) - Bravo, saa ol, uşaklar.	Oyun	Büük resim	Frontal; individual.	g.23
8.Oyun “Bul hayvannarı”	- Uşaklar, bu yaprakta siz läüzim bularsınız hepsi ev hayvannarı angısını bilersiniz da alarsınız onu kırmızı çevriya. Bu yaprakta siz läüzim bularsınız hepsi yaban hayvannarı angısını bilersiniz da alarsınız onu maavi çevriya. - Hem verin cuvap soruşa: söläyin kim o hem nesoy o?	Oyun	Kırmızı hem maavi kalem; yaprak; hayvannar	Frontal, individual.	g.17
9.Zanaatın bitkisi.	- Naşey için lafettik bütün? (İlkyaz için, hayvannar için) - Ne yaptık zanaatta? (Düzdük shema, çözdük bilmeycä, sirettik türlü hayvannarı, lafettik onnar için). - Kedicik pek mayıl oldu sizin işinizä, şükür eder sizä da baaşlär sizä birär smaylik. -Bizim zanaat yaklaştı sonuna. Kalın saalcaklan!	Lafetmäk. Analiz kendinä hem da biri birinä.	Smaylik	individual.	g.29

Zibeli Anjela V.
gagauz dili üredecisi,
Kıpçak küüyün
2-ci uşak başçası «Buratino»
YDK:373.24

İntelektual oyunu « Ne? Neredä? Nezaman?»

Hazırlık grupa

Kompetențiya birimneri:

1.5. Seslän gösterilän, açık hem annaşılı sölenmiş selemneşmeyä, soruşa, sadä hem kısa instruktıyaya reaktıyayı göstermää .

2.2. Kısa informatiyayı, şiirleri, türküleri elementlerin yardımınan tekrarlamaa.

2.6. Etiket kurallarını kullanarak, sıradan sözleşmək temalarına görä kısa hem sadä dialoglarda meraklan pay almaa.

3.1. Halkın kultura elementlerini (türküleri, şiirleri, simvolları, personajları adetä baalı yortuları) tanımaa.

Zanaatın neetleri.

№1. Verilmiş soruşlara dooru hem kısa cuvap vermää;

№2. Didktik kadronun instruktıyalarını annamaa;

№3. Verilmiş modelä görä kısa dialoglarda pay almaa;

№4. Kısa informatiyayı, şiirleri, türküleri annaşılı annatmaa;

№5. Mnemotablıtayaya görä kış hem ilkyaz nışannarını yazdırmaa;

№6. Halk kultura aspektlerine görä kendi meraklını göstermää.

Zaman hayır olsun, paalı musaafirlär! Zaman hayır olsun, uşaklar. Biz büün bulunêrız intelektual klubunda “Ne? Neredä? Nezaman?” Biz burada toplandık denemää bilgilerimizi Gagauziya için hem onunbaalı herşey için.

Hadiin selemneşelim bizim musaafirlärlän.

Hazırlık grupasını pay ettik iki grupaya:

1-ci gr. – “Çalışkannar”.

Komandanın başı – Trandafil Maryana.

- Biz bileriz, çalışêrız,

Gagauzça lafederiz.

2-ci gr. – “Çemreklär”.

Komandanın başı – Tataroglo Ane.

Bizdä var çok bilgilär,

Biz çemrek gagauzlar.

Pek islää. Şindi biz görecez nekadar çok bilgi var sizdä.

Birinci raund. (muzika, çevireriz tekerlää).

Bu soruşu sizä yolladı bizim direktor Kaykı İ.F. Burada saklı soruşlar. Herbir grupa sıraylan läüzüm cuvap etsin soruşlara, ne siz bilersiniz Gagauziya için.

I komanda.

1) Senin adın ne? Sän nerada yaşêrsın?

2) Kaç renk var Moldova Respublikasının bayraanda? Sıralayın onnarı.

3) Söläyin Gagauziyanın başkasabasını.

4) Angı dillerdä lafederlär Gagauziyada?

5) Kaç gün var bir aftada? Sıralayın onnarı.

II komanda.

1) Söläyin Moldova Respublikasının başkasabasını.

2) Kaç renk var Gagauziyanın bayraanda? Sıralayın onnarı.

3) Kim Gagauziyanın başkanı?

4) Kaç dolay var Gagauz Yerindä?

5) Kaç yıl zamanı var bir yılda?

İkinci raund. (muzika, çevireriz tekerlää).

Bu işi sizä yolladı uşak başçanın metodistı – Orlioglo E.P.

Soruş: Monolog düzün: «Sölä nesoy senin aylän».

I komanda.

Eldvenin yardımınnan annadêr.

Bu benim bobam. Benim bobam kaavi. Bu benim mamum. Benim mamum işçi hem gözäl. Bu benim kardaşım. O diil haylaz, o işçi. Bu benim kızkardaşım. O şen. Bu bän. Bu benim ayläm.

II komanda.

Eldvenin yardımınnan annadêr.

Monolog düzün: «Nikunun dostu».

Annadın Nikunun dostu için.

1) Bu Kristi. O Nikunun dostu. Kristi 6 yaşında. O hazırlık grupasına gider. Kristi Gagauz dilini üürener. O şiir hem türkü biler.

... Muzika aralı. Türkü "Oglan".

Üçüncü raund.

Kara sandıcak.

Bilmeyceyi sökün, kara sandıcakta ne var görün!

Angı komanda bilmeyceyi sökecek, o bal kazanacak.

Gölmek diilim – ama dikiliyim,

Fidan diilim – ama yapraam var,

İnsan diilim – ama annadêrım.

Dördüncü raund.

Ana tarafım – poëziyada.

Şiirlär "Ana dili" yortusu.

Kim biler şiirlär Gagauziya için, Ana tarafı için, Ana dili için. Kim hepsindän gözäl annadacek şiirleri Ana dili için, o da kazanacak bal.

Yaratma aralı.

Dramatizatiya masala "Evcecik".

Beşinci raund. Bu soruşlar bendän.

I komanda.

1) Kaç yıl zamanı var bir yılda? Sıralayın onnarı.

2) Nesoy zaman bitti? (kış)

3) Mnemotabliţaya görä kış nışannarını için annadın.

II komanda.

1) Nesoy zaman bizdä şindi?

2) Nesoy zaman gelecek?

3) Mnemotabliţaya görä ilkyaz nışannarını için annadın.

Uşaklar, bu soruşlar hepsinä:

- Nesoy ay bizdä şin?

- Nesoy yortular var april ayında?

- Ana dili yortusu.

- Paskellä yortusu.

Hadiin hepsimiz barabar çalalım türküyü "İsus Hristos".

Juriyâ laf vereriz.

Anna Griçenük
EÜK № 6, mun.Komrat
gagauz dilinda terbiyecici-üüredici
YDK:373.24

«Gagauziya Avtonomiyanın 30-cu yıldönümünü için»

Sţenka büyük grupaya:

(İngiliz dilindä öteer türkü)

(Yabancı gireer kara gözlüklän, boynusunda boynu atkısı, patredä çıkarêr)

- Good morning! Where I'm? I'm Arseny. I'm reporter.
- Good morning, Arseny. Your are in Moldova, in Gagauziyan Republik.
- Hadi gagauzça lafedelim. Sän Moldova devletinin Gagauziya Respublikasına geldin. Bu gün onun duuma günü. Sän istersin mi bakmaa nicä insannar bizdä, Gagauziyada yaşêrlar? Buyur.
- Da, isteerim. (yaklaşêr evceezä, kapuya urêr)

Reportaj

- Tuk-tuk, kim burada yaşêêr?
- Bän, Miti dädu. (evceezdän dädu çıkêr)
- Dädu, sän nesoysun?
- E- e, dädu işçi. (parmaanı kaldırêr, verer koyunnara imää)
- Tuk -tuk, kim burada yaşêêr?
- Bän, Sofi mali. (evceezdän çıkêr)
- Sofi mali, sän ne yapêrsın?
- Bän imää yapêrım. (gösterer)
- Tuk-tuk, kim burada yaşêêr?
- Bän, boba. (çıkêr)
- Boba, sän ne yapêrsın?
- Bän maşınayı düzerim. (gösterer)
- Tuk-tuk, kim burada yaşêêr?
- Bän, mamu Sanda. (çıkêr)
- Sän nesoysun?
- Bän gözälim. (oturêr masaya, boyanêr)
- Tuk-tuk, kim burada yaşêêr?
- Bän, Niku. (çıkêr)
- Sän ne yapêrsın, Niku?
- Bän oynêêrım. (kubikleri düzer)
- Tuk-tuk, kim burada yaşêêr?
- Bän, Länka. (çıkêr)
- Sän ne yapêrsın, Länka?
- Bän kuklacık oynêêrım. (geziner kaläska kuklaylan)
- Ayleniz nesoy?
- Bizim aylemiz dostlu! Tutunêrlar kol-kola çevredä.

Öteer ava, oynêêrlar gagauz avasını.

Arabadji Anna Ilyiniçna
Uşak başçası “Yıldızçık” k. Çok-Maydan
Terbiedici- üüredici gagauz dilindä/
II didaktika kategoriya:

YDK:373.24

“Küçük daa evceezi” masalın dramatizasyonu.

Zanaatın teması : “Küçük daa evceezi” masalın dramatizasyonu.

Kompetençiya birimleri:

1.4 Jestlän gösterilän, açık hem annaşılı söylenmiş selemneşmeye, soruşa, sadä hem kısa instrykçiyaya/sınışa reaktçiyayı göstermää.

2.3 Elementlerin yardımınnan yada onnarsız, dolayımızdan obyektlerin adını söylemää, sıralamaa, yazdırmaa.

2.7 Elementlerin yardımınnan yada onnarsız kendin için, dolayımız için informaçiya vermää.

3.4 Zanaatların çerçevesindä gagauz dilindä lafetmesinä, halk kultura aspektlerine kendi meraklını göstermää.

Zanaatın neetleri.

Zanaatın sonunda usak yapabiler:

N1: isidilmiş audio teksttän personajları tanıyer, yazdırêr;

N2: soruşlara verbal/nonverbal cuvap verer;

N3: dramatizuyada koyulu rolä görä pay alêr;

N4: masaldan personajları, olayları sırasıyca erleştireer;

N5: kısıdan resimä görä masalı annadêr;

N6: Gagauz dilinä, teatru çalışmasına kendi kuşkulunu gösterer.

İçindekilerin birimleri:

- Leksika birimleri: küçük daa evceezi, sıçan, kurba, tavşamcık, yabancı, tilki, ayı, uslanın, kabledin beni dâ yaşamaa.
- Lingvistika fenomenleri: adlıklar doorudak halda afikslär a, ä, islik: şindiki zaman, I, III –cü üz, I-ci sayısı.

Komunikativ örnekleri:

- Kim bu evceedä yaşêr?
- E sän kimsin?
- Kabledin beni dâ sizinnän yaşamaa!
- E sän ne bilersin yapmaa?
- Hadi, gir!

Zanaatın forması: integrir zanaatı

Didaktika stratejileri:

- formalar: individual, çiftlerdä, grupalarda;
- metodlar hem tehnikalar: annatmak, göstermäk, demonstraçiya, didaktika oyunu, birerdä cuvap, masala dramatizuyaya, yazdırmak, sözleşmäk, problema elementleri, yıldız daalması.
- didaktika kolaylıkları: audio, video, masallardan resimnär, kompyuter, dinamiklär, tıfralar,

personajların kostümnarı: sıçancık, kurbaacık, tavşamcık, yabancı, tilki, ayı, maskalar, CD, masala görä dekoratıyalar, smayliklär, aynacıklar, masa, skaunnar, çay servizi, bir daa evceezi, odun parçası, çokan, testerä, süpürgä, muzıka instrumentleri, paraliyalar.

Personajlar: Birinci hem ikinci avtor, Sıçancık, Kurbaacık, Tavşamcık, Tilkecik, Yabancı, Ayı.

Kantarlamak strategiyaları:

- formative kantarlamak (aazdan);
- metodlar hem tehnikalar: soruşlar, cuvaplar, kendisini kantarlamak.

Produktlar: masalın dramatizatsıyası, rolä görä sözleşmäk, mimika, jestlär, sesin üüseklii.

Bibliografiya:

1. Uşak başçasında Gagauz hem romın dillerin parallel üürenmesi için KURIKULUM (orta, büyük hem hazırlık grupalarına deyni).
2. Gagauz hem romın dillerin parallel üürenmesi. Gagauz dili Didaktika teklifleri. Öncä A1. uuru. Okulöncesi üüretim kurumnarına deyni.
3. Okulöncesi üüretim kurumnarında Gagauz hem romın dillerin parallel üürenmesi için METODOLOGIYA GİDİ Öncä A1. uuru.
4. Sabaa hayır olsun!. Gagauz dilini üüreneriz. Şiirlär hem türkölär 5-6 yaşında uşaklara deyni.
5. Masal Küçük daa evceezi. Gagauz dilini üüreneriz. Masal, legenda hem annatma toplumu 6-7 yaşında uşaklara deyni.
6. Internet - <http://bilingual.antem.org>.

ZANAATIN PROEKTİ

Etap-lar	Üreducinin çalışması	Uşakların çalışması	Vakit	Didaktika strategiyaları		
				Metod/kolaylık	Organizatiya formaları	Didaktika resursaları
R E F L E K S I Y A	“Büülü paraliya” Büülü paraliya uçêr Almiraya konêr Almira çok biler Soruşlara cevap verer - Kim evceezä birinci gelmiş ? - Neredä evcäüz durarmış? - Tilki nesoy? - Nedän evcäüz kırılmış? - Masallar bizi neyä üüreder? - Kalın saahcakan!	Uşaklar cevap verer soruşlara, kendi bakışını açıklêêrlar, dugularını annadêrlar.	2		individual	Büülü paraliya

Arabadji Anna Ilyiniçna
 Uşak başçası “Yıldızçık” k. Çok-Maydan
 Terbiedici-üüredici gagauz dilindä:
 Arabadji Anna Ilyiniçna
 II didaktika kategoriya
 YDK:373.24

“Kasım yortusu”

Tema : “Kasım”.

Payalannar: uşaklar hazırlık grupasından, karı-koca Petkoglo Pötr hem Anna – ustalar, Arnaut Dmitriy Vasilyeviç – çoban, ana-bobalar.

Kompetențiya birimneri:

- 1.3 Kısa, açık hem annaşılı söylenmiş, sıradan inforaşıyanın maanasını annamaa.
- 2.3 Etiket kurallarını kullanarak, sıradan sözleşmäk temalarına görä kısa hem sadä dialoglarda meraklan payalmaa.
- 2.7 Temaya görä inforaşıyanın diişilmesinä Gagauz dilindä meraklını göstermää.
- 3.4 Gagauz kulturasından halk tekstlerini, oyunnarını annatmaa hem kullanmaa.

Bibliografiya:

1. Uşak başçasında Gagauz hem romın dillerin parallel üürenmesi için KURIKULUM (orta, büyük hem hazırlık grupalarına deyni).
2. Gagauz hem romın dillerin parallel üürenmesi. Gagauz dili Didaktika teklifleri. Öncä A1.3 uuru. Okulöncesi üüretim kurumnarına deyni.
3. Okulöncesi üüretim kurumnarında Gagauz hem romın dillerin parallel üürenmesi için METODOLOGIYA GİDİ öncä A1.3 uuru.
4. Sabaa hayır olsun!. Gagauz dilini üüreneriz. Şiirlär hem türkölär 6-7 yaşında uşaklara deyni.
5. Uşäk jurnalı “Guguşçük”. “Guguşçük”.
6. Internet - <http://bilingual.antem.org>.

ZANAATIN PROEKTİ

Etap-Lar	Üredicinin çalışması	Uşakların çalışması	Vakit	Didaktika strategiyaları		
				Metod/kolaylık	Organizatiya formaları	Didaktika resursaları
	Organizatiya momenti. Selemneşmäk - Zaman hayır olsun, paalı musaafırlär, kolegalar, kızlar hem çocuklar! - Hoş geldiniz Kasım yortusuna! Büün bizim neetimiz göstermää gagauzların adetlerini, tradițiyalarını, açıklamaa evelki zanaatlarını, birerdä şennenmää .	Şen muzıkaya görä kızlar sepetlärlän dolu meyvalarlan hem zarzavatlarlan girerlär zala sora da çocuklar çotralarlan oynayarak girerlär zala. - Zaman hayır olsun!	3 min	oyun Güz bereketi” .	Frontal Oynayarak	Muzıka Sepetlär dolu eşilliklärlän, çotralar.
				Selemneşmäk		

Oyun: “ Kim taa hızlı toplayacek kabakları” Türkü: “Çalışkan insan bizdə”.	Kurma kokêr. Anä: Ekmeklär pişti Var biber, mürdä Yortu olacek Büün bu başçada. Uşaklar çiftlerdä, iki komandaya bölünüp, signala görä sepetlärän kacêrlar “başçaya”, toplêrlar kabakları da dönerlär geeri. Kim taa hızlı biterecek toplamaa. Uşaklar çalêrlar türküyü. Kolä: Ya, dostlar, toplanalım Büük bir horu oynalım	5 min	çemrek oyunu	çiftlerdä	sepetlär düdük kabaklar obruçlar
				Frontal	

	Oyun : “Küçük parmak”.	Kasım yortuyu yapêrız, Hepsimiz dâ sevineriz! 	3 min	Türkü	individual	
Üüredicinin annatması Kasım yortusu için: Kasım - evelki yortu, meraklı yortu, mercanka kokusu, şarap şırası. Arab dilindän “kasım” – paylaştıran. Yıl bölünärmiş iki paya – yaza hem kışa. Yaz çekedärmiş Hederlezdän, ama kış – Kasımdan. Kasım – bu yortu gagauzlarda çok saygılı bir gün. Onu insan baker aktan belli ki, o naturadan hayvancılıktan başlanma hem kalma yortu.	Uşaklar çevredä oynêrlar küçük parmak. 	3 min	Oyun “Küçük parmak”.		Frontal	
				Annatmak		

-	Valä: Kasım evelki yortu Kraa örttü kırdä out Aaz vakıt kaldı kışa Sürülär gitti kışlaa. Dima: Te yaklaştı bir büyük yortu Onu bekleeriz biz mutlu! Bu gözäl hem büyük gündä Noyabrinin sekizindä! Herbir Gagauz adam Ay Dimitriyi kutlêr, Kasımı da geçirer. Denis: Klisedä insan çokluk, Sofrada imek bolluk. Kurban getirsin kısmet, Saahıcak hem selemet! Kira: Kasım gagauzlarda – Büük, gözäl yortu! Ayozlu bu adeti	3 min	göstermäk artistic sözü	individual	prezentatıya
---	--	-------	---------------------------------------	-------------------	---------------------

[illegible]

[illegible]

	bizim var musaafirimiz – Pötr hem Anna. Pötr şindi kendi annadacek hem gösterecek master - klas onun zanaatı için. Buyurunuz! Master – klas “Çiten örümesi”.	Hepsi uşaklar kutléer çoban Dimitriyi Ayoz gününnän: - Çok saalık adérız sizä, - Dayanmak evinizä! - Kasım sevgili yirtu, - Çok hoşlu hem çok şannı! Oyun : “Çobancıklar”.	3 min	dilemək	frontal	Muzıka kutlamak çobannarın sopaları
Master-klas: “El işi” (ipliklerdän tukurlak örümesi)			oyun		grupalar	
Adetä görä sokakta dernek olêr, nerdä gülüş hem cümbüş bitmeer.....		5 min	master-klas			eni çiten gümelerin dalcaazları makaz tel ploski

[illegible]

		Koşup sürürmüş planı. Valä: Mari, karılar, mari! Bir taa iş haberleyim: HoroZ Fedoz, brigadier, Bilmäm kaç o kableder, Almış o genç gelinä Altın kayış belinä! Anä: Alacek, zerä, bu belli, Ep – eni dä Jiguli. İştän geldik dün açan, Kuzulamış bir tavşam. Dokuz mu ne yavrucuk. Kira: Saydık, çkêr on kuyruk. Allahtan mı sanki bu Olsun bölä kusurlu? Sölärđi hem ihtârlar, Şindi dinsizlik bak var. <td>dramatizaŋiya – dernek</td> <td>individual</td> <td>frontal</td>	dramatizaŋiya – dernek	individual	frontal
--	--	---	------------------------	------------	---------

	Teklif ederiz hepsinizi büyük horuya. Başış baaşlamak musaafirlerä – çotra.	Ozaman sän gittä annaş. Gabi: Hiç yok korkum! Karşı çıkacak adam: Gözäl sofra kurulu, Öpüş tä hem taa olur..... Türkü : “Kasım gagauzlarda” Horu çevredä	3 min	kutlamak türkü oyun baaşlamak	frontal frontal individual çotralar
--	---	---	---------------------	---	---

Gagauz dili üüredicisi

Kalak Valentina Petrovna
EÜK 1 “Güneşçik”, Kazayak küü
УДК:373.24

Neylän uşak başçasına gideriz?

Tematik birimi: Transport kolaylıkları

Zanaatın teması: 6. 2 *Neylän uşak başçasına gideriz?*

Kompetențiya birimneri:

1.2 Temaya görä kısa cümlelerdä açık söylenmiş dolayımızdan predmetlerin adlarını, onların işlemini hem nişannarını tanımaa.

1.5 Jestlän gösterilän, açık hem annaşılı söylenmiş selemneşmeyä, soruşa, sadä hem kısa instruktıyaya\sınışa reaksiyayı göstermää.

2.3. Elementlerin yardımınnan yada onnarsız, dolayımızdan obyektlerin adını söylemää, sıralamaa, saymaa, yazdırmaa.

3.4. Zanaatların çevresindä gagauz dilinä, halk kultura aspektlerinä kendi meraklını göstermää..

Zanaatın sonunda uşak yapabilir:

- O1-transportların adını soleer;
- O2- verbal hem nonverbal sadä soruşlara zanaatın zamanında cuvap verer;
- O3- oynunnarda hem dialogta pay aler, ;
- O4- elementlerin yardımınnan dolayımızdan obyektleri, sıraleer, sayer, yazdırer;
- O5- çalışmak fişalarında kendibaşına işleer
- O6-zanaatın çevresindä gagauz dilinä kendi meraklını göster.

Sözlük: biçikleta,samokat,yayan gitmää

Komunicativ içindekileri: Soslär: [ç] [c] Ardlaf – nan, nän

– *Sözleşmük/ lafetmük örnekleri:* Lilia, sän neylän uşak başçasına gidersin? Bän uşak başçasına avtobuslan giderim.

Ionuţ uşak başçasına biçikletaylan mı gider? Da, Ionuţ uşak başçasına biçikletaylan gider.

Didaktika strategiyalar:

Metodlar hem usullar : didaktika oyunu,sınış ,sözleşmük, sürpriz momendi ,yıldız patlaması

Zanaatın forması: Frontal.,individuai, çiftlerdä.

Material: Kartacıklar, resimnär , televizor,prezentatıya,”büülü sandıcak”,oyuncaklar:maşına, tren ,uçak,gemi,avtobus

Kantarlamak strategiyaları: aazdan sözü kantarlamak.

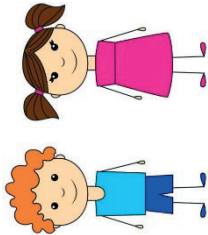
Produktlar: verbal hem nonverbal reaksiyası,modelä görä sözleşmük,dialoga katılmak.

Etaplar	İşlemin içindekilii	Didaktika strategiyaları			Kantarlamak
		Metodlar hem usullar	Material	Zanaatın forması	
Zanaatın çeketmesi: uşakları aktiv çalışmaya doorutmak.	SELEMNESMAK Zaman hayır olsun! «Sabaa hayır olsun!» - Sabaa hayır olsun, Kızlar hem çocuklar! - Güneş göktä dursun, Saalık hem ii uurlar! (selemneşerlar musaafirlärlän) -Sabaa hayır olsun,hoş geldiniz hazırlık grupaya. -Angı yıl zamanı şindi? -Angı ay? -Nesoy hava dışarda? -Havtanın angı günü bütün? -Nerä siz her gün gellersiniz?-Kiminnän bütün geldin? -Kim sizi uşak başçasına karşılêer? -Ne beenersiniz burada yapmaa?	Üüredicinin sözü.	Çiçek”Haftanı n günneri”,kele becik(resim)	Frontal, uşaklar durêrlar çevredä.	Becermekleri kendi duygularını açıklamaa
Bilgilerin aktualiza-tıyası	Sürpriz momendi: uşaklar Nikudan bir video-kiyat kablederlär. (terbiyedici okuyer uşakların yardımnnan kıyadı) -E,siz neylän uşak başçasına geldiniz?(uşakların cuvaplari) <u>D/o: Mim”Bän göstererim ,sän sölersin”</u> (tranport kolaylıklarını göstermaa pantomimanın yardımnnan)	Sürpriz momendi	Televizor Slayd-1	Frontal,	Becermekleri soruşları annamaa, cuvap dooru vermää kantarlamaa

Üörenmāk profesinin önderilmesi.	Öncä üörenilmis̄ transport kolaylıklarını tekrarlamak. D/o:”Büülü sandıcak”(bilmevcilar) 1.Bulutlar arasında Kuş fasıl uçêr. Demir kanatlarında Havada durêr. (uçak) 2. Demir yolunda gider Biz da gideriz onda, Götürer bizi uzaa, Aartta kalêr evceezlär(tren) 3. Ev sokakta gider, Hepsini işä götürer.(avtobus) 4.Güidreriz ayakkabı—rezina. doyurêrız suylan hem benzinnan.(maşına) (uş. oyuncaa çıkarerlar da modelä görä cumlä diizerlar) -Bu bir uçak. Bân uçaklan giderim. Terb: Uşaklar,biz söledik angı transportlan uşak başçasına geleriz,ama isterim sizi tanıştıрмаa taa bir kaç transpourt kolaylıklarınnan,anglarınnan var nica uşak başçasına gelmäü. Sınış: Resimnerä bakın ,sesläyin hem tekrarlayın.. Tanıştıрмаa uşakları eni laflarlan. -Bu bir biçikleta. Bendä bir biçikleta var. -Bu bir samokat..... -Bän yayan gederim. İş resimnän.(Nikudan sınıs) Sınış:Sesläyin,resimä bakın hem tekrarlayın. -Anä uşak başçasına maşınaylan geler.... -Kristi bicikletaylan gelir. -Dan yayan gelir. -Anä neylän uşak başçasına gelir? D/O:’Dooru mu,osa yannış mı?” -Anä uşak başçasına avtobuslan gelir?(D / Y) -Kristi uşak başçasına biçikletaylan gelir?(D / Y) -Dan samokatlan gelir. (D/Y) Çalışmak fişalarlan iş,(uşaklar yaklaşêrlar masalara da kendi başına işleerlar)	oyun	”Büülü sandıcak” oyuncaklar	Frontal- individual	Becermekleri transport içindooru sölämää hem göstermää kontrol etmää.
		bilmeyca	kartoçkalar fişalar transportlan	Frontal,	
		sınış göstermäk	Slayd-2 resim kiyat s- 44	frontal	Eni lafların kullanmasını kontrol etmää
Eni bilgilerin	oyun				

kaavşleştir-mesi	✓ Transportu hem onun gölgesini birleştir. Uşak başçasına neylän gellersin. ✓ Labirinti çöz. Kim hem neylän uşak başçasına geler sölä. Çemrek oyun : <i>Giderim, uçêrim, üzerim</i>” (kara bayrak-maşına, maavi-uçak, açık maavi-gemi) (oyneer şen muzika) <u>Nikudan sınıf</u> Sayın transportu, dooru tifravi gösterin hem sölävin Sınıf: Söslävin hem tekrarlayın (Neylän uşak başçasına gideriz). -Malinä neylan gidersin? Yayan giderim. –Parka neylan gidersin? <u>Verili örnää görä dialog kurun.</u> -Deniza neylän gidersin? Bän denizä trennan giderim. - <u>D/o:”Şablona görä sopaciklardan transport kolaylıklarını topla”</u> Fizaralık: Var bizdä iki elcäz..... <i>Şentrada iş: Gemi . (uşaklar gubkadan gemi düzerlər, sora suya kolvererler, siirederlər)</i> .Uşaklar söylerlər kim ne zanaatta beendi, üürendi.		Tekrarlama Fizaralık	Fişalar, kalem Kara, maavi, aq ilk maavi bayraklar Slayd-3 Slayd-3 Slayd-4, 5, 6, 7 sopaciklar gubka, makaz, yapıştırıcı, renkli kiyat Slayd-8 mikrofon smaylik	Individual Çiftlerdä individual	Terbiedicini instryktiyaların 1 dooru annamaa da fizaralı yapmaa kontrol etmää. Dialogta pay almaa, soruşları n hem cuvaplarn dooru söylenmesini kontrol etmää Eni lafların kullanmasını kontrol etmää.
Refleksiya						
Zanaatın sonu.	Terbiedici uşakları meteder. Uşaklar kendini kantarlêrlar, smaylik ayırêrlar. Nikudan baaşış kablederlar. Biri - birinä kalın saalıklaan söylerlər!					

Nikudan kıyat.

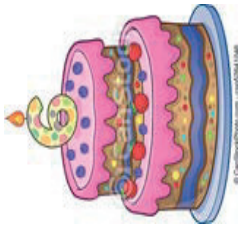

Zaman hayır olsun

Yazêêr sizä

. Bân

yaşêêrım. Her gün

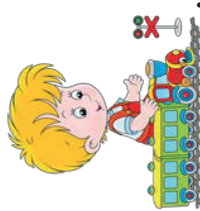

gederim.

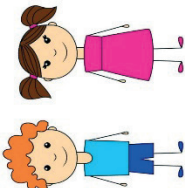
bân

giderim. Orada biz

. E, siz,

, neylân

gedersiniz? Nesoy

siz bilersiniz?

Valentina Kalak
gagauz dili üüredicisi
Kazayak 1-ci uşak başçası
УДК:373.24

“BENİM PAALI GAGAUZIYAM”

Kultura daalması

Gagauziya avtonomiyanın kurulmasının günü 29 yıl

Neetlär:

- İlerletmäü hem kaaviletmäü uşakların bol söz lafetmesini
- İlerletmäü uşakların konuşmak becermeklerini.
- Zenginnetmäü uşakların laflıklarını.
- Terbietmäü sevgi, saygı, hatır gagauzların zaametinä.
- Terbietmäü uşaklarda pozitif bakışları kendi adetlerinä
- Terbietmäü sevda kendi duuma erinä hem halk oyunnarına

Hazırlık: bir köşü düzülü evelki vakıda görä,, gagauz halk rubaları, daruşka,banta,bayraklar, kilim.

Video êkranda “Gagauziya benim topraam”.(uşaklar kilimdä oturêrlar: 3-4 uş. aşık oynêr, 3-4 susak resimneer, 3-4 yumak sarêr)

Üüredici: Zaman hair olsun, paalı musaafirlär, saygılı dostlar!
Bizdä büün büyük yortu!

29yıl geeri, /dekabri ayın 23-dän beeri, bizim Gagauziyamız gideer kendi yolundan.
Biz kutlêeriz hepsini Gagauziyanın kurulma gününän.

T.- Yok nicä adam yaşasın Vatansız. Bu lafın maanası derin. Bu laf kuvetli hem yalpak.

Margarita: -Neredan çekedeer Vatan?

Saşa:- Bekim, o gündän,açan biz geldik bu dünneya?

Arina:- Bekim, o erdän, neredä biz duuduk,büüdük?

Haliz, uşaklar, Vatan - o er, angısının biz da bir paycaazıyısık. Vatan o er, nereda biz duuduk, ilk lafımızı söledik, ilk adımımızı yaptık. O ölä bir köşecik, angısını läázım sevmää, korumaa,o er , nereda biz kendimizi duyerız serbest.

Nelä:- Bizim Vatanımız pek gözäl hem zengin. Gagauzların var kendi istoriyası, adetleri hem dili.

Pek hodulus, ani var kendi simvolikası: bayraa, gerbı hem gimnı.

Koli: Gimnı biza çalêrlar,
Duralım läázım fit uz.
Bölä terbiyeler-
Kalalım biz Gagauz! (çalêrlar gimnı)

(Gagauziyanın gimnı öter.)Laflar: Mina Kösä Muzika: Mihail Kolsa

“Taraflım”

*Taraflım, sän taraflım,
Ne gözälsin korafım:
Çok cömertsin sän topraam,
Gagauz Erim, Bucam!*

*Gagauziya- hoşluum ,
Çok sevin, koru dostluu.
Bayraanı üüsek kaldır,
Sän benim paalı halkım!*

Nastä : Yaşêırız biz Moldovada
Yaşêırız kâr kardaş gibi

Yaşêırız Bucakta.
Yaşêırız dostlukta.

Sonä: Bir köşä var dünnedä
Gözäl eşereer.
Gagauzlar orada

Buncak yıl yaşêér.
Orada zengin toprak,
Köşenin adı – Bucak. – **T.Zanét**

türkü: “Bän gagauz” .(P.Petkoviç)(oyun bayralarlan)

Margarita Gagauziyam benim,
Yaklaşêr senin günün,
Meraklı çok beklenen
Insana umut verän.

Vani Eh, insan,girgin insan!
Var bizdä salt bir Vatan
Onu severim,sevecäm.
Zengin nedip, koruyacam!

Sult Anä: Sevdim,severim,sevecäm
Bu masallı topraa,
Näända duudum hem başladım
Seftä adımnamaa...

Dima Orada güneş raatlı
Çöşmedän sucaaz datlı.
Mamusu bizi bekleer
O topraa Vatan dener!

İş grupalarda.

Uşaklar hem analar-bobalar bölüneerlar üç grupaya ,herbir grupa kabledeer kendi sınışını.

1.Laazım toplasınнар Gagauziyanın gerbını.Dooruluunu inandırsınнар.

2. Laazım toplasınнар Gagauziyanın bayraanı. Dooruluunu inandırsınнар.

3.Başka milletta bayrakların içinden ayırsınar Gagauziyanın bayraanı.

Dooruluunu inandırısınar.

Çok söyleyiş Vatan için bilerlar bizim uşaklar:

Äna.Vatanından gözäl yer dünnedä yoktur.

Margo.Vatan herkerä dooru, duşmandan onu korusun.

Arina Uzun.Vatan- nicä tatlı bal, onu koruyan – helal.

Türkü:” Gagauziya Vatanım”

Saşa.Bendä var bir Vatan
Bir milletim hem evim

Anamnam bobam,
Pek paalı bir erim.

Üüredici: *Bizim uşaklar, nice evelki olannar, pek beneerlar denk gelmää biri – birinnen.*

OYUN “KUŞACLAR” (kim kuşaktan çekäbilecek dostunu çizinin beräänna)

. **Arina K. :** Dart, gagauzka, modanı,
Hem koy çiçää sän kulaana,
Pek yaraşêr onnar sana.
Nicä sızgı kilimnerä!

Oyun”Baala modacı” (kızlara deyni)

İnştenirovka masala: “Haylaz gelin”.

Oyun:” Yumacı saar”.

Oyun” İndir kalpaa”(çocuklar)

Oyun :”Civliga”(koçannarlan)

Uşak: Şen türküyü severiz,
Pek oynamaa isteriz.
Kol-kola tutunalım-
Bir büyük horu yapalım!

Oyun: “Kadınca”

Binnälän yıl yaşa, Bucak!
Sarsın seni dostlar,
Yıldan yıla çetin dursun
Erda gagauzlar.

Terbiyedici: -Bizim yortu yaklaştı sonuna. Kalın saalıcaklan!

Kalak V.P.
Gagauz dili üüredicisi
Kazayak küüyün 1-ci EÜK
YDK:373.24

“Bän hem benim sevgili ayläm.”

Tematika birimneri:Bän hem benim ayläm.

Zanaatın teması: Bän hem benim sevgili ayläm .

Kompetențiya birimneri:

- 1.4. İşidilmiş kısa cümledä verili nişannarın yardımınnan hem da onnarsız, konkret informațiyanın (haberini) maanasını annamaa.
- 2.4. Kendisi için yada dolayımızdan obyektleri için kısa cuvapları kurmaa.
- 2.5. Sıradan sözleşmäk temalara görä kısa soruşlar kurmaa.
- 3.3. Gagauz dilindä speşifikä normalarını kullanmaa: selemneşmäk, kendisini tanıştırmak modellerini, sevinmelik duygularını.

Zanaatın neetleri (davaları). Zanaatın sonunda uşak yapabiler:

- N1: gagauz dilindä speşifikä normalarını kullanêr: selemneşer, kendisini tanıştırêr.
- N2: lafetmäk modellerini kullanıp kendi aylesinin kişileri için sadä informațiyaı verer ;
- N3: sadä soruşları hem cuvapları kurêr;
- N4: sınışlara görä predmetleri/resimneri erleştirer/ kriteriyalara görä ayırêr;
- N5: resimnerin yardımınnan kim ne yapêr ayledä yazdırêr;
- N6: oynunnarda, dialoglarda pay aler.

İçindekiliin birimneri:

- Leksika/söz birimneri: aylä, kardaş, kızkardaş, isterim,istämerim
- Lingvistika fenomenneri: Ses (z) (s), nişannıklar taa büük taa küçük.
- Komunikațiya (sözleşmäk) modelleri:
- *Bu kim? - Bu boba. - Boba nesoy? - Boba çalışkan.*
- *Boba ne yapêr? - Boba düzer? - Boba neyi düzer? -Boba maşınayi düzer.*

Didaktika strategiyları:

- metodlar hem tehnikalar: konuşmak, annatmak, göstermäk,sınış,soruş-cuvar, imitațiya yapmak,
- organizațiya forması: frontal, individual,çiftlerdä.
- didaktika materialları: kiyat, kartoçkalar, resim aylä teması için, aylä fotoları, , smayliklar, mnemotabliça,
- didaktika resursları: audio material , computer,televizor.

Kantarlamak strategiyları: uşakların sözünü temaya görä kantarlamak.

Produktlar: Uşaklar becereceklär kendi aylesinin azalarını sıralamaa. Oynunnarda ,dialoglarda pay almaa.

Bibliografiya:Niku hem Länka gagauz dilini barabar üürenerlär, kurikulum 2019y, gid 2016y, yaklaşık plannamak hazırlık grupaya deyni.

Etaplar	İşlemin içindekilii			Didaktika strategiyalari			Kantarlamak
	Zanaatın çeketmesi: uşakları aktiv çalışmaya doorutmak.	Selâmetleşmâk:(türkû olsun, uşaklar!)”M.Paçi)	“Sabaa hayır	Metodlar usullar	Material	Zanaatın forması	
Bilgilerin aktualiza-tiyesi		Uşaklar hareketleri türkûnün laflarına görâ yapêrlar (selemneşerlar musaafirîrlân) -Sabaa hayır olsun,hoş geldiniz hazırlık grupasına. - Uşaklar, siz bütün şensiniz mi, o sa küsülü mü?. Pek sevineerim ,açan sizi şen hem saalıkli görerim. -Nesoy hava bütün dışarda? Neçin dışarda suuk?Ne oldu? d/o: “Bân söyleirim.sân da devam et.” - Geldikiş. - Kışın ayları..... - Kışın.....kaar yayêr. - Kışın.insannar sıcaak ruba giyerlâr. - Kışın.....uşaklar kızaklan kayarlar. d/o:” Sölä ne zeedâ”(karişık kartoçkalar /resimnâr kış hem güz nişannarı Dikatın çekilmesi: (sürpriz momendı)	hayır 	Üredecinin sözü.	Noutbuk,televi zor	Frontal,	Becermekleri kendi duygular. Açıklamaa,
				Didaktika oyunu	Slayd-1	frontal	Soruşları annamaa, cuvap dooru vermää kantarlamaa.
Ürenmâk profesinin önderilmesi		-Uşaklar,açan dışarda suuk siz ne beneersiniz içerdâ yapmaa? Televizor siiretmää beneersiniz mi? Ozaman,bân teklif ederim sizi GRT kanalına ,bir uşak programasına. Bân olacam programanın götürücüsü,siz-musaafirîrlâr, bizim terbiyecilerâ-siiredici. -Azırsınız mı? Ozaman çekedelim. “Zaman hayır olsun, saygılı siiredecilerâ!Bütün bizim stüdyada l-ci u/b,hazırlık grupasından uşaklar. Onnar geldiîlr bizim programaya annatmaa kendi için, kendi aylesi için hem sevgili insannar için. Programanın çeketmesindâ teklif ederim bizim uşaklar annatsımnar kendi için.Tanıştırsınar kendisini” Oyun: “Hadi tanışalım” Uşak:-Benim adım Margarita, bân 6 yaşındayım. Kazayak küüyündâ yaşêçerim,l-ci u/b giderim,hazırlık grupasına. Bân gözâl,akıllı bir kızçaaazım. Okumaa hem resimnemää benerim. (annadêr 3-4 uşak) -Saa olun pek meraklı annatınız kendiniz için. Uşaklar, bilimeycâ beenersiniz mi çözmää? Bilmeycileri sökmäk. 1)Bizi kim pekçâ sever? Kim bizâ kısmet verer? Biz hastaykana uyumêr? Her gün bizleri bakêr? 2) Kim sabaalen erkân uyanêr? Kim hayvannarı doyurer? Pek o ii adam, O benim 3) Mamu, baka yok evdâ- Bütün gün hep zaametâ, Kim bizâ imää yaper Gözlemâ da pişirer? 4) Kim en büyük ayledâ? Akıl verer hepsinâ. Kavası onun biyaz Unukalar ona doymaz. 5) O evdâ kücük bir can Onu hepsici sever Uşak başçasına gider Hepsini sevindirer.		Oyun: “Hadi tanışam”	Aylâ fotosu	individual	Becermekleri kendi için inforatiyayı vermää
				bilmeyciler	Slayd – 2		Becermekleri bimeycileri annamaa hem çözmää

	-Kim sizä en sevgili? Nesoy bir laflan biz söleeriz bu insannara?				
Eni bilgilerin kaavileştir-mesi	<u>Fonetika oyunu:</u> -Yak,Yak,Yak- bizim gözal Kazayak -Bam,bam,bam – yanımda kaavi bobam - Nam,nam,nam – seviner gözäl anam! Lä, Lä, Lä –burada bizim aylä <u>D/O: “Sölä yalpak”</u> Mamu-,boba-..., mali -.... -Bakn,uşaklar,bizim grupa donadılı sizin resimnärän- aylä kişilerinän. Kim isteer annatmaa kendi ayläsi için? -Bu beni ayläm. O büük hem dostlu.Aylemizdä 6 kişi var:dädu,babu,mamu,boba, bän hem benim kızkardaşım. Bu benim bobam. Bu beni mamum. Bu benim babum em dädum. Bu da kızkardaşım.(2-3 u.) <u>FİZARALIK</u> <i>Bakn.bakm siz bizä,biz uşaklar pek islää...</i> -Bizä programaya geldi kıyat Nikudan. O yazêr,anı 6 yaşnda ,gider u/b da hazırlanêr şkolaya. Isteer siz ona yardım edärsiniz resimnerin yardımnnan cümlä düzmää. -Taa Niku yolladı bir foto. Ya,bakn ona da söläyin kim orada var?Sesläyin ne Niku yazêr. (resimnän işleerlär) <u>Sınıs:Resimä bakın. Sölävin.kim hem ne vapêr.</u> -Mamu sofrayı koyêr. <u>D/O:”Dooru mu osa vannış mı?”</u> Dädu toplan oynêr. D/Y Babu /malı gözlemä getirer. D/Y <u>D/O:”Reportör”</u> Bölünerlär üç komandaya, iki komanda toplêerlar pazl, biri sa taftada işleer .(Lullıya çevrileri) Kendi kendini kantarlamak “Svetofof”metodun yardımınar.	Didaktika oyunu	resim Televizor, Aylä fotoları	fronal	Aylenin kişilerini dooru yalpak sölemää
Refleksiya		aylä kişilerinän tanıştırmak	individual	Becermelekleri aylä kişilerinän tanıştırmak.	
		cümlä kurmaa	Frontal	Becermelekleri dooru cümlä düzmää	
		 sınıış smayliklär	İndividual		
		Soruşlara cevap etmäk			
		Kantalamak	mikrofon	grupalarda	Kantarlamaa usakların ısterini.
Zanaatın sonu.		kantarlamak	„Büülü sandıcak”,ayna		

Lüdmila Barladän
gagauz dili üüredicisi
Yaroslava Tukan muzika öndercisi
EÜK №9 „Masalcık,,m.Komrat.
УДК:373.24

Benim ayläm. Subtema «Halk imekleri»

Grupa Hazırlık.

Tema Benim ayläm.

Subtema „Halk imekleri

Üüredici Barladän L.M.

Kompetențiya birimneri.

1.1.Kısa, açık hem annaşılı söylenmiş , sıradan informațiyanın maanasını annamaa.

2.8 Temaya görä informațiyanın diişilmesinä gagauz dilindä meraklını göstermää.

3.1.Gagauz kulturasından tekstlerini, oyunlarını annatmaa hem kullanmaa.

Genel davalar

O1 Tanıştırmaa uşakları gagauz halk imeklerinnän.

O2 Terbiyetmää sevgi gagauz kulturasına.

O3 Göstermää reaksiyayı işidilmiş informațiya.

Zanaatın neetleri uşak yapa bilecek.

N1 Selemneşmeya reaksiya gösterecek.

N2Kısa soruşlara cuvap edecek.

N3 temaya görä verbal nonverbal reaksiyayı gösterecek.

N4 Halk imeklerini sıralayacak.

N5 gagauz halk yortularına saygı gösterecek.

N6 kultura aspektlerini koruyacak.

Sözlük gözlemä,sarma, turşu, gevrek, kırma.kaurma, halk imekleri.

Komunikativ örnekleri

-Kim ne yapêr.

-Mamu sofrayı kurêr.

-Mali gözlemä getirer.

-Länka ,istersin mi gözlemä.

-Da bän gözlemä isterim.

Zanaatın forması dışarı çıkan meropriyatiya.

Didaktik strategiyaları

-**formalar** individual, grupalarda,frontal.

-**metodlar hem teknikalar**,annatmak, demostrațiya,oyunnar,sözleşmäk,cuwap,sınış, türkü çalmak, imitațiya.

-**didaktika kolaylıkları** halk imekleri resimnär,shemalar, sofrä, aşkaplar tava, oklava,komputer, imeklar,rubalar.

Kantarlamak strategiyaları

-formativ kantarlaması aazdan.

-**metodlar hem teknikalar** soruşlar,cuvaplar,kantarlamak.

Produktlar soruşları kabul etmäk, cuvapları vermäk,dialg modelleri kurmak.

Bibliografiya Gagauz dili Didaktika teklifleri ÖncäA1 Uuru Erkenki üüretim kurumnarına deyni.Kişinêu 2020.

Gagauz yortuları, adetleri ,sıraları Akademik Todur Zanetin baş redaktorluunda hem önderciliindä,,GAGA-UZLUK,,Cümne Birlii Chinău2017.

Kiyat Niku hem Länka gaguz dilini barabar üürenerlär. 2022y.

Kurikulum 2020y.

Şiir toplumu hazırlık grupalara deyni 2022

Etaplar	Ütredicinin çalışması	Uşakların çalışması	Metodlar.	Material
Aklına getirmäk	Uyandık sabaaylan biz, Güneşçik şılêr yalnız. Açalım gözlerimizi, Verelim selemizi. Saymaa kızları,çocukları. -Angı yıl zamanı şindi Şiir „Güz „T.Zanet .	Uşaklar zalada gözäl giimni. Selemneşerlär. -Kaç kız var -Kaç çocuk var. –Yıl zamanı güz. Uşaklar annadêrlar şiri güz için. Çevizlär düşer pat-pat, Yapraklar oldu kat-kat. Üzümdän akêr şıra. Güz geldi dolaylara.	Annatmak Soruş- cevap konuşu. Şiir annatmak	Muzikaya görä. Yıldızçık
	Ş Auçlarımızı patladêrız hafta günnerinä görä. Angı hafta günü bütün. Resimä bakın seslayın hem tekrarlayın. Mali geler musaafirlää. getirer gözlemä.Gözlemä yapêrlar	Oyun,,Anna da sölä,, -Bütün Çarşamba. Oyun Kim var hem ne yapêrlar. Dadu kiyat okuyêr. Niku toplan oynêr Mamu sofrayı kurêr. Mali gözlemää getirer.	oyun sözleşmäk resimi siiretmäk.	Resim aylä
	Maanayı realize etmäk.			

kartofıylan,laanaylan, ama haliz gagauz halk imekleri gözlemä piinirlän olêr. F İmitațiya şiirä,,Mamu,, Rolerä görä uşaklar annadêrlar şiiri Ana-boba K. Vasilioglu.	Elleri onun yalpak, Bakışı sudan da pak. Kırmayı açan yazêr, Yanakları kızarêr. O sever takazalêr, Teknedä bizi yıkêr. Uyudurêr ,uyandırêr, Ne zaman mamu dinnener. 1 kız. Çok işleer bizim mamu evdä. Pişirer o biza gözlemä. 2-kız. Kuşlara su,imaa o verer, O sabaaylan baker kalkalım. 3-kız Havaya görä biz giinelim, Sofraya oturup iyelim. 4-kız Vakitlan eva dönelim, Bu dooru dostlarım bu ölä. Bakın da sölayin barabar halk imeklerini. Gözlemä, sarma,turşu, kaurma, bulgur,kırma,halk imekleri.	İmitatiya. Şiir. Halk imeklerini sıralamak	
---	---	---	--

	Mamu hem mali halk imeklerini hazırlêrlar Kasım yortusu için. Siiredin kim nesoy imekleri hazırlêêr evdä bu gözal yortu için. Kasım yortusu gagauzlarda Ayozlu bir yortu.Evel vakıtlarda taa hazırlarmışlar bu yortu için çok türlü halk imeklerini. Şiir,, Kasım,, Biz da büün uşak başçasında barabar mamularlan hem	V Video uşaklar hazırlanêrlar mamularınnan yortuya.yapêrlar halk imeklerini. Uşaklar annadaceklar şiiri Kasım Kasım gagauzlarda. Büük gözal yortu. Ayozlu bu adeti, Halkımız koru! 1 bölümde – Kızçazlar mamuyulan barabar yapaceklar gözlemä. Mamu yazêr oklavaylan.Kızlar koyêrlar piinir, sora katlêêrlar parmacıklarınnan yapıştırêrlar. 2 bölümde Mali kızçazlara gösterer sarma yapmak protesini.Yayêrlar baa	Şiir annatmak. Çalışmak Yazmaa pazı. Sarmaa sarma.	resimnär
--	--	--	---	----------

	maliylan hazırlayacez halk imeklerini yortu için. Shemalara görä yapacez bölümnerdä halk imeklerini. Taa var bölä adetlär gagauzlarda çekmää çocukları hem ölçmää onnarın boylarını. Uzaktan işidiler muzika. Peydalanêr Dadu kuzularlan. Getirer kuzuları çobandan.	yapraanı.Koyêrlar kaşıklan bulgur,sora sarêrlar da dizerlär tencereya. 3 bölümde . Kızlar mamuyılan barabar yazêrlar pazı, koyêrlar kabak,tukurlêrlar pazıyı, dizip tenekiya,atêrlar fırına.Çıkarıp fırından dizerlär çanaklara. Türktü „Kuzucuk,, -Nanı gittin kuzucuk, -Nanı gittin kuzucuk. -Başcanın yanına, Çöşmenin da boyuna. -Naptın orda kuzucuk, -Naptın orda kuzucuk. Otcaazı bän otladım, Suçcaazı da bän içtim. -Kim seni kuudu kuzucuk, -Kim seni kuudu kuzucuk. -Bşcanın bekçisi, -Başcanın da avcısı. -Nesoy kaçtın kuzucuk, -Nesoy kaçtın kuzucuk. -Tros-tros-tros, -Top-top-top. -Tros-tros da top-top.	kırma Türkü çalmak Sınış	Sofra,oklava Yaprak. Aşkaplar. Kabak.ology Planşet
--	---	---	---	---

Refleksiya	Oyun „Tanı da söla,, Mamu kızalar hem mali Kurêrlar sofrayı teklif ederlâr Daduyu hepsini sofraya.Buyurun sofraya.	Tanêrlar hepsi barabar tekrarîêrlar imekleri.Nedân yapılma. Türkü Bucak. Bir köşä var dünnedä, Gözal eşerer. Gagauzlar orada, Bunca yıl yaşêêr. Refren. Orada zengin toprak, köşenin adı Bucak, Orada güneş raatlı,çöşmeda sucaaz tatlı. Mamusu bizi bekleer, O topraa Vatan dener. Pek gözl tarafımız, Sevineriz bitkisiz. Refren. Orada zengin toprak, köşenin adı Bucak, Orada güneş raatlı,çöşmeda sucaaz tatlı. Kalın saalicaklanl Kalın saalicakl	oyun Türkü	Kolonka.
------------	---	---	--------------------------	-----------------

Svetlana Madjar,
gagauz dilindä terbiyecici-üüredici Çeşmaküü
«Dostluk» uşak başçası
YDK:373.24

Benim Gagauziyam!

Kompetențiya birimneri:

- 1.1. Kısa, açık hem annaşılı söylenmiş, sıradan inforaşıyanın maanasını annama.
- 1.6. Gagauz dilindä işidilmiş kısa hem sadä haberi temaya görä (şiiirlär türkölär) annamaa, kendi kuşkuluunu hem meraklını göstermää.
- 2.8. Temaya görä inforaşıyanın diişilmesinä gagauz dilindä meraklını göstermää.
- 3.1 Gagauz kultasından kısa hem sadä şiiirleri, türkölari annatmaa, halk oyunlarını oynamaa.
- 3.2. Gagauz halkının folklorundan elementlerini (türkölär, şiiirlär, tradişıyalar, yortular h.b.) tanımaa

Uşaklar girer zala bayraklaarlan (Gagauziya biza en paalı bu dünnedä)

Terb: Zaman hayir olsun, paalı musaafirlär, hoş geldiniz bizim yortumuza angısı adlı Ana Topraamıza Vatanımıza! Vatansız biz nicä kuş kanatsız.

Gagauz eri benim
 Vatanım duuma evim
 Burada duumuş dedäm
 Onun için hodulum bän

Sevdim, severim, sevecäm
 Bu masallı topraa,
 Nända kalktım da çekettim
 Seftä adınnamaa.

Nända gezärsäm gezeçäm
 Bu masaldan aybat
 Taa pek eşkin o verecek
 Olup bana kanat.

Bayram üüsek dalgalansın
 Bütün dünnä onu görsün
 Gagauzluk hep yaşasın
 Dirlik birlik dostluk olsun.
 Gagauz Milli Gimni
 İnsana vatandan paalı er yoktur dünnedä. Ana tarafım. Sevmää onu – demäk bilmää onun geçmişini, yaşamaa şindiki zamannan, acımaa hem dua etmää onun geleceenä. E var mı nicä kendini düşünmää Ana tarafsız? Elbetki yok nicä, neçin ki, Ana tarafın eri – insanın canında. Diil sade insanı ama kuşların da Ana Tarafı hep canında. Bu sebeplän isteeriz sizä göstermää Vatanımızın paasız erini bizim ecelimizdä.
 -Bu olay olmuş taa paadişahlık vakıdında.
 Padişaha bir kuş getirmişlär. Sölärmişlär ani

kuşun çalması ölä gözälmiş ani doz dolay sesä seslenärmiş .

(Çıkêêr padişah ardından da iki izmetçisi)

Padişah:

-Neçin siz beni işimdän aldınız? Eer boşunaysan hemen karannık odaya sizi kapadacam.....

İzmetçilär:

-Ganabiniz bir inanılmaz seslän çalan kuşu sizä getirdik.

Padişah:

-Ani neredä o?

Yaklaşêêrlar örtülü kafesä açêêrlar onu.

İzmetçilär:

-Buyurun.

Padişah:

-Amaan ya bak nesoy gözellik bu kuşta var!

İzmetçi

-Canabiniz bu kuş pek gözäl çalêêr.

Padişah:

-Ani neçin onun sesini işitmeerim?

İzmetçi:

-Bezbelli yoldan pek yoruldu.

Padişah:

-İlendirin kuşu ko kendini raatlıkta kendini duysun .

Türkü (Gagauziyam benim)

Kuş hiç kımıldamêêr erindän. Çıkeer padişah .

Padişah :

-Annamêêrım ne bu kuşa etmeer? Ya çaarın bana bilgiçleri!

(Çıkêêr 3 bilgiç)

Padişah:

-Ani bu kuş çalarmış? Nezaman bän onun sesini işidecäm?

1 bilg:

-Beki kuş hastalandı da sesini kaybetti?

2. bilg:

-Beki bu kuş hiç çalmadı?

3.bilg:

Bu kuşu taazä soluk alsın deyni başçaya çıkarın.

Padişah:

-Hemen kuşu başçaya çıkarın .

(fon diişiler başça peydalanêêr)

Arkestra instrumentlerdä.

(kuş kımıldamêêr)

Padişah:

-Benim kuşum sesini çıkar dolayı sevindir.(yok ses)

-Çaarın bana ihtiyar ilaççıyı!

İlaççı çıkêêr

-Buyurun neylän yardım edeyim sizä padişahım?Nedän üzünüz küsülü?

Padişah:

-Nesoy bän sevineyim açan te bu kuş hiç bir ses çıkarmêêe canımı isıtmêêr.Bir çözüm buna bulsana!

İlaççı:

-Padişahım bu kuşu bütün dünnedä gezdirin

.bekim o bir tanıdık yerdä çalacak .

Üç yıl kuşu bütün dünnedä gezdirmişlär.Ama ölä da o eri bulamamışlar.Günün birindä razgelmişlär

onnar kumsal topraklaara yabancı erlerä.Padişaha burası pek korkunç gelmiş ama vakıt artık geçmiş yokmuş ne yapsın gecelemää burada kalmışlar.
(stena diişer)

Padişah:

-Burada kalacez koruyu kuşu gözünüzü ondan almayın erlär burada yabancı.

İzmetçilar:

-İslää padişahım .

İşidileer muzika sabaa olêêr

Kuş kanatlaarını başlêêr yaymaa ama yayameer uçmaa savaşeer ama uçamêêr.

Türkü kuş sesi işidiler

Çıkêêr padişah izmetçilärülen.

Padişah:

-Bakın bu can bezbelli bu tupraklaardan .Burası onun memleketi.Açın kafesi kolverin kuşu.

Kafes açileer kuş çıkeer kalan kuşlar da orayı toplaneer.

Oyun kuşlaarın.(Zamannersın evim)

Te ne o Vatan raat soluk nereda aleersın türkü nereda bütün ürektan çalersın Vatan, Ana tarafın

-sendän paalı yok bu dinneda!

Moşat Natalia A.
Terbiedici - üüredici ana dilindä
Beşgöz uşak başçası "Güneşçik".
УДК:373.24

**" Fizaaralık zanaatı gagauz dilindä,
kullanarak gagauz dilin paralel üürenmesini.
Физкультурно – речевое занятие с интеграцией гагаузского языка "**

Grupa: okula hazırlayan

Üüretim birimneri: Saalık hem motorika.

Speşifika kompetenşiyas: Fizaaralık terbiyetmesi.

E.K. : 1.2. Verili taa ilerdän devreşmäk becermeklerini, fikirlerlerini kullanmaa, individual hem bölümnerdä manipuläşiya predmetlerin arasında engel.

Применение приобретённых двигательных умений и навыков прикладного характера при передвижении, преодолении препятствий и манипуляции предметами индивидуально и в группе.

E.K.: 2.2. Genel görümnü yörüüşlerini üürenmää (gezi, kaçmak, atlamak)

Изучение всех видов основных движений (ходьба, бег, прыжки).

Üüretim birimneri.

Speşifika kompetenşiyas: 1. Aazdan türlü sözleşmäk situaşiyalarında kısa hem sadä informaşiyayı kabul etmäk, kendi dikatlını, meraklılını gagauz dilinä üürenmäk proşesindä göstermäk

Kompetenşiya birimneri:

1.4 İşidilmiş kısa cümledä verili nişannarın yardımınan hem da onnarsız, konkret informaşiyanın (haberın) maanasını annamaa.

1.5. Jestlän gösterilän, açık hem annaşılı sölenmiş selemneşmeyä, soruşa, sadä hem kısa instruktşiyaya\ sınışa reakşiyayı göstermää.

Operaşional neetleri:

Kognitiv neeti:

O1. Verili nişannarın (kartoçkaların) yardımınan, kısa cümlä kurmaa, haberin maanasını annamaa.

O2. Gimnastika sınışlarını söylemää hem jestlän göstermää.

Soşio-emoşional neeti:

O3. Uşakların kendibaşına becermeklerini ilerletmää, havezlendirmää.

O4. Dostluk, yardımcılık, dayanmak duygularını terbiyetmää.

Psihomotor neeti:

O5. Küçük toplarlan, güüdä paylarınan koordinatşiya yapmaa.

O6. Gimnastika sınışlarını göstermää: çuvalcıklan kafasında gimnastika skemnesindä gezmää; iki ayanda atlamaa predmetlerin aarasında; topu sepedä atmaa; obruçların altında meklemaa.

Didaktika strategiyaları: Frontal, individual, bölümnär.

Metodlar, kolaylıklar: Motivaşiya, aazdan söz, praktik işi, oyun, resimnär-kartoçkalar, prezentaşiya, notalamak: «Başarılı eşicäk», çiçecik-edi yapracık.

Средства обучения: Uşak başçasında gagauz hem romın dillerin paralel üürenmesi için kurikulum.

Стандарты обучения и развития детей от Рождения до 7 лет.

Куррикулум раннего образования. Людмила Ивановна Пензулаева. «Физкультурные занятия с детьми 5-7 лет. Конспекты занятий»

Zaananın etalı	İntegrir zanaatı	Didaktika stratejiaları		
		Metodlar, kolaylıklar	Formalar	Resurslar
Organizaatıya momenti Hazırlamak etalı	Uşaklar geerler zala, dizilerler bir sıraya. <i>Terb-ci:</i> Zaman hayır olsun uşaklar! Musaafirler! <i>Uşaklar:</i> Sabaa hayır olsun, Saalımız kaavi, zengin olsun! Sportlan biz dostlaşêeriz, Saalımızı biz koruyeriz! <i>Terb-ci:</i> uşaklar bân açeam sizâ bir sırf (tayna). Bizim saalımızı var nicâ uydurmaa bir gözâl çiçeciklân, angısında var çok saalıklı yapracık, bu yapracıklar yaşêerlar bizim güüdemizdâ, organizmamızda. Biz sizinnân bu zanaatta açklayacez herbir yapracın faydalını. I. Gezi parmaklar üstündâ, ökçelâr üstündâ. II. Siirektâ bubena urarak – gezi taa geniş ayaa, ellerinnân işlemâk. Taa sıkça bubena urarak – gezi taa daar ayak örüyüşü, ellâr belindâ, hep ölä diişâ-diişâ. III. Kaçınmak herbir tarafa, kullanarak bütün zalı."Dur erini bul!" IV. Oyun: kartoçkalarlan "Kim nesoy gezer?" ayı, kurba, tavşam... kızcaaz yapêêr makaz Örnek: Anjelika alêr ir kartočka, da sôler ne yapsın ilüşa. İlüşa gez nicâ ayı... h.b. Bu sınışlara görâ açêeriz bizim 1-inci yapracı "SAALIK" Pek islââ, ilerleriz işimizi, koruyeriz saalımızı.	Uşakların sözü	Frontal	Çiçecik edi yapracık Buben, kartoçkalar
		Motivaatıya	İndividual	
		Üüredicinin sözü		
		Hazırlamak etalı	Frontal-individual	
Temanın hem neetlerin haberlenmesi Fizaaralık gimnastikası (OPY) Genel geliştimâk sınışları.	Terb-ci: 2-nci yapracık bizim saalımıza deyni – o Fizaaralık gimnastikası: bir çevrâ olêeriz, geziyâ gideriz, üç sıracaa, bölümâ paylaşêeriz. I. D.d.(Düz-durmaa)- topçaazi iki elindâ aşaaada tutmaa: 1-2 topçaazi yukarı kaldırmaa, kalkarak parmacıkların üstünâ; 3-4 düz durmaa. (6 – 7 Tekrarlamaa). II. Toplu ayaklarlan oturmaa, topçaazi iki elindâ önündâ tutmaa. 1-Topu yukarı kladırmaa; 2-ileeri dooru iilmââ, erâ toplan diimââ; 3-düz durmaa, topu yukarı kaldırmaa; 4-ayaklarına oturmaa(и.п.) (6 – 7 kerâ tekrarlamaa) III. Dizlâr üstündâ oturmaa, top erdâ durêr uşaan önündâ. 1 – 4 topu uşaan dolayında saaya – sola dolandırmaa (3 kerâ her bir tarafa). IV. Düz durmaa, ayaklar omuzların uurunda, top iki elindâ aşaaada; 1 – topu ikarı kaldırmaa; 2 – bütün güüdilân saaya, sola bükülmââ; 3 – düzelinmââ, topu yukarı kaldırmaa; 4 – düz durmaa (6 – 8 tekrarlamaa). V. Düz durmaa, ayaklar omuzların uurunda, topçaazi iki elindâ önündâ tutmaa. İki tarafa dolayınna atlamaa saa hem sol tarafa. Terbiedici sayer ‘1 – 8’ (3-4 tekrarlamaa)	Geliştirmâk sınışları	İndividual – frontal	Küçük renkli topçaazlar. Çiçecik yapraa sınışlar
		Aazdan söz		
		İndividual		
		Frontal		
		Praktik işi.		

Sooluk gimnastikası	Terb-ci: Sınırlar sooluk için: 1."YISINÊERIZ" Ellerini iki tarafa uzaltmaa, sora hızlı geeri toplamaa omuzlarına urnaa, da söylemää "U-H-H-H". 2. "Daada kaybeldik" deerin sooluk almaa, geeri kolvermää, A-U-U-U barnaa. Terb-ci: uşaklar, neçin biz sooluk gimnastikasını yapêêrız? Uşaklar: Neçinki bizim organizmamız doolsun kislorodlan. Terb-ci: Dooru uşaklar, pak sooluk doolu zengin kislorodlan. Nesoy bizim 3-üncü yapracın adı: "SOOLUK GİMNASTİKASI"	Sooluk gimnastikası Aazdan söz Praktik işi	Frontal	Çiçecik yapraa Sooluk gimnastikas 1
Üörenmenin önderilmesi OBД Genel görünüm sınıfları.	Terb-ci: Uşaklar 4 – üncü yapracık Didaktika oyunuu: "Heptän dooru. Bän okuyacam kısa şiirleri, dooruysa - siz lääzim olacek söyleärsiniz: Dooru, dooru – heptän dooru!", yada diilse dooru susêrsiniz. 1.Her istärsän saallıklı olmaa, sana lääzim çok tatlı imää. (diil dooru) 2.Dooru imää deyni saallıklı olmaa deyni, i sän zarzavar, meyva, kaşada unutmä sän imää. (uşaklar cuvap vererläär) 3.Bizim uşaklar kolaç imişläär, da pek toyannamışlar, musaafirlää isterläär gelmää, ama kapudan siyamêrlar. (diil dooru) 4.Her istärsän saallıklı olmaa, dooru lääzim imää, taa çok vitamin ieriz – hastalı koolêêrız! (uşaklar cuvap vererläär)	Didaktika oyunu Aazdan söz	Frontal	Kısa saallıklı söleyişläär.
Gimnastika sınıfları	5 – nci yapracık Gimnastika sınıfları I. Çuvalcıklan kafasında gimnastika skemnesindä gezmää, ellär belindä (2 – 3 sıra tekrarlamaa). II. İki ayanda atlamaa, predmetlerin aarasında (toplar, kublar, keglilär), bitkidä obrucun içinä atlamaa. III. Topu sepedä atmaa. IV. Obruçların altından meklemaa.	Üüredicinin sözü Praktik işi Bölümnerdä iş	4 bölüm Frontal	Gimnastika skemnesi, obruçlar, çuvalcık, sepet, topçaaz, keglilär
Kantarlamak	Terb-ci: uşaklar bizim 6-ncı yapracık verer bizä oyun, angısı kaaviler bizim saalımızı. Çemrek oyunuu : "Garga hem böceklär". Üüredici hazırlêêr 4 obruç; atributlar: böcek, kelebek, kuan, çekirgä. -dışarda suuk, böceklär evlerindä(obruçlarda) saklanêêrlar. İlkıyaz geldi. Güneş yısıdêr. Böceklär uyandılar. (Üüredici sorêr) -Bu evcezdä kim var? -Biz kuvannar! -Kaç kuan var? (uşaklar cuvap ederläär) hep ölä hepsinä yaklaşêêr.	Oyun Aazdan söz	Frontal	Resimnär, obruçlar Maskalar.

	Güneş eri yısıttı, böceklär da uçmaa başladılar. (uşaklar obruçtan çıkêêrlar, uçêêrlar, çiçeklerä konêêrlar). Üüredici: - dikkat olun, korunun, garga geler, uceer. Böceklär kendi evlerinä saklanêêrlar. Kimi garga tutêêr, yuvasına götürer. (3-4 kerä oynêêrlar). Sonunda sayerlar. Kaç böcek garga tuttu. Kim tutulmadı, o ensedi.	Oyun	Frontal	Resimnär, obruçlar Maskalar.
Refleksiya Notalamak	7-nci yapracık NOTALAMAK <i>Terb-ci:</i> Uşaklar nesoy sport sınışları biz sizinnän gösterdik? <i>Uşaklar:</i> gezi, kaçmak, atlamak, meklemək, saa hem sol tarafa ilmää... Sooluk gimnastikası. Oyunnar: ‘Dur erini bul’, ‘Kim nesoy gezer’, ‘Heptän dooru’, ‘Garga hem böceklär’ <i>Terb-ci:</i> Dooru, uşaklar bu hertürlü sınışlar koorêr, zenginneder, kaavileştirer bizim saalımızı. Buna görä, bän hazırladım sizä bir notalamak işi. «Başarılı Eşiçäk» Eşil renk – bän pek gözäl işledim, sesledim, sınışları yaptım, ana dilindä lafettim. Sarı renk – bän biraz zoorlandım göstermää, söylemää ana dilindä lafetmää. Kırmızı renk – bana hepsi zor verildi, benim kefim kaybeldi.	Notalamak Aazdan söz Soruş-cuvap konuşı Uşakların sözü	İndividual İndividual	Vatmanda resimini renkli eşiçäk Renkli kalemnär

Yaratıcılık denemeleri

Gargalık Viktoriya
Gagauz dili üredecisi,
EÜK, Avdarma küü

Benim bobam bana örnek,
 Verer bana nasaat, destek.
 Yardım eder bana büümä,
 İi insan dünnedä olmaa.

Boba, boba,
 Ya bak bana .
 Senin gibi istiim olmaa.
 Bobam cömert, bol üürekli,
 Bobam girgin, hem kuvetli.

Seninnän bobam kolay sözleşmää,
 Bişeylär sana annatmaa.
 Tutunarkan senin elindän,
 kendini dünneya göstermää.

Ne islää bu dünnedä,
 Ani var boba bendä.
 Bobamnan bän hodullanêêrim,
 Benzemää ona isteerim.

Vatan.

Ne o Vatan bän soordum Anama.
 -Ya düşün sän kendin, söledi o bana.
 Bän aaz düşündüm, da verdim bir karar,
 Sanêrim bundan olmayacak zarar.
 Vatan- o bir bän,
 Anam hem bobam
 Benim kardaşım,
 Dostum, yoldaşım.
 Ceviz aaçları pençerä altında,
 Büüklär, küçüklär yaşayan yanımda.

Yaşa Gagauziya.

Kıran ayında ,bir ayoğlu gündä,
 Bizim insan hodullanêêr
 Herbir vatandaşın canında,
 Sevgi hem inan yaşıyer.
 Bakêrız umutlan biz illeri,
 Şükür ederäk geçmişä...
 Ki biz gagauzuz! eveldän beeri,

Yaşa Gagauziya!

Ev

Bu benim gözäl evim!
 Onu bän büük resimnedim.
 Duvar, kapu hem baca var.
 Korkutmêr ne yamur ne kaar.
 Benim evim gözäl oldu.
 Yaşêrız biz onda mutlu!

Parmak gimnastikası Meyvalık.

Tä gittik biz meyvalaa, (auçlarımızı açeriz, kapêrız.)
 Çok meyva var orada. (kapalı ümuruklarımızı sallêêrız)
 Alma, armut, hem erik. (parmakları birär-birär açeriz)
 Bereketi topladık. (auçlarımızı açeriz, kapêrız.)
 Vitaminneri iyecez (seveeriz üüremizi)
 Saalıklı da büüyecez. (ellerimizi ükaarı kaldırêrız)

Parmak gimnastikası Başça.

Tä gittik biz başçaya, (auçlarımızı açeriz, kapêrız.)
 Zarzavat var orada. (kapalı ümuruklarımızı sallêêrız)
 Morkva, laana, patlacan, (parmakları birär-birär açeriz)
 Bereketi toplıycam (auçlarımızı açeriz, kapêrız.)
 Vitaminneri iyecez (seveeriz üüremizi)
 Saalıklı da büüyecez. (ellerimizi ükaarı kaldırêrız)

Parmak gimnastikası Kedi.

Kedi tuttu sıçanı (auçlarımızı açeriz, kapêrız)
 Salverdi tuttu geeri (auçlarımızı açeriz, kapêrız)
 Sıçan kaçarak kaçtı, (Parmaklar masada gideerlär)
 Kuyrunu da salladı (gösterän parmak masada iki tarafa dooru gider)
 Kedi biraz düşündü (kapalı ümuruklarımızı)
 Saalıcaklan da dedi. (Auçlarımızı sallêrız)

Parmak gimnastikası Horoz

Çin sabaalen o kalkêr, (baş parmak hem gösterän parmaklar barabar,kalan parmaklar oynêrlar.)
 Aulda türkü çalêr (baş hem gösterän parmaklarlan göstereriz nicä horoz çalêr)
 Kukuriga kafada (iki aucumuz birleşik, oynadêrız parmaklarımızı)
 Bizim horoz aulda. (Parmaklar masada gideerlär.)

Parmak gimnastikası Ev

Bir ev durêr meydanda, (parmaklarımızı sıraylan
birleştirebiliriz)

Kapular kapalı onda. (açularımızı biri birinâ
dayeriz)

Kapuları açalım, (açularımızı açeriz)

Musafirleri da çaaralım. (açıl. parmaklarımızı açeriz-
kapêrız)

Gelin gelin siz bizâ, (açıl. parmaklarımızı açeriz-
kapêrız)

Bizim gözâl evimizâ. (parmaklarımızı birleştireyip evi
göstereriz)

Oyun topçazlan. (masaj topu)

Topcaazı bân dıgırlêrım ,

Sansın kirpiyi severim.

Bân onu biraz sıkçam,

Bekleycâm hem salvercâm.

Yukarı atçam tutçam,

Tikencikleri saycam.

Saa elimnân saklıycâm,

Sol elimnân saklıycâm

Sepedâ dâ koyecâm.

Muzikalı oyun: “Bereket”

Toplêrım bereketi bân kendi sepedimâ:

Erik, armut hem alma hem da tatlı malına,

Benim şen bereketim , tez sepedimâ sâñ pin. 2
sıra.

Olga İvoglo
(gagauz, romun dillerini okuyan üüredici)
Kazayak küüyün EÜK №3 «Kayıncık»

Ştenka: ZARZAVAT ÇEKİŞİ

Bir günü saabiya
Panayıra gitmiş.
Sepet dolu zarzavat
Evä getirmiş:
Hardey, morkva, patlacan,
Laanacık, biber hem suvan,
Var kartofi, sarmısak
Üklü sepedä sän bak!

Bir da... ses büyük koouşêr
Zarzavatlar çekişer,
Sıkışmalık sepettä
Herkez isteer çıkmaa üstä.
Hem üünerlär hem baarêrlar.
İlk olmaa pek alatlêrlar.

KARTOFİdän ses başlêr:

Ya söläyiniz bana
Kim en tatlı burada,
Kimdän çok fayda olêr,
İnsanı kim tok tutêr?

Fırlamıl sivri **HARDEY**:

Bän en faydalıyım, bey!
Kırmızıyım, yakıcı,
Duyulmaz hiç bir acı!

Karışmış lafa **SUVAN**:

Üünücüysün pek, aman!
En faydalı sayılêrım,
Güüdeyi bän ilaçlêrım.
Çii suvancık kim iyer
Saalıkta hızlı büüyêr!

Gülümsemiş **PATLACAN**:

Bensiz olur mu, acaba?
Tombarlak bän hem sulu,
Dolmalar olêr gustlu!

Üfkelenmiş **SARMISAK**:

Bunnar hepsicii ahmak!

Mikrobları öldürerim,
Deertlerdän bän koruyêrım!

Hadi sus! (baarêr **BİBER**)
Lafedersin çok, eter!
Bendä çok var vitamin,
Doldurdun ya çii idin.
İmeklerä beni kat
Verecäm käämil bir dat!

Sokmuş **MORKVA** burnusunu
Çekişi isteer durgutsun:

Ya eter baarıştınız,
Şansora azıttınız.
Gözlerä bän faydalıyım
Borçlarda da pek tatlıyım!

KATLI LAANA karışêr
Hepsini o susturêr:

Bän salataya girerim,
Kallädä fit eriyerim!
Yakışêrım sarmaya,
Turşuya hem kıymaya!

SAABİYKA:

Dostlarım, ya duruklanın,
Yavaşıyın hem uslanın!
Zarzavatsız zor bizä,
Şükürüz hepsinizä!
Olmayın bölä dürük
Faydanız sizin pek büyük!
Hardey, morkva, patlacan,
Laanacık, biber hem suvan.
Te kartofi, sarmısak
Alayım sizi kucak!
Kasım yortusu geler
Çüvennär sizi bekleer.
İmelik hazırlaycınız
Musaafir karşılaycınız!

Anna Griçenük
EÜK № 6, mun. Komrat
gagauz dilinda terbedici-üüredici

Parmak gimnastikası kalemnän.

Parmacıklarımız kaçêêrlar (göstererlär)
Biri-birini etiştireerlar
Aşaa-yukarı gezdireeriz
Kalemi tukurladêêrız.
Masada da çevirdeeriz,
Kalemi kaçırmayêêrız.
Kalemi tukurlayacam
Saaya-sola- nicä isteyecäm.
Pianinoda oynêêrız,
Da resimnemää başlêêrız!

Üç ayı

Ayılar gelmiş daadan (göstererlär)
Çok emiş topladılar!
Hemen büüktü bobası
Pek genişti arkası
Mamusu taa küçerek
Herkerä giyer etek.
Mancayı datlı yapêêr
Ayıcı hep uyudêêr.
Ayıcın boyu küçük
Gözleri – iki boncuk
Bal imää sevärmiş pek
Mamusunda o bir tek!

Kemençeji A.T.
Üüredici- terbiyeci gagauz dilindä
ERKENKİ ÜÜRETİM KURUMU
8-Cİ ATEŞ BÖCÄÄ MUN. KOMRAT

Muzikalı hareketlər.

1. Ayaklarını göstär rap,rap,rap,
 Bacaklarını göstär pat, pat, pat,
 Ellerini göstär hlop,hlop, hlop,
 Kollarını göstär viu,viu, viu.

Bir saaya bak hem bir da sola,
 Sora başını yuvarla.

2. Adımnarı atalım ça, ça,ça,
 Sora dön bir tarafa ça,ça,ça,
 Ayaklarını salla şubbi dubi du,
 Hadi dön hem atla,atla.

3. Yukarı tırman ıh,ıh,ıh,
 Sora küçül saklan şşşşşş,
 Güneş gibi duusan haaaaaa,
 Kafanı atsan ha, ha, ha.

Bir saaya bak, hem bir da sola
 Sora başını yuvarla.

4. Adımnarı atalım ça, ça,ça,
 Sora dön bir tarafa ça,ça,ça,
 Ayaklarını salla şubbi dubi du,
 Hadi dön hem atla,atla.

5. Ayaklarını göstär rap,rap,rap,
 Bacaklarını göstär pat, pat, pat,
 Ellerini göstär hlop,hlop, hlop,
 Kollarını göstär viu,viu, viu.

Bir saaya bak hem bir sola,
 Sora başını yuvarla.

6. Adımnarı atalım ça, ça,ça,
 Sora dön bir tarafa ça,ça,ça,
 Ayaklarını salla şubbi dubi du,
 Hadi dön hem atla,atla.

7. Yukarı tırman ıh,ıh,ıh,
 Sora küçül saklan şşşşşş,
 Güneş gibi duusan haaaaaa,
 Kafanı atsan ha, ha, ha.
 Bir saaya bak, hem bir da sola
 Sora başını yuvarla.

8. Adımnarı atalım ça, ça,ça,
 Sora dön bir tarafa ça,ça,ça,
 Ayaklarını salla şubbi dubi du,
 Hadi dön hem atla,atla.

Türkü- Şiir: Altın güz

Yaamaa başladı yaamurlar,
 Esmää başladı lüzgärlär.
 Suudu artık havalar.
 Geldi altın güz.
 Uçmaa başladı yapraklar.
 Şaşırttı bizleri havalar
 Eser artık lüzgärlär.
 Geldi altın güz,
 Geldi altın güz.

Dinamika pauzası

Şindi yat, şindi kalk,
 Şindi yat, şindi kalk,
 Çevir biçikletayı,
 Çevir, çevir biçikletayı, çevir,
 Dur, kalk, al soluk,
 Atla, atla erindä,
 Atla, atla erindä.
 Bacaklarını aç- kapa
 Bacaklarını aç- kapa
 Çevir belini, atla
 Çevir belini, atla
 Ayaklarını yukarı
 Ayaklarını yukarı

Gimnastika parmacıklara

- Mamu parmak, mamu parmak nerdeysin?
- Buradayım, buradayım.
- Boba parmak, boba parmak nerdeysin?
- Buradayım, buradayım.
- Batül kardaş parmak nerdeyisin?
- Buradayım, buradayım.
- Kaku parmak, kaku parmak nerdeysin?
- Buradayım, buradayım.
- Küçük parmak, mimi parmak nerdeysin?
- Buradayım, buradayım.

Mamu parmak, boba parmak, batü parmak,
 Kaku parmak , küçük , mimi parmak.

Dinamika pauzası

Elleri yukarı, elleri aşaa,
 Hem belini salla
 Bir adım ileri, iki adım geeri
 Hadi dön erindä.
 İki kol yaanda, iki kol önündä,
 Hem da belini salla.
 Bir ileri atla, bir geeri atla.
 Hadi dön erindä
 Elleri yukarı, elleri aşaa,
 Hem da belini salla
 Bir adım ileri, iki adım geeri
 Hadi dön erindä.
 İki kol yanda, iki kol önündä,
 Hem da belini salla.
 Bir ileri atla, bir geeri atla.
 Hadi dön erindä.

Sopalarlan sınış. Aylä.

Kapu çaldı tak- tak,
 Mamum baktı bak- bak
 – Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,
 Bobam baktı bak- bak
 – Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,
 Kakum baktı bak- bak
 -Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,
 Batüm baktı bak- bak
 -Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,

Babum baktı bak- bak
 – Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,
 Dädum baktı bak- bak
 – Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,
 Kızkardaşım baktı bak- bak
 Kim o? Kim o? Kim o?
 Kapu çaldı tak- tak,
 Kardaşım baktı bak- bak
 – Kim o? Kim o? Kim o?

Biz laanayı kıyêrız

Biz laanayı kıyêrız, kıyêrız.
 Biz morkvayı geçireriz, geçireriz.
 Biz laanayı tuzlêêrız, tuzlêêrız.
 Biz laanayı sıkêêrız, sıkêêrız.

Biyazyannı saksan

Biyazyannı saksan
 Kaşa pişirdi,
 Uşakları doyurdu,
 Bu parmaccaa verdi imää
 Bu parmaccaa verdi imää
 Bu parmaccaa verdi imää
 Bu parmaccaa verdi imää
 Bu parmaccaa vermedi imää.
 Sän su taşımadın
 Odun kıymadın
 Kaşa pişirmedin
 Sana bişey yok.

Sobor Svetlana Konstantinovna
EÜK № 1 «Garmoniya», Kongaz küüyü

«Güz»

Bän Güz – altın benim dolaylarım,

Renkli, gözäl yapraklarım, Bän insana

şennik, yardım,

Bendän onnara büük varlık.

Artık biter bendä vakıt,

Lääzım gidiim, günnär iisik,

Ama sizä bän taa gelcäm, Çok bereket
getirecäm.

«Zengin güz»

Zengin güz geldi,

Yapraklar sarardı,

Sevinerlär buna insannar.

Kırlar, başçalar,

Üklü fidannar,

Bereketlän dolu sepetlär.

Çebanova Svetlana İvanovna
Kotovskoe k., uşak başçası.

Ev hem yaban hayvannarı.
Bilmeycelär.

1. Onun var dört bacacıı,
Bacacıı-tırmalıcıı,
İki kuşku kulacıı,
Tez tutêr o sıçancıı. (*kedi*)
2. Sän bilersin islää o hayvancıı,
Süt içer, iyer sıçancıı,
Tikennän dolu güüdesi,
Daada yaşêêr kendisi. (*kirpi*)
3. Bän kaçêrım, nereyi isterim,
Uşakları gezdiririm,
İ – go – go! İlin yol!
Kafadar bana sän ol! (*beygircik*)
4. Anasının yanında
Yatêr yavrucuk,
Tombarlak zotkacıı,
Kıvrık kuyrucuk.
5. Keskin seslän baarêr
Hep bir dâ eri eşer,
Ya şindi cevap sän kur -
Kimdir o bizdâ? (*motkur*)

Siirlär.

Begemot

Yatêr begemot deredä,
Nicä bir büyük teknedä,
İsteer kim sa onu sallasın,
Ani o taa tezçä uyusun.

2. Kenguru

Kenguru Avstraliyada yaşêêr,
Kulaklarını dikinä o tutêr.
Yukarı hem uzaa pek atlêêr,
Yavruyu cantada taşıyêr.

3. Krokodil

Krokodil saklı durêr deredä,
Sän ondan sakın, dur tetiktä,
O hem şiret, hem esapsız.
Diş ta aazında – sayısız!

Türkü «BİZİM UŞAK

BAŞÇASI»

Bir başça var dünnedä,
Bulunêr Kırlannarda,
Uşak dolu orası,
Adı – uşak başçası.

Refren:

Pek severiz oynamaa uşak başçasında,
Çok beeneriz kaçınmaa,hergün dışarda.

Zanaatta biz üüreneriz,
Resimneeriz hem çalêrız,
Oynamaa etiştireriz,
Sora uyumaa yatêriz.

Refren

Gün-gündän biz hep büüyerez,
Çok bilgi hem kablederiz,
Ama te geldi sıra
Bizä gitmäâ okula.

Refren

TRANSPORT

Neet: - terbiemää havez dooru kullanmaa
kendilerini transportta.

1. Yolcu

Bir sabaa bizim bu Koli
Tez avtobuza pinmiş,
-Tutunsana, - demiş Oli,
Ama o tutunmamış.
Ya sölä şindi sän
Ne olur Koliylän? (uşakların cevapları)

2.Dondurma imiş bu Koli,

Sora çıkarmış bomboni,
Dondurmayı kaçırmış,
Yolcuyu bulaştırmış.
Ya şindi sän sölä
Sän da mı yaptın bölä? (uşakların cevapları)

3.Dostumuz te yoruldu,

Skemneyä o oturdu,
Länka bulü cantaylan
Yanında durêr,
Ama bizim bu çocuk
Dürtülmeer, oturêr.
Bölä mi lääzım olsun,
O lääzım mı otursun? (uşakların cevapları)

4.Uz oturmaa o bıktı,

Ceptän enser çıkardı,
Bütün skemneyi çizdi,
Sora adını yazdı.
Ya cevap şindi kur
Bölä mı dooru olur? (uşakların cevapları)

Bilmeycelär

1. Gider bir uzun evcääz,
Götürer onu yolcaaz.
Ayakkaplar rezina
Beslener da o benzinnän. (*avtobus*)
2. Kırca gider bir berber,
Ekini çemrek kırkêr
Çok toplêêr o başak,
Ardına kalêr, ya bak –
Herersi saman daanık,
Altın gibi yalabık. (*kombayna*)
3. Uzun yola kardaşlar yollanmış,
Biri-birindän onnar tutunmuş,
Demir yol olmuş kafadar,
Salt tütün ardına brakmışlar. (*tren, vagonnar*)
4. Yukarda o uçêr,
İçindä uçakçı oturêr. (*uçak*)
5. Dört ayaa onun var,
Rezina çizmelär,
Sokaklarda geziner,
İnsanı gezdirer. (*maşına*)
6. aşınam,maşınam, maşınam benim,
Kolay çeviririm pedalileri,
İnmeerim hiç bän senin üstündän,
Sabaalen, avşamnen hem üülendä.
İki tekerlän var, pedalilerin,
Giderim, giderim hep ileri:
Ya şimdi biraz düşün, kafadar,
Nesoy transport bendä var? (*biçikleta*)

Maasuz maşınalar

7. Bu maşına tez gelir,
Hastaya yardım eder. (*insan kurtarıcı maşına*)
8. Bu da bir kurtarıcı,
İçindä – yangıncı.
Bölä renktä maşına bir,
Onu herkezi bilir.
O kırmızı benizdä,
Merdiven da üstündä. (*yangın maşınası*)
9. Hergün bu maşına
Geler tükäna,
Datlı, sıcak hem kaba mal
Koyulêr ona.
Acıktıysaydın sän pek
Getirer sana ... *ekmek* (*ekmek maşınası*)

Şiir «BİZ UÇÊRIZ»

Biz uçêriz yukarda,
Biz uçêriz uzakta.
Nicä kuşlar biz uçêriz,
Aeroplanda gezineriz.
Eri göreriz aşaaada,
Çiçek açêr aaçlar daada.
İp gibi derelär,
Oyuncak gibi evlär.

«DENİZÇİ»

Suyu keseräk burnusunnan,
Gezer gemilär denizdä,
Olmaa denizçi bän isteerim,
Küçüktän büyük havez var bendä.

TABİYAT**Şiirlär****Saklambaç**

Güneşçiklän bulutçuk
Saklambaç oynayacak:
Güneşçik saklanacak,
Bulutçuk käär aalaycek,
Güneşçik bulunacak –
Göktä kuşak peydalancek.

Yaamurcuk

Kayêr kara bulutçuklar
- Dök, dök sän, yaamurcuk.
Atlêêr, atlêêr damnacıklar
- İç, iç sän, topracık.
Yaamurcuk yaayêêr,
Topracık içêr,
Çiçecik açêr.

Bilmeycelär

1. Bütün gecä örtüyä urêr,
Lumburdadêr,
Sölener hem çalêr,
Bizi uyudêr. (*yaamur*)
2. Bir ateş bütün dünneyi yısıdêr. (*güneş*)
3. Sesedersin – seseder,
Lafa hep laf deer,
Sän gülersin – o güler,
Seninnän birtürlü söleer. (*avaz*)
4. Her avşam bizä gelir
Musaafir kara giyimnän,
Giyyimi da yıldızlı.
Sabaa oldu – soyundu hızlı. (*gecä*)

5. Daalmış gecä için altın tenecik,
Sabaalen baktık – yok bişeycik. (*göktä yıldızlar*)

6. Erleştılär burnuya da oturêrlar,
Her tarafa bakınêrlar. (*gözlüklär*)

7. Yalnız beni imeerlär, ama bensiz siirek
iyerlär. (*tuz*)

8. Bir küçük evceezdä yaşêêrlar –
Hepsinä ateşçik vererlär. (*sırnıklär*)

9. Uzun, sivri – ekmeçii keser. (*bıçak*)

10. Kabardêr yancızlarını,
Kendi dört köşeciini,
Te açan gecä olacek –
Seni uyumaa çaaracek. (*yastık*)

11. Renkli topçaazlar,
Büülü topçaazlar,
Atlêêrlar, uçêrlar,
Gökä hızlanêrlar. (*şişirigalar*)

12. Ne olêr taa ilin,
Açan onu şişirerlär? (*şişiriga*)

13. Biraz uçmuş, suya düşmüş,
Kendi buulmêêr, suyu da bulandırmêêr.
(*güz yapraa*)

YIL ZAMANI – KIŞ

Bilmeycelär

1. Aktı, aktı
Da şişä altına yattı. (*buz altında derä*)

2. Beni büütmedilär,
Kaardan yaptılar
Uşaklar - pek havez
Topalak oldu tez!
Kömürcük gözlär,
Çırpıcık – dudaklar.
Burnu erinä
Morkvayı koydular.

Kollarımı benim
Sopadan yaptılar,
Kafama bitkidä
Bir kazan buldular.
Ya düşün sän birdän –
Kimim o bän? (*kaar babusu*)

3. Dönüştü yıldızçık
Solukta birazçık,
Aucuma sora kondu,
Orada sucaaz oldu. (*kaar yıldızçıkları*)

KURT-KUŞLAR – BİZİM DOSTLAR

Bilmeycelär

1. Var nicä kırılınsın,
Var nicä da pişsin,
Var nicä, isteyärseydin,
Piliççik ta olsun. (*tauk yımirtası*)

2. Bir biyaz evcäz yaşarmış – varmış,
İltän o - kapalı durarmış,
Bir da, bir cıvırdamak
Çıktı ondan – ya bak sän, bak!
Sarı tüüceezli bir uşak
Kalın saalicaklan, iki kabucak! (*tayk yımirtası, piliç*)

3. Fıstancı onun renkli,
Uçuşmaa beener,
Çiçektän-çiçää uçêr,
Yorulêr – dinnener. (*kelebek*)

4. Çalışkan bir çorbacıyka
Çayırlarda uçuşêr,
Çiçecää yaklaşêr –
O ona balcaaz verer. (*kuvan*)

5. Yazın onnar pek çok var
Kışın sa ölerlär,
Uçêrlar, bızırdêrlar,
Dalamaa bilerlär. (*sineklär*)

Şiirlär**Aaçkakan**

Aaçkakan aacı kakêr,
Günnär – gün işidiler,
Kurt hem böcecik bulêr,
Kart aacı o ilačlêr.

Papagal

Papagal lafçaaz söleer,
Kafayı sıkça sallêr,
Pek gözäl var tüüleri,
Tombarlak ta gözleri.

Neysiz

Yok nicä eni evi yapmaa.
Neysiz?
Yok nicä aacı nacaklan kıymaa.
Neysiz?
Ekin kırdä dalgalanmaz.
Neysiz?
Uçak göktä uçamaz.
Neysiz?
Sän tut aklında, kafadar –
Hiç olmaz **elsiz** bu işlär!

Şiirlär- uyanmaklar.

Uşaklar – uyanınız!
Gözçääzlär – açılınız!
Kolcaazlar – geeriliniz!
Ayaklar – uzanınız!
Te erä biz ineciz,
Nicä tilki gidecez,
Kuşlar gibi uçêrız,
Yorulup, erä konêrız,
Topçaaz gibi atlêrız,
Bitkidä biz durgunêrız,
Tez giinmää da çekederiz.

FİZARALIKLAR**Buratino****1. Buratino geeriler,**

Bir – iiler,
İki – iiler,
Kollarını o kaldırêr,
Ayaklarını oynadêr,
Sora uzucuk durêr,
Bitkidä da oturêr.

1. Deredä

Dereyâ tezçä indik biz.
Bir, iki, üç, dört,
Biz iildik hem yıkandık biz.
Bir, iki, üç, dört,
Şindi biraz üzecez.
Bir, iki, üç, dört,
Balıklara selâm verecez.
Bir, iki, üç, dört,
Yıkandık, selemneştik,
Kenara da etiştik.

«Resimcilik incä zanaatları uşak başçasında»**Zanaatın çeketmesindä şiir,hazırlık grupa**

Biz uşak başçasında
Hazırlık grupasında
Yıldızlar gibi şılêrız,
Renkleri dâ pek severiz.
Herbir uşak resimneer,
Onu- neyâ meraklanêr.
Erleşeriz,oturêrız,
Resimnemää tezdä başlêrız.

Tema:”Balıçak” ÜÜRMAK

Balıcaa büün üüracez,
Denizä saverecez.
Balıçak tez üzecek,
Bil!O pek sevinecek!

Tema “Kendi patredimi resimneerim.”

Terbiedici okuyêr, uşaklar tekrarlêrlar:
Patredimi bän resimneerim,
Kafamı bän göstererim-
Bir gözäl çevrä yapêrım.

Gözlär-o iki çevrecik,
 Burnu-o bir çizicik,
 Aaz-o yarım çevrecik,
 Sora bunnar kıvrıklar-
 Kafada var kulaklar-
 Suratım bölä olar!
 Güüдеми bän çekederim-
 Bir dooru oval yapêrim,
 Gegacık te resimneerim-
 Kollarımı bän göstereriz.
 İki ayak ekledim,
 Kaçarak gittim,gittim!
 Dekorativ resimnemäk.

Tema:”Paskellä yımırtası.”

Burada büün ne olmuş?
 Çanaa mamu ne koymuş?
 Bir yımırta burada var-
 Türlü gözäl korafıar,
 Rengi onun kırmızı,
 Oval -onun forması!
 Anam tez cuvap verdi-
 Paskellä, uşaaam,bizä geldi!
 Hazırlık grupa.

Tema:”Bütün yıl”(aacı dört yıl zamanında resimnemäk.)

Biz uşak başçasında
 Hazırlık grupasında
 Yıl zamannarını bileriz,
 Aaçları da resimneriz!
 Bilmeycä:
 Ylkyazın sevindirir,
 Yazın serinnder,
 Güzün doyurêr,
 Kışın yısıdêr. (aaç)

Tema “ “Sıncapa baaşış”.Yuurmak

Parmacıklarım yuurer
 Plastilin yımışadêr
 Bastırêr,bastırêr
 Yaydırêr,yaydırêr
 Tukurlêêr,tukurlêêr
 Ya bak! Mantarcık olêr!
 Siir:Sevgili sıncap!
 Adın senin Cap-Cap
 Yortuylan biz kutlêêrız
 Baaşış ta götüreriz!